

ESEKIELI

Sanam mε Esekieli u Gusunən gari yini gerua u wāawa Babilonio u yoru dimə ka win mero bisibu Yuda gabu. U wāawa yoo te səo, Babilonigibu ba sere Yerusaləmu kəsuka.

Gbiikaa, u Yudaba səəmə ma Gusunə u koo bu siri kpa u de yibərəba bu Yerusaləmu wəri bu kamia. Yiruse, Gusunə u koo maa bwese tukunu siri yèn sō nu win təmbu dam dəre. Itase, u Yudaba nukuru yemiasiamə, domi Gusunə u nəə mwəeru kua ma u koo de bu wurama Yerusaləmu kpa ben sia yu wəra. Nnese, u wa win kāsiru səo nge mε Yinni Gusunən sāa yeru ta koo kpam wurama.

Tire ten kpunaa

1. Esekielin sokuru, wiru 1n di sere wiru 3.
2. Gari yi u gerua Yudaban sō yibərəba bu sere Yerusaləmu wəri, wiru 4n di sere wiru 24.
3. Gari yi u gerua bwese tukunun sō, wiru 25n di sere wiru 32.
4. Ba koo Yerusaləmu seeya, wiru 33n di sere wiru 39.
5. Sāa yee kpaaru kāsiru səo, wiru 40n di sere wiru 48.

Yinni Gusunə

u tii Esekieli səəsi

¹⁻³ Wōo tenasen suru nnesen səo nəəbuse səəra Esekieli, yāku kowo Busin bii u wāa daa te ba mə Kebarin goorə ka Yuu be ba yoru mwəerima sannu. Miya u wa wəlla keniara ma Gusunə u dera u kāsiru wa. U ka nùn gari kua ma win dam nùn nenua. N

deema sina boko Yoyakimun wāo nōabusewa mi,
ye u ka wāa yoru sāo Babiloniō.

⁴ Wee ye u wa kāsi te sāo. U woo bōkō wa ga seema
saa sōo yēsan nōm geu gian di ga guru wiru sāowa
ka guru maakinu. Ma yam bururam mu guru wii
te sikerene. Ma ten suunu sāo n ballimō nge sii gan
te ba wōriasia. ⁵ Guru wii te sāo, hunde koniba nnē
ba wāa mi be ba ka tōmbu weene. ⁶ Ben baawure
wuswaa nnē ka kasenu nnēwa u mō. ⁷ Ben kōri yi
dende. Ma ben naasu su ka naa buun naa kaburosu
weene, ma su ballimō nge sii gan te ba wōriasia.
⁸ Kasa yen baayeren temō, tōnun nōmuwa ga wāa
mi. Nōma yen baayere ya dēmiewa mi wuswaa
ka kasa ye, ya mēera. ⁹ Kasa ye kpuro ya nōsu
girarinewa. Hunde koni be, bā n sīmō, ba ku ra
sīre. Mi ba dōo, miya ba ra n mēera. ¹⁰ Hunde koni
ben baawure u wuswaa mōwa nnē. Tia ya sāa tōnun
wuswaa. Yen nōm geu gia, gbee sunōn wuswaa.
Yen nōm dwaru gia keten wuswaa. Yen biru gia maa
gunō bakerun wuswaa. ¹¹ Ben baawuren kasa yiru
ya dēmiarewa wōllō ma ya girarine mi gia. Ma yiru
ye ya maa tie ya ben wasi wukiri. ¹² Mi wuswaa yen
baayere ya wāa, mi giawa ya mēera. Yen sōna mi ba
kī bu da kpuro, ba ra dewa ba kun sīre. ¹³ Hunde
konibeni baa sāo, dōo gēye yi wāa mi, yi fīamō
nge wīi bōnnu. Dōo win yam bururam mu kpā.
Min diya dōo buri yi yarimō nge guru maakinu.
¹⁴ Hunde koni be, ba ra n sāuwa nge guru maakinu,
ba n dōo, ba n wee.

¹⁵ Ye u bu mēera mēsum, yera u uruu wa ya
tem girari ben baawuren bōkuō. ¹⁶ Uruu be, ba
ballimōwa nge kpee gobiginu. Ma ba weene. Ma
n sāare uruu baayere ya wāa uruu gaa sāo. ¹⁷ Ba

koo kpī bu dā bera nne kpuro sōo ba kun tii sīiyē.
 18 Ben gunum mu nanum mō. Ma ben nəsu sōo n
 sāare gāanu mani mani ni nu ballimō. 19 Hunde
 koni be, bā n sanum seewa, uruu be, ba ra n wāawa
 ben bōkuo. Bā n maa yōwa, ka be sanna. 20 Hunde
 koni be, ba ra dewa mi ba kī, adama ka uruu be
 sanna. Domi beya ba uruu be gawe. 21 Yen sōna bā
 n sīmō, uruu be, ba ra n maa sīmō. Bā n yōra kpa
 uruu be, bu yōra. Bā n maa seewa, kpa uruu be,
 bu maa se. Domi hunde koni ben hunde ya wāawa
 uruu be sōo.

22 Ma gāanu tērie hunde koni ben wōllō nu
 ballimō nge kpee gobiginu. 23 Ma ba ben kasa
 yiru yiru dēmīe ya girarīnē gāa nin temō. Ma yiru
 yiru ye ya bu tie ya ben wasi wukiri. 24 Sanam
 mē ba sīmō, yera na ben kasan wōkinu nōomō nge
 nim wōkun wōkinu, n̄ kun mē nge Gusunō Dam
 kpurogiin nōo, n̄ kun mē nge tabu kowo wuu-
 run wōkinu. Adama ye ba yōra, ba ben kasa ye
 kuruawa. 25 Ma na maa wōkinu nōomō gāa nin
 wōllun di. 26 Ma na gāanu wa mi, nu ka sina kitaru
 weene, nu ballimō nge kpee gobiginu. Ma na maa
 gāanu wa nu sōo sina kita ten wōllō nu ka tōnu
 weene. 27 Ma n sāare tōnu wi, u ballimō nge sii gan
 te ba wōriasia dōon suunu sōo. Ma yam bururam ka
 nūn sikerene. 28 Yam bururam mē, mu ka guru waa
 weene ye ya ballimō sanam mē gura nēmō. Yeniba
 kpuro ya sāawa Yinni Gusunōn yiikon girima.

Gusunō u Esekieli gōra

Isireliban mi

Ye u ye kpuro wa mē, yera u yiira u wuswaa tem
 girari. Ma u tua goo u ka nūn gari kua.

2

1 U nεε, tənun bii, a seewo a yɔra, kpa n nun gari sɔ.

2 Sanam mε u ka nùn gari yi mò, yera Yinni Gusunən Hunde u nùn yɔɔwa ma u nùn yɔrasia. Ma u yεro swaa daki wi u ka nùn gari mò mi. **3** U nεε, tənun bii, na nun gərio Isireliban mi, be ba man seesimə. Wee be, ka ben baababa ba man tora sere ka gisɔ. **4** Tən be, ba swaa tau, ba maa gɔru bəəbu. Ben miya na nun gərio kpa a bu sɔ a nεε, ameniwa ne, Yinni Gusunə na gerua. **5** Na nεε, wee ba sāa mεm nɔɔ sariba. Ba nun swaa daki? Ba ñ nun swaa daki? Ka mε, ba koo gia ma Gusunən səmɔ u wāa ben suunu sɔɔ.

6 Wunε Esekieli, a ku bu nasia, a ku maa ben garin berum ko, baa mε n ko n sāare a wāa sāki ka niin suunu sɔɔ. Domi ba sāawa mεm nɔɔ sariba. **7** Ba nun swaa daki? Ba ñ nun swaa daki? A gesi bu sɔəwɔ ye na gerua, baa mε ba sāa mεm nɔɔ sariba.

8 Adama wunε, tənun bii, a nɔəwɔ ye kon nun sɔ. A ku ko mεm nɔɔ sari nge bwese te. A wunen nɔɔ wukio kpa a tem ye kon nun wε.

9 Saa yera Esekieli u nəmu gagu wa ga dəmie win mi gia, ga tireru nəni te ba kurua. **10** Nəmu ge, ga tire te kusia win wuswaa. Ba tu yoruawā bera yiru kpuro. Gari yi yi yoruua tire te sɔɔ, yiya weeweenu ka wuri ka nuku sankiranun gari.

3

1 U maa nεε, tənun bii, a tire teni temwɔ kpa a da a ka Isireliba gari ko.

2 Ye u nɔɔ wukia, yera Gusunə u tire te kpε mi, u dera u tu tema. **3** Ma u nεε, tənun bii, a wunen

nukuru yibio kpa a wunen wasi diisia ka tire te na
nun wë mi.

Ye u tire te tema, ma ta nùn dore nge tim.

⁴ Yera u maa nee, Esekieli, a seewo a da Isireliban
mi kpa a bu nen gari sõ. ⁵⁻⁶ N ñ mə na nun gərio
bwese tuku dabbinun mi, nìn barum mu nəəbu së, a
ñ maa kpë a ben gari tubu. Adama Isireliban miya
na nun gəriø. Nà n daa nun gəra bwese tuku nin mi,
nu koo nun swaa daki, ⁷ adama wee, Isireliba bə ñ
nun swaa dakimo. Domi ba ñ kī bu nen gere nə yèn
sõ be kpuro ba swaa tau ma ben gōru ga bəəbu. ⁸ Yen
sõ, kon maa wunen tii bəbiasia kpa a swaa taaya nge
be, ⁹ a n gōru bə nge kperu. A ku berum ko ben swaa
taa bin sõ. Domi ba səəwa bwese te ta ku ra məm nə.

¹⁰ Ma u maa kpam nee, Esekieli, a swaa dakio a nə
kpa a gari yi kon nun sõ nəne wunen gōruø. ¹¹ Yen
biru, kpa a da a wunen mero bisibu deema mi ba
yoru dimo. Ba nun swaa daki? Ba ñ nun swaa daki?
A gesi bu səəwə ma nena na ka bu gari mò.

¹² Yera Gusunən Hunde u Esekieli sua ma u
nəəgiru nua win biruø ta gerumø ka dam ta mò,
bu Yinni Gusunø siaro mi u wāa u win yiiko baka
səəsimo.

¹³ Ma u hunde koni ben kasan wəkinu nəəmo ya
soonamo ka sere maa ben uruuban wəkinu. Wəki
ni, nu kpēa n banda. ¹⁴ Gusunən Hunde wi u nùn
sua mi, u ka nùn doona, ma win dam nùn nənua.
Ma Esekielin məru seewø u burisina. ¹⁵ U tura Teli
Abibuø, Kebarin daarun bəkuø mi yoo be, ba wāa.
Ma u sina ka biti baka ben suunu səə səəba yiru.

Esekieli koo Isireliba kirø ko

¹⁶ Səə nəəba yiru yen biru, Yinni Gusunø u Es-
ekieli səəwa u nee, ¹⁷ wunø tənun bii, kon de a
Isireliba nəni doke. Kaa n da nən gari swaa daki

kpa a ka bu kirə ko. ¹⁸ Nε, Yinni Gusunø, nà n tε neε, tøn kɔ̄so goo u koo gbi, ma a ñ nùn kirə kue u win daa kɔ̄sa ye deri u ka win wāaru wəra, tøn kɔ̄so wi, u koo gbiwa win daa yen sɔ̄. Wuna kon maa win yem bikia. ¹⁹ Adama à n nùn kirə kua, ma u ñ win daa kɔ̄sa ye deri, u koo gbiwa win daa kɔ̄sa yen sɔ̄ kpa wune a wunen wāaru wəra. ²⁰ Gemgii ù n gem deri u kɔ̄sa kua ma a ñ nùn kirə kue, ma na nùn yina bεria, u koo gbiwa kɔ̄sa yen sɔ̄. Na ñ win yellun daa gea garisimø, adama wuna kon win yem bikia. ²¹ À n maa nùn kirə kua u ku ka durum ko, ma u ñ durum ye kue, u ñ gbimø. Wunen tii a maa wunen wāaru wərawa mi, domi a nùn kirə kua.

Esekieli

kun maa kpε u gari ko

²² Yinni Gusunøn dam mu Esekieli yøowa ma u nùn sðøwa u neε, a seewo a da wøwø. Miya kon nun gari sɔ̄.

²³ Ma u seewa u da wøwa mi. Ma u Gusunøn yiikøn girima wa nge sanam me u raa wā Kebarin daarun bøku mi. Ma u yiira ka dam u siriru tem girari. ²⁴ Yera Gusunøn Hunde u maa nùn yøowa. Ma u nùn seeya u yørøsia. Saa ye søøra Yinni Gusunø u neε, a doo a tii kenu si wunen diro. ²⁵ Meyø ba koo nun bøke kpa a kpana a yari tøwø, tømbu bu nun wa. ²⁶ Kon de wunen yara yu wunen daro mani kpa a kpana a gari ko. Meyø a ñ kaa kpñ a maa bu gerusi be, be ba ku ra mεm nø mi. ²⁷ Adama nà n ka nun gari kua, kon wunen nø wukia. Saa ye søøra kaa tøn be sɔ̄ a neε, ameniwa ne, Yinni Gusunø na gerua. Adama ben gaba ba koo nun swaa daki,

gaba kun maa nun swaa dakimə. Domi ba sãawa bwese te ta ku ra mem nə.

4

Gusunən səmə u nəe,

ba koo Yerusaləmu tarusi

¹ Yinni Gusunə u nəe, wunə Esekieli tənun bii, a biriki suo kpa a ye doke wunən wuswaaə a Yerusaləmun weenasia ko ka yora biriki yen wəllə.
² A ye koowo nge wuu ge ba tarusi, a kuku yenu doke kpa a gungunu bani a sansani gira kpa a tabu sinambu yi yi a ka sikerena. ³ A sii si su yasu suo kpa a su doke wunən ka ganan baa səo, kpa a su wuswaa kisi. Ba koo gu tarusi, wunən tii kaa n gu yõre, kpa ye kpuro ya n sāa yīrəru Isireliban sō.

⁴ Yen biru kpa a kpuna ka wunən yēsi nəm dwarugia kpa a n Isireliban toranu səəwa sere təə te kaa se. ⁵ Təə nin geeru ta kon sãawa wəə sin geeru, sì səo Isireliba ba man torari. Nu sãawa səə gooba wunəbu ka wənə ka wəkuru (390). Təə ni kpuro səəra kaa n ben tora ni səəwa. ⁶ Yen biru kpa a gəsia a ka wunən yēsi nəm geugia kpuna səə weeru kpa a wahala ko Yudaban toranun sō. Səə teeru ta ko n sãawa wəə tia. ⁷ Kpa a wunən wuswaa kisi Yerusaləmu già ye ba tarusi, kpa a ye gəseru kpare kpa a yen gari gere. ⁸ Məya nə, Yinni Gusunə kon ka nun wəə bəke kpa a ku ra sīra. Məya kaa n kpī ka yēsi tia ye, sere təə te na nun bura mi, tu ka yibu. ⁹ Kpa a alikama ka swii ka gbeə ka dāsi ka dobi sua a ye mənna gbēə teeru səə a burina a ka pēə ko. Yera kaa n da di sere səə gooba wunəbu ka wənə ka wəku te, tu ka yibu, kpa a n kpī ka yēsi tia ye. ¹⁰ Pēə

kure piibuwa kaa n da di nge garamu goobun (200) saka sɔɔ teeru. Nge meya kaa n dimɔ mi sere tɔɔ te, tu ka yibu. ¹¹ Meya nim me kaa maa nɔ mu ko n saka mɔwa, ditiri tian sakawa kaa n da nɔ sɔɔ teeru. ¹² Təmbun bii gbebusa kaa ka pɛe wɔ. Kaa n da ye wɔwa ben nɔni biru. ¹³ Nge meya Isireliba ba ko n da ben dīanu di ka disi tɔn tukobun suunu sɔɔ mi kon bu yarinasia.

¹⁴ Esekieli u Yinni Gusunɔ wisa u nɛɛ, na tii nenua disi kpuron di. Na n̄ yaa goru garu diire saa nen piiburun di. Na n̄ maa yaa disigia gaa tende. ¹⁵ Yinni Gusunɔ u wisa u nɛɛ, a naa bisu suo a ka wunen doo ko kpa a təmbun bisu deri.

¹⁶ Kon dīanu fiiko ye ya tie Yerusalemɛ kpeesia kpa bu bu dīanu ka nim saka kua kpa bu di bu nɔ ka nuku sankiranu ka wururabu. ¹⁷ Nge meya ba koo dīanu ka nim bia kpa ba n nuki sankire be kpuro. Ba koo woorawa ben toranun sɔ.

5

Gusunɔ u koo Isireli seeyasia

¹ Yinni Gusunɔ u nɛɛ, wunɛ tɔnun bii, a kɔɔ suo ge ga nɔɔ do kpa a ka wunen seri ka wunen toburu kɔni. Yen biru kpa a kilo sua a seri yi yɔire kpa a yi bɔnu ko suba ita. ² Kpa a sube teeru sua a dɔɔ doke Yerusalemɛ suunu sɔɔ sanam me yen tarusibun tɔra yiba. Yen biru kpa a maa sube teeru sua a n ka tu kɔɔ ge soomɔ a ka wuu ge sikerena. Yeniban biru kpa a maa suberu itase sua a pusi yam kpuro, yen biruwa kon bu takobi suesi. ³ Kpa a seri yin fiiko kure wunen yaberun swaa buaɔ. ⁴ Kpa yi sɔɔ, a gɛɛ sua a dɔɔ doke kpa dɔɔ wi, u Isireliba kpuro seesi.

⁵ Yinni Gusunø u nεε, yĩre ni, Yerusalemuwa nu ka yã. Wee na ye kua handunian suunu. Tøn tukobun tem mu ye sikerene. ⁶ Ma yen tømbu ba man seesi n kere bwese tuku ni nu ka bu sikerene. Domi ba nøn woodaba yina. Ba ñ nøn gere swĩi. ⁷ Yen sõna nε, Yinni Gusunø na nεε, wee ba man seesi n kere bwese tuku ni nu ka bu sikerene, ma ba ñ nøn woodaba mεm nɔɔwε. Ba ñ maa nøn gere swĩi ye na bu sõɔwa. Ben daa kõsa ya mam bwese ni nu ka bu sikerenεgia kere. ⁸ Yen sõ, nøn tii kon bu seesi. Kon bu siriwa handuniagibun wuswaaø. ⁹ Kpa n bu sεeyasia bi na ñ daa bu koore ben bũu sãanun sõ. Mεya na ñ maa bin bweseru mò kpam. ¹⁰ Yen sõna tundoba koo ben bibu tem, kpa bibu bu maa ben tundobu tem. Kon bu siriwa n go, kpa n be ba tie yarinasia handunian goonu nne sɔø.

¹¹ Wee ba nøn sãa y eru disi doke ka ben bũu kpuro. Yen sõ, sere ka nøn wãaru nøn tii kon bu biru kisi, na ñ maa bu mεerimø ka wɔnwɔndu. ¹² Bã n bu bønu kua subenu ita, sube teeru ta koo gbiwa Yerusalemun nukurø, bararu ka gðɔrun sõ, kpa suberu yiruseru tu maa gbi tabu sɔø Yerusalemun biruø. Kpa n maa sube te ta tie mini yarinasia handunian goonu nne kpuro sɔø. Kon bu takobi suesiwa. ¹³ Ne, Yinni Gusunø kon bu nøn mørø seesiwa mam mam sere nøn bwεra yu ka kpuna. Nà n bu mørø kɔsie, saa yera ba koo gia ma na ñ kĩ ba n sãa mεm nɔø sariiba. ¹⁴ Ben tem mu koo ko bansu, kpa mu bεere bia bwese ni nu bu sikerenø wuswaaø. ¹⁵ Kon bu siriwa ka nøn mørø baka n bu sεeyasia ka dam. Kpa bwese ni nu ka bu sikerene mi, nu bu yεε. Adama yeni ya ko n sãawa nge kírø ye ya koo de ben tii bu bεrum duura. Ne Yinni

Gusunəwa na yeni gerua.

¹⁶ Kon de bu gbisuku gõərun sõ. Gõo te, ta koo bu nəni sõwa nge be ba səenu twee. Kon ben dĩa ni nu tie kpeerasia kpa bu gbisuku gõərun sõ. ¹⁷ Kon bu gõəru ka gbeeku yee sure kpa yi ben bibu go. Bararu ka tən goberu ka tabu, ye kpurowa ya koo bu kpeerasia. Ne Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

6

Be ba bũnu sāam

¹ Yinni Gusunə u nəe, ² wunə tənun bii, a wunen wuswaa seeyo Isireliban guunun bera gia, kpa a nən gari gere be ba wāa min sõ. ³ A nəe, nə, Yinni Gusunə kon be ba wāa Isireliban guunə ka gungunə ka nin wəwi səo wərima ka takobi, kpa n ben gunguu nɪn mi ba ra būu yākuru ko kəsuku. ⁴ Kon ben būu yāku yenu kəsuku ka mi ba ra nu turare dəo dokeye, kpa ben gonu nu n wəruka ben būnun nuurə. ⁵ Kon Isireliban gonu kpī ben bwāarokunun wuswaaə. Kpa n ben kukunu yaruku ben būu yāku yeno. ⁶ Wuu sìn mi ba wāa kpuro, su koo kowa bansu. Kpa n ben yāku yenu kəsuku ni ba kua gungunu wəllə. Kon ben bwāaroku ni gura n kəsuku, kpa nu kun maa wāa mi. Meyə kon bwāaroku ni ba ra ka səo sā suriri. Ye ba gesi sekə ka nəma ya koo kam kowa mam mam. ⁷ Ben suunu səo gaba koo wəruku bu gbisuku. Saa ye səo, ba koo gia ma nəna na sāa Yinni Gusunə. ⁸ Adama kon de bu kisira tabun di, kpa ba n yarinə tem tukumə. ⁹ Saa ye səo, be, be ba kisira ba koo man yaaya mi ba yoru dimə. Domi kon ben gõru ge wīa ge ga n̄ ka nə turo yō. Kon ben sakara nəni wīa yi ba ka būnu mēera. Ben tii ba koo tii tusi, kəsa

kpuro ye ba kuan sõ. ¹⁰ Saa ye sõora ba koo gia ma nena Yinni Gusunõ. N ñ kam sõa na ka bu gerusi, ye na nee, kon bu wahala yeni kpëe.

¹¹ Wee ye ne, Yinni Gusunõ na nun sõamõ. A nõma suo kpa a ka naasu tem so a nee, wanyo. Wee Isireliba ba kõsa kua ya kpä. Yen sõ, ba koo gbi tabu sõa, ka gõoru sõa, ka bararu sõa. ¹² Wi u toma, barara ta koo nùn go. Wi u maa wãa turuku, tabu sõora ba koo nùn go. Wi u koo sina yenuõ, ba koo nùn tarusiwa kpa u gbi gõerun sõ. Kon bu mõru seesiwa mam mam. ¹³ Saa ye sõa, ba koo gia ma nena na sãa Yinni Gusunõ bà n wa gonu kpí ben bñunun bõkuõ ka sere ben yâku yeno ka gungunõ ka guunõ ka dãa kubeno ka dãa koo bakano mi ba ra raa bñunu turare dõõ dokeye, ya n nubu duroru mõ. ¹⁴ Kon bu nen nõmu dëmie kpa n de tem me, mu ko bansu saa sõ yësan nõm dwarun di n ka girari Dibilao sõa yësan nõm geu gia. Mi ba wãa kpuro kpa bu gia ma nena na sãa Yinni Gusunõ.

7

Isireliban seeyasiabu

bu turuku kua

¹ Yinni Gusunõ u Esekieli sõowa u nee, ² wune tñnun bii, a swaa dakio a nõ ye na gerumõ bëe Isireliban sõ. Na nee, kpeera wee. Ta pusi bëen tem goonu nnë kpuro sõa. ³ Të ta koo bëe deema. Kon de nen mõru yu bëe wõri. Kon bëe siriwa nge me bëen sanu sanusu sãa. Kpa n bëe kõsa ye i kua kpuron are kõsie. ⁴ Na ñ bëe mëerimõ ka wõnwõndu. Nà n bëe seeyasiämõ, na ñ tii nenumõ. Kõsa ye i kua yera kon bëe kõsia. Kpa i gia ma nena na sãa Yinni Gusunõ.

⁵ Ameniwa ne, Yinni Gusunə na gerua. Na neε, kōsa wee, ya ñ maa ka gaa weene. ⁶ Kpeera wee, kpeera wee. Wee ta seemə ta wee bεen mi. Wee ta sisi. ⁷ Beε Isireliba, beε be i wāa tem me səo, saa ya turuku kua. Tōo te, ta turuku kua, ta ko n sāawa wahalan tōru. Tōo te səo, nuku dobun kuuki kun maa nōoramə guunu wəllo. ⁸ Tē kon de nēn mōru yu se. Na ñ ye yōrasiamə ma n kun mō ya ka tii sara. Kon beε siriwa nge me bεen daa ya ne. ⁹ Na ñ beε mēerimə ka wənwəndu. Nà n beε sεeyasiamə, na ñ maa tii nenumə. Kōsa ye i kua yera kon beε kōsie kpa i gia ma ne, Yinni Gusunəwa na beε sεeyasia.

¹⁰ Tōo te wee ta tunuma, ta turuku kua. Bəbunu ka tii suabu bu sosimə. ¹¹ Bəbunu nu kua nge dēka ye ba ra ka təmbu so. Gāanu kun maa beε tiammə. Tən dabiru ta koo gbi. Baa wəkinu kun maa nōoramə. Goo kun maa weeweenu mō bεen sō. ¹² Saa ya turuku mō. Tōo te, ta wee. Wi u dwemə u ku yēri. Wi u maa dəramə u ku swī. Domi ne, Yinni Gusunən mōru sisi tən be ba wāa tem me səo kpuron sō. ¹³ Wi u dəra u ñ maa ye u dəra wasi u mwa baa ù n wāa wāaru səo. Domi gari yi ba gerua tən be kpuron sō, yi koo koora. Goo sari wi u koo yakiara yēn sō baawure u wāa kom beretekə səo. ¹⁴ Wee ba kəba so ba səoru kpa. Adama ben goo kun tabu seemə, domi ne, Yinni Gusunən mōru seewa be tən dabi ten sō.

Goo sari

wi u koo sεeyasiabu kisirari

¹⁵ Yinni Gusunə u maa Esekieli səowə u neε, tabu ko n wāawa swēe səo kpa baranu ka gōonu nu n wāa yēnusə. Təmbu ba koo gbi tabu səo yakasə. Be ba maa wāa wuu səo ba koo gbiwa gōoru ka baranun

sõ. ¹⁶ Be ba maa kisira ba koo kpikiru dawa guunu wollo nge kparukonu kpa bu weewenue ko ben toranun sõ.

¹⁷ Ben nõma ko n sãare dam sarirun sõ.
Kpa ben düa yu diiri.

¹⁸ Ba koo saaki sebewa kpa bu ben seri kõni nuku sankiranun sõ.

Ba koo nanda kpa sekuru bu mwa.

¹⁹ Ba koo gobi kõ swee sõo,
kpa bu ben wuraba garisi nge kubanu,
domi sii geesu ñ kun me wura
yen gaa kun kpẽ yu bu faaba ko Gusunõn mõrun tõru sõo.

Ba ñ gãanu wasi ye ya koo bu debu,
ñ kun me ye ya koo ben bine kpunasia,
domi sii geesu ka wura yera ya dera ba tora.

²⁰ Ba tii sua ben wuran sõ.
Ma ba ka ye bwãaroku bakanu kua ni nu nãnum mõ.

Yen sõna ne, Yinni Gusunõ kon de bu ye tunsi.

²¹ Kon de tõn tukobu bu ben dukia ye gura,
kpa be ba ñ Gusunõn beere yẽ bu ye tubi di bu ye kpuro disi doke.

²² Na ñ ka bëe yinamõ
sanam me gbenõbu ba koo nñen sãa yerun dukia disi doke bu gura.

²³ A yõni sõaru koowo domi tem me, mu tõn gowobu yibawa.

Meyä bëen wuu ge, ga tõmbu yibä be ba daa bõõbõya mõ.

²⁴ Kon bwesenu sokuma ni nu nuku kõsuru bo,
kpa nu bëen yenusu mwëeri.

Kon bëen damgibun tii suabu kpeesia.
Kpa n de bu bëen sãa yenu disi doke.

25 Kam kobi wee.

I ko i faaba kasu, adama i n̄ wasi.

26 Kōsa ya koo sosi kōsa sōo.

Mēya labaari kōsi yi ko yi n̄ nōoramō yi n̄ dōo.

I ko i Gusunōn sōməbu bikia bu kāsiru kasu kpa bu
bēe sō ye ya koo na.

Adama yāku kowobu ba n̄ ko n̄ Yinni Gusunōn
wooda yē.

Bēen guro gurobu ba n̄ maa bwisi gēe mō bu tōnu
kē.

27 Bēen sina boko u koo gōo sina

kpa sina bibu ba n̄ wurure.

Tōmbu kpuro ba ko n̄ diirimō.

Kon bu kuawa nge mē ben kookoosu nē.

Saa ye sōora ba koo gia ma nēna na sāa Yinni
Gusunō.

8

Ba būnu sāamō

Yinni Gusunōn sāa yero

1 Wōo nōoba tiasen suru nōoba tiasen sōo nōabuse
sōo, Esekieli u sō win dirō ka Yudan guro gurobu.
Yera Yinni Gusunōn dam nūn yōowa. **2** Yera u meera
u wa gāanu kurama nu ka tōnu weene. Win pōran
tem gia ya sāa nge dōo ma win wōllu gia ya ballimō
nge sii gan te ba wōriasia. **3** Ma u gāanu dēmia
nge nōma u ka wi, Esekielin seri nēua. Kāsi te
sōo, Gusunōn Hunde nūn sua wōllō ma u ka nūn da
Yerusalemō. U deema yen kōnnō ge ga wāa sōo
yēsan nōm geu gia ba bwāaroku gagu yōrasie ge
ga Gusunōn nisinu seeye. **4** Ma Gusunō Isireliban
Yinnin yiikon yām bururam nūn kure mi nge mē u

raa mu wa wəwəao. ⁵ U nεε, tənun bii, a mεerio səo yēsan nəm geu gia.

Ma u mεera. U wa yāku yerun duu yero bwāaroku gaga yō ge ga Gusunən nisinu seeye.

⁶ Ma Yinni Gusunə u nεε, tənun bii, a wa ye ya kooramə mi? Wee Isireliba ba būnu sāamə bu ka man gira nən sāa yerun di. N ñ maa ye təna, kon kpam nun gam səosi.

⁷ Ma u maa nùn sua u ka da təowə sāa yerun yaaran kənnəwə. Ma u wəru gagu wa ganao.

⁸ Gusunə u nεε, tənun bii, a gana ye yabo.

Ma u ye yaba u deema kənnə gaga wāa mi. ⁹ U nεε, a duo kpa a wa kom kōsum mε tən be, ba mə mini.

¹⁰ U dua mi. Ye u wa wee, yee yi yi ra kabiri ka yee kōsi gəen weenasii ba kua gani səo ba ka sikerena ka sere maa būnu kpuro ni ba ra sā. ¹¹ Ma u Isireliban guro gurobu wa tənu wata ka wəkuru yeeen weenasii yi kpuron wuswāa. Ma Yaasania Safanin bii u wāa be səo. Bukuro ben baawure u turare ka gāanu nəni yē səo ba ra turare dō doke. Ma turaren wiisu bəkua wəllə tuku tuku. ¹² Yinni Gusunə u bikia u nεε, tənun bii, a wa ye Isireliban guro gurobu ba mə asiri səo? Ben baawure u win būu yero mə. Ma ba tii gafara kuamme ba mə, nε, Yinni Gusunə na ñ bu waamə. Domi na ben tem deri.

¹³ U nεε, a na a maa wa ye ba mə ye ya yeni kere.

¹⁴ Ma u ka nùn da win sāa yerun kənnəwə ge ga səo yēsan nəm geu gia mεera. U deema tən kurəba sə ba būu wi ba mə Tamusi swīiyammə. ¹⁵ Yera u maa nεε, a wa nge mε mi n sāa? Tə, a na a maa gam wa ye ya yeni kere.

16 Ma u nùn sua u ka da sāa yerun yaaraō yāku
yeru ka dii dēerarun kōnnōn baa sōo. Miya u tōmbu
yēnda nōebu wa ba sāa yeru biru kisi ba yiire sōo
yari yeru gia ba sōo sāamo. **17** Gusunō u maa nēe,
wunen tii a wa ye ba mō. Yeniba kpuron kobu ya n̄
Yudaba tura, ma ba maa kōsa mō ba goonamō tem
me sōo bu ka nēn mōru seeya. Adama beya ba tii
wēru dēka sōkumo. **18** Nēn tii kon bu ye ba kua kōsie
ka nēn mōru baka. Na n̄ bu mēerimō ka wōnwōndu.
Ba koo wuri kowa ka dam bu ka man somiru kana.
Adama na n̄ bu swaa dakimō.

9

Yerusalemun seeyasiaibu

1 Yen biru Esekieli u Yinni Gusunōn nōo nua. U
nēe, i susima bēe be i ko i Yerusalemugibu seeyasia.
Baawure u n win tabu yānu nēni ni u koo ka bu kam
koosia.

2 Yera u wa wee tōmbu nōeba tia ba yarima saa
sāa yerun kōnnō ge ga wāa gungunu wōllu gian di,
sōo yēsan nōm geuō. Ma ben baawure u win tabu
yānu nēni ni u koo ka tōmbu kam koosia. Ma ben
suunu sōo goo u wāa u yāku kowon yaberu doke ba
gāanu sōre win kpaka sōo n̄ sōo u koo yore. Yera u
na u yōra yāku yerun bōkuō te ba kua ka sii gandu.

3 Ma Gusunōn yiiko ye ya raa wāa wōllun kōsobun
weenasibu sōo, ya seewa ya da sāa yerun kōnnō gia.
Ma Yinni Gusunō u durō wi soka wi u yāku kowon
yānu doke mi, ka gāa n̄ sōo u koo yore. **4** U nùn
sōowā u nēe, a doo wuu suunu sōo a tōmbu yīreru
koosi sirikanaō be ba weeweenu mō kōsa ye tōmba
mō Yerusalemuōn sō.

5 Ma Esekieli u nua durō wi, u be ba tie sōomō
u mō, i durō wi swīiyō wuu ge sōo kpa i tōmbu so

i go. I ku bu mεeri ka wənwəndu. I ku tii nεnε.
⁶ I bu goowo mam mam təkənu ka aluwaasiba ka wəndiaba ka tən kurəbu ka bibu. Adama i ku be ba ylreru koosi mi baba. I toruo saa nən sāa yerun di.

Ma ba torua ka Isireliban guro gurobu be ba wāa dii ten kənnəwə. ⁷ U nεe, i sāa yee te disi dokeo i ten yaari tən gonu yibie. Yen biru kpə i da təowə i təmbu go.

Ma ba yara təowə ba təmbu səsuka ba go.

⁸ Sanam mε təmba tən be goomo, Esekieli u yō mi. Yera u yiira u siriru tem girari, u nəagiru sua wəllə u nεe, Yinni Gusunə kaa Isireli be ba tie kpuro gowa wunen mɔru yen sō?

⁹ Yinni Gusunə u nεe, be Isireliba ka Yudəban torana nu kpēa. Wee ben tem mε səo, tən gobera ta wāa, gem sari. Domi ba mə, nε, Yinni Gusunə na ben tem deri. Na n̄ maa waamə ye ba mə. ¹⁰ Yen sōna nən tii nà n bu səeyasiämə, na n̄ bu mεerimə ka wənwəndu. Na n̄ maa tii nənumə. Kon bu ben daa kɔsiewa ye ba kua.

¹¹ Durə wi u yāku kowon yānu doke mi, u Yinni Gusunə səowə u nεe, wee, na kua kpuro ye a man səowə.

Yinni Gusunə

*u maa Esekieli tii səəsi
(I maa mεerio 1:1-28)*

10

¹ Esekieli u mεera wəllun kōsobun weenasii ben wəllə. Ma u kpee gobigiru wa ta ka sina kitaru weene. ² Ma Gusunə u durə wi u yāku kowon yānu doke mi səowə u nεe, a duo uruu ben baa səo, be ba wāa wəllun kōso ben temə. Kpa a dōo gēe gure

wunen nōmao wəllun kōso ben suunu sōon di kpa a da a dōo gēe yi wisi wuu ge sōo.

Yera Esekieli u wa durō wi, u da u dōo gēe yi sua.

³ Sanam mē u tura sāa yee ten mi, wəllun kōso be, ba yō ten nōm geu gia. Ma guru wiru ta dii te yiba.

⁴ Ma Yinni Gusunən yiikon girima ya seewa wəllun kōso ben wəllun di ya da sāa yee ten kōnnəwə. Ma sāa yee te, ta wiisu yiba. Yera Yinni Gusunən yiikon giriman Yam bururam sōosira sere ka ten yaaraō.

⁵ Ma wəllun kōsobun kasenun wəkinu nu nōra sere sāa yee ten yaaraō. Ma n sāare nge Gusunə Dam kpurogiin nōwa ga gari mō. ⁶ Yera Yinni Gusunə u wi u yāku kowon yānu sebuā mi sōwa u nēe, a doo a dōo sua uruu be sōo, wəllun kōso ben baa sōo. Ma durō wi, u da uruu ben bəkuə. ⁷ Ma kōso ben turo u nōma demie dōo gia, wi u wāa ben suunu sōo. Ma u ka ye dōo gura u durō wi wē. Ma durō wi, u ka doona.

⁸ Ma n sāare tōnun nōma yarima saa kōso ben kasan tem di. ⁹ Ma Esekieli u maa uruu nne wa, yen baayere ya wāa wəllun kōso ben turon bəkuə. Uruu yen baayere ya ballimowa nge kpee gobigiru.

¹⁰ Ye kpuro ya weenewa ma n sāare tia wāa tian sōawə. ¹¹ Ya koo kpī yu sī beri nne kpuro ya kun tii sīiyē. Ma ya dōo mī gia wəllun kōsobun wira wāa. ¹² Kōso ben wasi ka biru ka nōma ka kasenu, ye kpuro ya nōni mōwa. Nge meya maa uruu nne ye kpuro ya mō. ¹³ Ma Esekieli u nua ba uruu be sokumō woo guna. ¹⁴ Wuswāa nnēwa wəllun kōso ben baawure u mō. Wuswāa gbiikaa ya ka Gusunən goradogia weene. Yiruse ya ka tōnugia weene. Itase ya ka gbee sunogia weene. Nnēse maa ya ka guno bakerugia weene. ¹⁵ Ma wəllun kōso be, ba yōwa

wollə. Ba sāare nge hunde koni ye u wa Kebarin daaRUN bəkuo. ¹⁶ Bà n swaa wəri, uruu be, ba ra n maa swaa wəriwa. Bà n seewa bu ka yō, uruu be, ba ku ra bu deri. ¹⁷ Bà n yōra, uruu ben tii ba ra yōrewa. Bà n yōwa ba ra ka bu yōwa. Domi hunde koni beya, ba uruu be gawe.

Yinni Gusunənyiiko

ya sāa yee te derimə

¹⁸ Yera Yinni Gusunən yiikon girima ya doona dii kənnə gen min di ma ya na ya sīna wəllun kōso be sōo. ¹⁹ Yera Esekieli u wa kōso be, ba ben kasi dəria ba seewa ba yōwa ka uruu be. Ma ba da ba yōra sāa yerun kənnəwō ge ga wāa sōo yari yero gia. Ma Gusunə Isireliban Yinnin yiikon girima ya ballimə ben wəllə. ²⁰ Hunde koni ben bwesera Gusunə u dera u raa wa Kebariə. Ma u gia ma wəllun kōsoba. ²¹ Ben baawure u wuswaa nne mə ka kasenu nne. Ma ba nōma mə nge tənugia ya wāa ben kasan temə. ²² Ben wuswəe yi, yi ka hunde koni ye u wa Kebariə migii weenə. Ben baawure u dəəwa deedeeru mi u wuswaa kisi.

11

Yinni Gusunə

u koo Yerusalemugibu siri

ben toranun sō

¹ Yinni Gusunən Hunde u Esekieli sua mə u ka nūn da sāa yerun kənnəwō ge ga wāa sōo yari yero gia. Kənnə gen miya u təmbu yənda nəəbu wa. Be sōo, u Yaasania Asurin bii tuba ka Pelatia Benayan bii. Be kpuro ba sāawa Isireliban wirugibu. ² Yinni Gusunə u nēe, tənun bii, tən be a wa mi, ba sāawa be

ba kōsq bewisikumō ma ba tōmbu bwisi kōsi kēmō Yerusalēmu. ³ Ba mō, n n̄ mō tē sa ko dinu bāni. Domi Yerusalēmu ya sāawa nge wekeru. Ma besē yen tōmbu sa sāa nge yaa ye ya wāa te sōo. ⁴ Yen sō, tē tōnun bii, a bu gerusio.

⁵ Ma Yinni Gusunōn Hunde u nūn yōowa u nēe, a bu sōowō a nēe, ne, Yinni Gusunō na yē ye be Isireliba ba bewisikumō ka ye ba gerumō. ⁶ Wee ba begibu goomō dabi dabinu wuu ge sōo. Ma gonu yiba ben swēe sōo. ⁷ Yen sō, begii be ba go mi, ba sāawa nge yaa. Ma wuu gen tii ga sāa nge wekeru. Adama be ba tie ba wasi, ba koo bu yarawa bu ka doona. ⁸ Wee ba tabun berum mō. Adama kon de taa bi, bu bu deema. Ne, Yinni Gusunōwa na ye gerua. ⁹ Kon de bu yari wuu gen di. Kpa n bu tōn tukobu nōmu beria. Nge mēya kon ka bu sirisina. ¹⁰ Tabu sōora ba koo gbi. Kon bu siri be Isireliba, ben tem nōa bura yerō. Saa ye sōora ba koo gia ma nēna na sāa Yinni Gusunō. ¹¹ Wuu ge, ga n̄ bu nēnumō nge wekeru. Ba n̄ ko n maa sāa nge yaa te sōo. Ben tem nōa bura yerōwa kon bu siri. ¹² Saa ye sōo, ba koo gia ma nēna na sāa Yinni Gusunō wīn gere ba n̄ mēm nōowē, ka wīn woodaba ba n̄ swī. Ma ba sere bwese tuku ni nu ka bu sikerenēn gari swī.

¹³ Sanam mē Esekieli u Yinni Gusunōn gari yi gerumō, yera Pelatia Benayan bii u kpuna u gu. Saa ye sōora Esekieli u wuswāa tem girari u nōgiru sua u nēe, Yinni Gusunō, kaa dewa Isireli be ba tie bu gbisuku?

Yinni Gusunō u koo win tōn

be ba yarinē menna

14 Yinni Gusunə u nεε, **15** tənun bii, wee, be ba wāa Yerusalemuə ba Isireliba, wunen mero bisibu, ka be ba tie bwisi kēmə ba mò, bu yōro mi ba yoru dimə mi, ba n ka Yinni Gusunə tonde, domi be, be ba wāa Yerusalemuə mi, beya ba tem me wē. **16** Adama a bu səəwə a nεε, baa me na dera ba yarine mi, ba wāa tem tukumə, səə teeru ko na n ka bu wāa nge me na ra n wāa sāa yero. **17** Kpa n bu mənna n yara bwese nin suunu səən di mi ba yarine mi, n bu Isireliban tem wē. **18** Meyə ba koo na kpa bu būu ni kpuro wuna ni ba ra raa sā mi, ni nε, Yinni Gusunə na n kī. **19** Kon bu gōru teu wē kpa n bu bwisiku kpaanu wē. Kon ben gōru ge ga raa bəəbu nge kperu mi wuna, kpa n bu gōru kpəə wē ge ga du. **20** Kpa bu ka nən gere məm nəəwa, bu nən woodabə swīi. Ba ko n sāawa nən təmbu, kpa na n maa sāa Gusunə ben Yinni. **21** Adama be ba yōrari ba ben kīru swīi ba da ba būnu sāamə ni nε, Yinni Gusunə na n kī mi, kon bu ben kookoosun are kəsia. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

Yinni Gusunənyiikon girima

ya yara Yerusalemun di

22 Yen biruwa wəllun kəso be, ba kasi dəria ba seewa ka ben uruu be sannu. Ma Yinni Gusunən yiikon girima ya səəsire ben wəllə. **23** Ma win yiikon girima ye, ya seewa wuu suunun di ya da ya wāa guuru garun wəllə, wuun səə yari yero gia. **24** Ma Gusunən Hunde u Esekieli sua kāsi te səə, u ka wurama Babiloniə mi Isireliba ba yoru dimə. Saa yera kāsi te u waamə mi, ta kpa. **25** Ma u Isireli be ba yoru dimə mi, səəwa kpuro ye Yinni Gusunə u dera u wa.

12

Ba koo Isireliba yoru mwεεri

¹ Yinni Gusunø u Esekieli sɔ̄wa u neε, ² tɔnun bii, wee a wāa mεm nɔ̄o sariban suunu sɔ̄o. Ba nɔni mɔ adama ba n kī bu ka yam wa. Ba swasu mɔ, adama ba n kī bu ka gari n̄ yèn sɔ̄ ba bɔ̄. ³ Yen sɔ̄, a sɔ̄oru koowo kpa a se a doona sɔ̄o sɔ̄o ben baawuren nɔni biru a da a n wāa gam. Sɔ̄rakudo ba koo gia ma ba sāa bwese mεm nɔ̄o sariba. ⁴ Yen biru Yinni Gusunø u neε, a wunen yānu mεnnɔ̄ a yara wunen dirun di sɔ̄o sɔ̄o gbāara. Kpa a yari wuu gen min di yoka ben baawuren nɔni biru nge wi ba yoru mwa. ⁵ Kpa a gana yaba ben nɔni biru a wunen yānu yara min di. ⁶ U maa neε, a yāa ni sɔ̄owo ben nɔni biru kpa a ka nu yari wōkuru. Kpa a tii wōke ka yasa a ku ka tem me mεeri. Domi na kīwa a n sāa yīreru Isireliban sɔ̄.

⁷ Ma u kua ye Yinni Gusunø u nùn sɔ̄wa. U yara sɔ̄o sɔ̄o gbāara ka win sɔ̄oru nge wi ba yoru mwa. Yoka u da u gbāraru yaba ka nɔma u win yāa ni sua u yara wōkuru tɔmbun nɔni biru. ⁸ Buru buru Yinni Gusunø u ka nùn gari kua u neε, ⁹ Isireliba, mεm nɔ̄o sari be, bā n nun bikia ba neε, mba a mò mi, ¹⁰ a bu wisio a neε, Isireliban sunø wi u wāa Yerusalemø mi, wiya ye a mò ya ka yā, ka sere maa Isireliba kpuro be ba wāa mi. ¹¹ A sāawa yīreru te ta sɔ̄asimø ma ba koo yoru da tem gam. Ya koo maa koora. ¹² Sunø wi u wāa ben suunu sɔ̄o u koo win yānu gura wōkuru kpa u yari. Ba koo gbāraru yabawa bu ka yari min di. Kpa u tii wōke u ku ka win tem wa. ¹³ Ne, Yinni Gusunø kon nùn yina bεria kpa u wɔri ye sɔ̄o. Kon ka nùn da Babilonin temø. Adama u n tem me wasi. Miya u koo gbi. ¹⁴ Win sinā asakpəbu ka win kɔ̄sobu ka win tabu kowobu

be kpurowa kon yarinasia kpa n de bu bu takobi sãkiri. ¹⁵ Saa ye sãora ba koo gia ma nena na sãa Yinni Gusunø, nà n bu yarinasia bwese tukunun suunu sãø. ¹⁶ Adama kon de gabu bu kisira tabun di ka gãørundu di ka bararun di kpa bu wa bu ka gere kõsa ye ba ne, Yinni Gusunø kua. Saa ye sãø, ba koo gia ma nena na sãa Yinni Gusunø.

¹⁷ Yinni Gusunø u maa nee, ¹⁸ tõnun bii, ka nandaba kaa wunen pëe di kpa a n diirimø a n ka nim nõrumø. ¹⁹ Kpa a Isireliba sõ a nee, ameniwa ne, Yinni Gusunø na gerua. Na nee, be, Yerusalemugibu ba koo ben dñanu diwa ka berum kpa bu nim nõ ka nuku sankiranu. Domi ben tem mu kua bansu. Gãa ni nu wãa mi kpuro, nu koo kam kowa ben tõn dam dãrebun sõ. ²⁰ Wuu si su tõmbu dabi su koo kowa bansu, kpa tem me kpuro mu kam ko. Saa ye sãora Isireliba ba koo gia ma nena na sãa Yinni Gusunø.

Yinni Gusunøn gari

yi koo koora

²¹ Yinni Gusunø u maa Esekieli sãowá u nee, ²² mban sõna Isireliba ba ra n mõndu mò ba n mò, wee tõra dãnyamø, adama kãsi nin gara kun kooramo. ²³ Yen sõ, a bu sãowá a nee, ne, Yinni Gusunø kon de mõn te, tu kpe. Ba ñ maa tu gerumø Isirelio. Adama a bu sãowá a nee, tõra turuku mò. Kãsi nin baatere ta koo koorawa. ²⁴ Domi nin garu sari te ta koo kam ko. Nen gari gee maa sari yi ba gerua bu ka bu nõni wõke Isirelio. ²⁵ Ne, Yinni Gusunø, ye na gerua kon ye ko. Ya koo koorawa ya ñ tæemø. Be, mém nõø sariba, ka gem ben nõni bira kon de gari yi, yi koora.

26 Yinni Gusunə u maa nεε, **27** tənun bii, wee Isireliba ba nεε, kāsi ni a wa mi, nu n̄ kooramə tē. Nu koo koorawa sere saa gaa. Yen s̄, a bu s̄ōwō a nεε, **28** nε, Yinni Gusunə na nεε, gari yi na gerua kpuro yi koo koorawa tē, ya n̄ tεemə.

13

Səmə weesugibu

1 Yinni Gusunə u maa nεε, **2** tənun bii, a tən be gerusio be ba tii kua nən səməbu. A de bu swaa daki ye kon bu s̄. **3** Wee ye nε, Yinni Gusunə na bu s̄ōmə. Na nεε, kōsa koo bu deema be, be ba sāa gari bakasu. Domi ben tiin bwisikuna ba swīi ba ka gari gerumə, ba n̄ gāanu ganu waamə. **4** Beε Isireliba beεen səməbu ba sāawa nge gbeeku bñnu ni nu bəsu bansə. **5** Wee ba n̄ dere bu gbārarun kuunu kore. Ba n̄ maa gbāraru banə tu ka bu ganε nε, Gusunən mərun saa səo. **6** Wee ba kāsi weesuginu saarimə, ma ba gari gerumə yi yi n̄ sāa gem. Ba m̄, wee nε, Yinni Gusunəwa na bu ye kpuro wē. Adama na n̄ bu gōre. Ma ba tamaa kon ben garin dam sirewa. **7** Adama na nən səmə be s̄ōmə ma ben kāsinu nu sāawa ni ben tii ba sekə. Ben gari yi maa sāawa weesu. Ba tamaa nən gariya ba təmbu s̄ōmə. N deema na n̄ mam ka bu gari koore. **8** Yen s̄ tē, kon bu wərimə domi ba kāsinu sekə ma ba weesu kparamə. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerumə.

9 Kon bu nən dam s̄ōsi be, be ba weesu kparamə mi. Ba n̄ ayeru wasi nən təmbun suunu səo. Ba koo ben yīsa go mi nən təmbun yīsa yorua. Ba n̄ maa wurə ben temə. Nge meyə ba koo ka gia ma nəna na sāa Yinni Gusunə.

10 Wee ba nən təmbu nəni wōkumə ba mò, bəri yənda wāa. Adama bəri yəndu garu sari. Nən təmbə gani seeyamə. Ma səmo be, ba ye soo təenimə. **11** Adama a be ba soo təenimə mi səowə a nəe, gana ye, ya koo wəruma. Guru baka ya koo ne ka kpenu sannu kpa woo bəkə gu se. **12** Gana ye, yà n wəruma saa yera təmba koo bikia bu nəe, mba soo yen arufaani ye ba təeni mi. **13** Yen sõ, wee ye nə, Yinni Gusunə na gerumə. Na nəe, kon de nən məru yu woo bəkə seeya, kpa guru baka yu nə. Kpa guru kpenu nu nə ka dam nu gāanu kpuro go. **14** Kon gana ye sura yu wəruma temə, kpa yen kpeεkpεεku gu səosira. Ya koo bεe wəri kpa i gbisuku. Saa yera ba koo gia ma nena na sāa Yinni Gusunə. **15** Nə, Yinni Gusunə kon nən məru yōsuwa mam mam gana yen sõ ka be ba ye soo doken sõ. Saa ye səo, ba koo gere bu nəe, gana ye, ya wəruma. Be ba raa ye soo doke, ben goo kun maa wāa! **16** Səmo weesugii be, ba kpa be, be ba raa gari gerumə Yerusalemun sõ, be, be ba ra n wəamə kāsiru səo ma bəri yənda wāa, adama bəri yəndu garu sari. Nə, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

Səmo tən kurə weesugibu

17 Yinni Gusunə u maa nəe, tənun bii, a Isireliban tən kurə be ba tii kua nən səməbu səowə a nəe, **18** bəruroba ba sāa. Domi ba kīasu gbinumə təmbun nəm wīnu səo nge bəki ma ba təmbu kpuro yasi səkemə wirə bukurobu ka bibə kpa bu wa ba n ka tən be taare. Ba kīwa bu nən təmbun wāaru kpeesia kpa na n begiru berua. **19** Wee ba n man bεere wεemə nən təmbun wuswaa dīa nəm wəənun sõ. Ma ba təmbu goomə be n n weene bu go. Ma ba gabu deri be n weene bu go. Meyə ba ra nən təmbu

weesu kue kpa ba n ben wee si swaa daki. ²⁰ Yen sõna ne, Yinni Gusuno na nee, kon bu wori ben kĩa sin sõ, si ba ka tõmbun wãaru mwëerimõ mi. Kon bu si mwaariwa n gëeku kpa n be ba raa mwa yakia. ²¹ Kon ben yasi yi gëeku kpa n nen tõmbu yakia ben nõman di. Ba ñ maa kpë ba n bu m. Ba koo gia ma nena na sãa Yinni Gusuno. ²² Ben weesun sõ, ba gemgibu nukuru sanka, be, be na ñ daa kĩ n kõsa kua. Ba yina bu tõn kõsobu kirõ ko bu ka ben kom kõsum deri kpa bu ben wãaru yakia. ²³ Yen sõ, ba ñ maa kãsinu ka gari weesugii m. Kon nen tõmbu yakia ben nõman di. Nge meya ba koo ka gia ma nena na sãa Yinni Gusuno.

14

Gusuno u bñu sãaru yina

¹ Sõ teeru Isireliban guro grobu gabu ba na ba Esekieli deema u ka bu bikiaru kua Gusunõn mi. ² Yera Yinni Gusuno u nee, ³ tõnun bii, tõn be, ba bñu sãamõwa ben gõruõ, ma ba tii nu wẽ, ma nu dera ba wãa durum sõ. Yera ba tamaa kon ben bikiaru wura? ⁴ A bu sõawõ a nee, ameniwa ne, Yinni Gusuno na gerua. Na nee, Isireli goo ù n tii wẽ bñu sãaru sõ, ma ta dera u toramõ, ma u na nen sõmõ goon mi u ka nùn bikiaru kua ne, Yinni Gusunõn mi, nen tiiwa kon yëro wisi nge mèn nõa win bñu dabiru ne. ⁵ Nen wisi biya bu koo de Isireliba bu bwisiku ben gõruõ be, be ba man yina ben bñu sãarun sõ. ⁶ Yen sõ, a bu sõawõ a nee, nena na nee, bu gõru gosio kpa bu ben bñu deri ka maa kom kõsum me ba m, me mu ñ ne, Yinni Gusuno wëremõ.

⁷ Isireliban goo ñ kun me sõa goo ben suunu sõ ù n man deri u bñu sãamõ ma ta dera u toramõ ma u

na nən səmən mi u kə bikiaru ko nən mi, nε, Yinni Gusunən tiiwa kon nùn wisi. ⁸ Kon yēro wəriwə n səeyasia kpa u n sāa seeda ye ba ko n də ka məndu ko. Kon nùn wunawa nən təmbun suunu səən di, kpa i gia ma nəna na sāa Yinni Gusunə.

⁹ Nən səmə goo ù n wura durə wi, u nùn nəni wəkua, ma u nùn bikiaru kua, nε, Yinni Gusunəwa na dera u kua mε. Nən tiiwa kon səmə wi wuna nən təmbun suunu səən di. ¹⁰ Səmə wi kə durə wi u bikiaru na mi, be kpurowa ba ko n sāa torobu. Ba koo maa ben tora nin are səbe. ¹¹ Nge mεya be Isireliba ba ñ maa tondamə nən swaan di. Ba ñ maa ben tii disi dokemə ka ben tora dabi ni. Ba ko n sāawa nən təmbu kpa na n sāa ben Yinni. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

Gāanu sari ni nu koo Gusunən siribu yərəsia

¹² Yinni Gusunə u maa gerua u nεε, ¹³ tənun bii, su tē nεε, tem gam təmbu ba man məm nəəbu sariru kua. Ma na bu nən dam səəsi na ben dñanu kam koosia na bu gəəru kpēe ba gbisukumə be ka ben yaa sabenə kpuro, ¹⁴ baa təmbu ita beni Nəwε ka Danieli ka Yoobu bà n wāa mi, ba ñ kpē bu tem mən təmbu kpuro faaba ko ben gem sō. Ben tii tənawa ben gem mu koo de bu faaba wa. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

¹⁵ N kun mε nà n dera gbeeku yεε yi tem mε wəri yi bu go kpuro kpa tem mε, mu ko bansu sere goo kun maa sarə mi, gbeeku yεε yin sō, ¹⁶ sere ka nən wāaru, baa təmbu ita be, bà n wāa tem mε səə, tem məgibu ba ñ kpē bu faaba wa. Təmbu ita be tənawa ba koo faaba wa, baa ben tiin bibu ba ñ kpē bu faaba wa. Ma tem mε, mu koo kowa bansu.

17 N kun mε nà n dera ba tòn be tabu wɔrima, ma ba bu kam koosia sere ka ben yaa sabeno, **18** baa tɔmbu ita be, bà n wāa mi, be tɔnawa ba koo faaba wa. Sere ka ne, Yinni Gusunən wāaru, ba n kpē bu mam ben tiin bibu faaba ko.

19 N kun mε nà n dera barara dua tem mε sɔɔ, ma ba gbisuka be ka ben yaa sabeno, **20** baa Nɔwε ka Danieli ka Yoobu bà n wāa tem mε sɔɔ, tem mεn tɔmbu ba n kpē bu faaba wa ben sɔ. Be ita ye tɔnawa ba koo faaba wa ben gem sɔ. Baa mam ben tiin bibu ba n kpē bu faaba ko ben gem sɔ.

21 Yen biruwa Yinni Gusuno u nee, wee na Yerusalem wahala baka nne yeni kpēe n ka yen tɔmbu ka ben yaa sabenu go. Yera tabu ka gɔ̄oru ka gbeeku yee gɔbi ka baranu. **22** Adama gabu ba koo tiara kpa bu bu yara wuun di, kpa bu bεe deema kpiki yero mi. Saa ye sɔɔ, i n ben daa ka ben kookoosu wa, biti kun maa bεe mò kɔsa ye na Yerusalem kuan sɔ. **23** Ya koo bεen nukuru yemiasi i n ben daa ka ben kookoosu wa. Saa ye sɔɔ, i ko i già ma n n kam sɔɔ na bu wahala yeba kpēe. Ne, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

15

Resəm dāa te ba dɔ̄o doke

1 Yinni Gusuno u nee, **2** tɔnun bii, resəm dāa ya dāa ye ya tie bεerε kere? Yen dāa kāasa ya dāa kāasi yi yi tie kere? **3** Ba koo kpī bu ye dendì bu ka səmburu garu ko? Ba koo kpī bu ka ye gabatia ko? **4** Geema ya wāawa bu ka ye dɔ̄o sɔre adama yen nəsu yiru kpuro ka yen suunu sɔɔ yà n dɔ̄o mwaara səmbu terà ya koo maa kpī yu ko. **5** Sanam mε ya n dɔ̄o

mwaare ba ñ ka ye gāanu kue. Kaa sere gere ye ya den dōo mwaara, ya ñ maa garu kooro?

⁶ Wee ye ne, Yinni Gusunø na gerumø. Nge me dānu sœo resem dāa ba ra dōo doke, nge meya kon maa Yerusalémugibu seeyasia. ⁷ Kon bu wərima. Ba tamaa ba yara dōon di. Adama dōo wi, u koo na u bu di, kpa bu gia ma nena na sāa Yinni Gusunø. ⁸ Kon de ben tem me, mu ko bansu, domi ba man mem nœbu sariru koosi. Ne, Yinni Gusunøwa na yeni gerua.

16

Yerusalemu ya raa sāawā

nge bii wi ba kɔ

¹⁻² Yinni Gusunø u Yerusalemu yen kɔsa sɔosi saa Esekielin nœon di, u nee, ³ Yerusalemu, ba nun marawa Kananin temø. Wunen tundo u sāawā Amoreban bweseru. Ma wunen mero u sāa Hetiban bweseru. ⁴ Døma te ba nun mara ba ñ nun bwia bure. Ba ñ maa nun wobura a ka deerā. Ba ñ nun sîre ka børu. Ba ñ maa nun bekuru tékusi. ⁵ Goo kun wunen wənwəndu kue u sere nun gāa nin gaa kua. Adama ba nun kɔwa yakaso døma te ba nun mara, domi ba nun tusa. ⁶ Saa ye ne, Yinni Gusunø na sara wunen bøkuø, na wa a wəri mò wunen maru yānu sœo. Ma na gerua na nee, bu de a n wāa baa me a yem wobura. ⁷ Ma na dera a kpëa nge dāa yakaso. A kpëa a kua kurø burø. Wunen bwāsu su ye. Ma wunen seri yi kpëa. Adama terera a sîimø mam mam. ⁸ Ma na sara wunen bøkuø na nun meera ma na wa saa ya tura su ka kĩru ko. Ma na nen yaberun soo sua na ka wunen tereru wukiri. Ma na ka nun

arukawani bəkua ka bɔri na nεε, a kua negii. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

⁹ Ma na nun wobura ka nim, na yεm mε a mwaare wuna, ma na nun gum sawa. ¹⁰ Ma na nun yabe te ba səma kua doke a ka bara ni ba kua ka gəna ba buraru koosi, ka səkatia ye ba kua ka wεε damgii, ka sere yabe geeru. ¹¹ Ma na nun bura yānu doke a ka sumi nəməo ka saba w̄iro. ¹² Ma na taabu doke wunen w̄ero ka swaa tonkunu ka sere yasi bee regia wunen wiro. ¹³ Nge meya na nun buraru kua ka wura ka sii geesu ka sere beku geeru te ba kua ka wεε damgii ka yabe te ba səma doke a. Dīa ni a ra maa di, nu sāawa som gem ka tim ka olifin gum. Ma a buram sosimə a dəo nge sina kuro. ¹⁴ Ma a ȳisiru yara bwesenun suunu səo wunen buram sō. Wunen buram mε, mu yibawa nen bura yāa ni na nun kuān sō. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

Yerusalemu

ya tii kurə tanaru kpεε

¹⁵ Yinni Gusunə u maa nεε, Yerusalemu, a wunen naanə doke wunen buram səo. Ma a tii kua nge kurə tanə ȳsi te a yaran sō. Tənu baawure wi u sarə mi kpuro, a ra nùn tii w̄ewa. ¹⁶ Ma a wunen yāa nəniginu sua a ka da a wunen gungunu mi a ra būnu sā buraru kua. Miya a tii w̄e. Ye a kua mi, goo kun yen bwesera kun maa kooramo. ¹⁷ Ma a wunen bura yāa ni ba kua ka wura ka sii geesu sua a ka būu tən durəbu sekə ma a nu sakararu koosi. ¹⁸ Ma a wunen yāa ni ba səma doke sua a būu ni wukiri. Ma a maa nen gum ka nen turare sua a nu w̄e. ¹⁹ Ma a maa dīa ni na ra ka nun diisie sua a ka būu ni yākuru kua nge mε ba ra

man yāku nubu durorugiru kue. Dīa niya som ka gum ka tim. Yeniwa ya koora. Ne, Yinni Gusunōwa na yeni gerua. ²⁰ Adama sakara te, ta ñ nun tura. Ma a wunen bii be a man marua mwēera a ka būu ni yākuru kua. ²¹ Wee a nēn bibu sakira a ka būnu yāku dōo mwaararugiru kua. ²² Yen kom kōsum me sōo, a ñ maa wunen wōndiaru yaaye ka sanam me a wāa tereru wunen maru yem sōo.

²³ Ne, Yinni Gusunō na gerumō ma a kua bōrura kōsa ye a kuan sō. ²⁴ Wee a tii sakara kunu gira ka maa būu turanu baama kpuro. ²⁵ Wee swaa keenano baama a būu turanu kua, ma a kom kōsum kua a tii tōmbu kpuro wē. Be ba gesi sarō mi kpuro, ba ra ka nun dendiwā. Ma a wunen sakararu kpēasia. ²⁶ A ka wunen berusebu Egibitigibu be ba wasin dam mo mi, sakararu kua. Ma a wunen sakararu kpēasia a ka nēn mōru seeya. ²⁷ Yera na nun nēn dam sōosi na nun nōma dēmie. Ma na nun doke nēn yibērēban nōmu sōo. Yibērē bera, Fili-sitiba be ba biti soorā wunen daa kōsan sō. ²⁸ Yen biru ma a da a ka Asirigibu sakararu kua, domi a ñ deba. A da a tii bu wē. Adama ka me, a ñ deba. ²⁹ Ma a da a ka Kananiba sakararu kua ka Babilonigibu. Ka me, a ñ deba. ³⁰ Anna a dam sariru wa mi. A tii kuawa nge sakara kowobun yinni. ³¹ Domi a sakara kunu gira swaa keenano ma a būu turanu kua baama kpuro, a ku ra mam maa kurō tanō gobi mwē. ³² A sāawa nge kurō tanō sakara kowo wi u durō tukobu mwaamō win durōn ayero. ³³ Kurō tanō baawurewa ba ra gāanu kē. Adama wunē, a durō tanōbu gāanu wēemō kpa a ka bu gawama beri berika kpuron di. ³⁴ Ye kurō tanōbu ba ku ra ko yera a kua sakararu sōo, domi ye kaa ka durō tanōbu

kĕnu mwaari, wunen tiiwa a ra bu w .

³⁵ T , ne, Yinni Gusuno na n e, Yerusal mu, a man swaa dakio wune wi a s a nge kur  tan . ³⁶ Wee a dera ba wunen dukia yarinasia baama, ma ba wunen tereru wa sanam m  a sakararu m  ka b nu ni a k , ni nu kun mam waabu w . Ma a wunen bibun y m yari a ka b nu ni y kuru kua. ³⁷ Yen sına kon wunen k nasi be menn  ka sere maa be a tusa. Be kpurowa kon mennama baama kpuron di, kpa n nun y su tereru ben wusw ao. ³⁸ Kon nun seeyasiawa nge m  ba ra t n gowobu ka kur  tan bu seeyasie. Y m mu koo nun wukiri n n m ru ka nın nisinun saabu. ³⁹ Kon nun b ri wunen k nasi ben n ma . Ba koo wunen kunu ka wunen gunguu ni k suku. Ba koo wunen bura y a ni a doke potiri kpa bu nun y su tereru. ⁴⁰ Saa ye s o, kon t mbu seeya bu nun seesi bu kpenu kasuku kpa bu nun takobiba s kiri. ⁴¹ Ba koo wunen dia d o m niki kpa bu nun seeyasia kur  dabun wusw ao kpa n de wunen sakararu tu kpe. A n  maa ben goo g anu w  mo. ⁴² N n m ru koo sure. Na n  maa ka nun nisinu m . Mey  na n  maa ka nun m ru m . ⁴³ Ka m , y n s  a n  yaaye nge m  na nun n ori wunen birun di, ma a n n m ru seeya ka wunen kookoosu, yen s , kon de a yen are wa. Domi a sekuru sari kom kua ma a b nu s wa.

Yerusal muwa ya daa k sa bo

⁴⁴ Wee be ba ra m n teni ko bu n e, nge m  mero u s a, nge meya win b i w ndia u ra n s a, ba koo n e, wuna ta ka y . ⁴⁵ A s awa wunen meron b i wi u dur  ka bibu yina. A s awa nge wunen maabu be ba dur  ka bibu yina. Be n mero u s awa Heti. Ma be n tundo u s a Am regii. ⁴⁶ Wunen m o wi

u wāā sōō yēsan nōm geu gia, wiya Samari ka yen bii wōndiaba. Wunen wōnō wi u maa wāā sōō yēsan nōm dwāru gia wiya Sodomu ka yen bibu. ⁴⁷ N nō ben yira a swīi tōna. Ye a kua ya kpā. Wee a sankira a bu kere wunen swēe kpuro sōo. ⁴⁸ Sere ka nēn wāāru Sodomu ye ya sāā wunen wōnō ya nō kue nge mē a kua wunē ka wunen bibu. ⁴⁹ Tora ni ya kua wee. Ya tii sue ma ya wāā doo nōoru ka bōri yēndu sōo. Ya ku ra wōnwōndobu ka sāarobu somi. ⁵⁰ Wunen mero bisi be, ba tōnu bie ba kōsa kua nēn nōni sōo. Ye na wa mē, yera na bu gira. ⁵¹ Wunen mōō Samari kun mam wunen torarun saka kue. Wunen kōsa ya wigia dabinu kera. Ma wunen kom kōsum mu dera ba nun sanō kera. ⁵² Wunē wi a ra raa bu taare wē wee a sekuru wa. Domi wunen kom kōsum mu begin kera. Bā n wunen daa ye mēera ba ra deemewa be, ba mam deere. Tē a kua sekurugii yēn sō bā n wunen daa mēera ba ra wa ba sanō sāā.

Sodomu ka Samari

ya koo wurama nge yellu

⁵³ Yinni Gusunō u Yerusalēmu sōōwa u nee, kon Sodomu ka Samari ka ben bii wōndiaba seeya ka sere maa wunē Yerusalēmugibu. ⁵⁴ Wunen mōō Samari ye, ka wunen wōnō Sodomu ben nukura koo yēmia yēn sō wunen tii a sekuru wa. ⁵⁵ Ba koo wurama nge yellu be, ka ben bibu. Meyā maa wunen tii kaa wurama nge yellu wunē ka wunen bibu sannu. ⁵⁶ Sanam mē a tii sue, a ra ka Sodomu gari kowa ka tii suabu wunen kōsa yu sere sōōsira batuma sōo. ⁵⁷ Tē, wuna Edəmuba ka Filisitiba ba koo yēe. Wee ba nun gema yam kpuro. ⁵⁸ Ma a wunen sekuru sariru kā daa kōsan are sōōwa. Ne Yinni Gusunōwa na yeni gerua.

⁵⁹ Ne, Yinni Gusunø na nεε, wee a man gεma. A ñ nen arukawani yibie. Yen sõ, kon nun kɔsie ye a man kua. ⁶⁰ Adama ka me, na ñ nen arukawani ye duarimø ye na ka nun bøkua wunen wøndiarun di. Kon maa ka nun arukawani bøke ya n wāa sere ka baadommaø. ⁶¹ Kaa bwisiku ye a kua kpa sekuru tu nun mwa nà n nun wunen maabu ka wønøbu nømu børia bu nun wiru kpøiya nge wunen bibu. Adama na ñ ye mò arukawani ye na ka nun bøkuan sõ. ⁶² Kon kpam ka nun nen arukawani bøke kpa a già ma nena na sãa Yinni Gusunø. ⁶³ Kpa a yaaya ye a kua gasø, kpa sekuru tu nun mwa sere a kpana a gari gere. Adama ne kon nun wunen toranu kpuro suuru kua. Ne, Yinni Gusunøwa na yени gerua.

17

Gunø bakeru ka resem

¹ Yinni Gusunø u gerua u nεε, ² tønun bii, a Isireliba møndu kuo. ³ A nεε, ameniwa ne, Yinni Gusunø na gerua. Na nεε, gunø bakeru gara wāa ta kasa dēu ma ta san bakasu mø si su nøni bwese bweseka mø. Ma ta yøøwa ta da sere Libanin guurun wii kpiirø. Ma ta da ta dāa ye ba mò sedurun wii kpiiru wīa. ⁴ Ma ta dāa ten kāasa ye ya gunum bo wīa ta ka da ta yi tem mi ba ra tenkuru ko, wuu gè søø tenkuba ba wāa. ⁵ Ma ta dāa kpii pøtura gaa sua ta da ta gira nge dāa ye ya ra n wāa nim bøkuø mi tem gem mu wāa, mi nim mu yiba. ⁶ Kpii pøtura ye, ya seewa ya kpøa nge resem koru te ta yasia adama ta ñ gunu. Ma ten kāasi yi meeøa gunø bake ten bera già. Ma ten gbini yi dua tem men søøwø. Ma dāa ye, ya gøsia resem, ya kpara ya kāasi kua. ⁷ Yen biruwa gunø bakeru gara na ta kasa dēu. Ten sansu taasine. Ma resem koo te,

ta ten gbini ka ten kāasi gəsie gunə bake ten mi gia, domi ta tamaa ta koo nim wa mi gia. ⁸ N deema ta raa girewa tem gem səo mi nim yiba kpa tu kāasi geenu ko tu bii geenu ma kpa ta n sāa resem gea.

⁹ Wee ye nε, Yinni Gusunə na bikia. Na nεε, resem yen bweseru ya koo kpī yu kuura? Gunə bake gbiikii te, ta koo wura tu ye deri ta kun yen gbini wukura? Ta koo wura ta kun yen marum go, kpa ten kpara kpem mε, mu gbera? N n mεn na, n ñ maa tilasi tən dabiu bu na bu ka ye wuka. ¹⁰ Wee ta duura, adama ta koo kuura? Sōo yari yerun woo gā n tu baba, ta ñ koo gbera? Geema ta koo gbera mi ta duura.

Mən ten tubusianu

¹¹ Yinni Gusunə u maa nεε, ¹² a Yudan mεm nəə sari be bikio a nεε, ba mən ten tubusianu yε? A bu səəwə a nεε, wee Babilonin sina boko u da Yerusalem. U ben sina boko mwa ka win sina asakpəbu ma u ka bu da Babiloniə. ¹³ Ma u turo gəsa wi u sāa nge kpii pətura sina bibu səo, u ka nùn arukawani bəkuə. U nùn bərusia. Ma Babilonin sina boko wi, u ben bukurobu gura u ka da win temə. ¹⁴ Kpa Yudaban tem mu biru wura, mu ku maa kuura. Kpa bu win arukawani ye mεm nəəwa. ¹⁵ Adama be Yudaba ba Babilonin sina boko wi seesi ba səməbu gəra Egibitiə bu ka dumi kasuma ka sere maa tən dabiu. Wi u yen bweseru kua, u koo kisira? Domi u arukawani kusia.

¹⁶ Nε, Yinni Gusunə na nεε, sere ka nεn wāaru, sina boko wi, u koo gbiwa sunə wi u nùn bandu wēn temə. Domi u ñ win nəə mwεεru yibie. Babiloni miya u koo gbi. ¹⁷ Baa Egibitin sunə ù n tabu kowo dabiru mə be ba dam mə, u ñ kpε u bu

somi bu ka tii yina sanam mε Babilonin sīna boko u koo na u wərusu gbe u tabu sīa kpī u ka tōn dabinu go. ¹⁸ Domi durə wi, u maa win nōo mweeeru atafiru kua, ma u arukawani kusia yē sōo u raa win nōo mweeeru doke. Yen sōo, u n̄ kisiramo.

¹⁹ Yen sōna ne, Yinni Gusunə na n̄ee, sere ka n̄en wāaru, n̄en arukawaniwa Isireliban sīna boko u atafiru kua u kusia. Yen sōo, u koo yen are wa. ²⁰ Kon nūn yina bəria kpa u wəri ye sōo. Kon ka nūn da Babiloniə. Miya kon nūn siri win naanə sari te u kuan sōo. ²¹ Win tabu kowo be ba koo duki su, kon bu naa swīwa n̄ go ka takobi. Be ba tiara kpa bu yarina nge woo. Saa ye sōo, ba koo gia ma n̄ena na yeni gerua.

Yinni Gusunən nōo mweeeru

²² Amēniwa ne, Yinni Gusunə na gerua. Na n̄ee, n̄en tiiwa kon dāa kāasa kpemə mēeri seduru yen wii kpiiro kpa n̄ ye bura, kpa n̄ da n̄ ye gira guuru garun wəllə te ta gunu. ²³ Kon ye girawa guuru garun wəllə te ta gunum bo Isireliə. Ten kāasi yi koo kuurawa kpa tu binu ma ta n̄ sāa dāa te ta waabu wā. Gunə bwese bweseka ya koo sokuru ko ten kāasi sōo. Kpa su n̄ kukua ten saarə. ²⁴ Saa yera dānu kpuro nu koo gia ma n̄ena na sāa Yinni Gusunə. N̄ena na ra dāa ni nu gunu kawe, kpa n̄ ni nu piiburu bo gunum sosi. Meyə na ra ni nu wuru bekusu sāa gberasie, kpa n̄ ni nu gbere bərəm dokeə. Ne, Yinni Gusunəwa na yeni gerua. Meyə ya koo maa koora.

nge me win daa ya ne

¹ Yinni Gusunø u gerua u neε, ² Esekieli, mban sõna Isireliba ba ra mən teni ko bu neε, baababa ba resem birenu di, ma ben bibun nəsu yaaya.

³ Adama neε, Yinni Gusunø, na bεε sõmø ma sere ka nen wāaru, i ñ maa mən teni gerumø Isireliø.

⁴ Geema, nəna na baawuren wāaru nəni, baaba ka bii. Yen sõ, wi u tora wiya u koo gbi.

⁵ Su tε neε, goo u wāa u gea mò, win daa ya wā.

⁶ U ku ra de gunguno u būu sā. U ku ra maa būu yākunu di. U ku ra ka goon kurø menne. Meyø u ku ra maa ka tən kurø menne sanam me u yasa mò. ⁷ U ku ra goo gbəni. U ku ra maa goo səmburu koosie kam. U ra wi u win dibu nəni win təruba wesie. U ra wi gōra mò dīanu wē. Kpø u wi u tereru sīmø yānu wē. ⁸ U ku ra tənu gobi bəkure u nim doke. U ku ra n maa wāa weesun swaa səo. U ra siriwa dee dee, u baawure nùn win gem wē. ⁹ U ra nən woodaba mem nəowə mam mam. Tənu win bwesera ne, Yinni Gusunø na ra soku gemgii. Win wāara ta koo dakaa da.

¹⁰ Su maa tε neε, durø wi, u bii mə wi u ra təmbu wɔri u go, u ben yānu gura, ñ kun me u ra daa kōsa gaa ko. ¹¹ N deema win baaba ku ra yen bweseru ko. Bii wi, u ra būu yākuru de gunguno. U ra ka gabun kurøbu menne. ¹² U ra bwēebwēe səmburu koosie kam. U ra təmbu gbəni. U ku ra be u təruba mwaari ye wesie. U ra būnu sā, kpø u n kom bereteké mò. ¹³ U ra təmbu gobi bəkure u nim doke. N weenə tənu win bweseru u n wāa? Aawo, u koo gbiwa. Domi u daa kōsa kua. Win yem mu koo wɔriwa win tii səo.

14 Su tẽ nεε, bii wi, u seewa u mara. Ma win bii u seewa u win tundon toranu kpuro wa. Adama u ñ win tundon yira ye swĩ. **15** U ku ra bũu yãkunu de gunguno. U ku ra bũnu sã ni Isireliba ba sãamõ. U ku ra ka goon kurõ mennen. **16** U ku ra goo sãmburu koosie kam. U ku ra be ba win dibu neni t̄ruba mwaari. U ku ra gbени. U ra wi gõora mò dianu wẽ. Kpa u wi u tereru s̄imõ yãnu wẽ. **17** U ku ra n wāa weesun swaa s̄o. U ku ra t̄enu gobi bokure u nim doke. U ra nen woodaba mem nəowẽ. Bii wi, u ñ gbimõ win tundon toranun s̄o. U ko n wāawa ka gem. **18** Adama tundo wiya u koo gbi win toranun s̄o domi u t̄embu t̄ɔya kua u gbena.

19 I bikiamõ i mò, mban sõna bii kun win tundon durum are s̄oamõ. Geema, bii kun ye s̄oamõ yèn s̄o u gea kua. Ma u s̄ia dee dee nen yira s̄o, u nen woodaba mem nəowã mam mam. Yen sõna u ko n wāa. **20** Wi u tora, wiya u koo gbi. Bibu ba ñ ben baababan toranun are s̄oamõ. Meya baababa ba ñ maa ben bibun toranun are s̄oamõ. Kon gemgii nùn win are wẽ yèn s̄o u kom gem kua. Kpa n maa t̄on kõso seeyasia yèn s̄o u kõsa kua.

Kõsan kirɔ

21 T̄on kõso ù n win daa kõsa deri, ma u gem swĩ nge me nen wooda ya gerua kpuro, u ñ maa gbimõ. **22** Kon win toranu kpuro duari, kpa n de u n wāa gea ye u mòn s̄o. **23** I tamaa ne, Yinni Gusuno na kĩ t̄on kõso u gbi? Aawo. Ye na kĩ, yera u gõru gəsia kpa u n wāa. **24** Adama wi u gem deri, ma u daa kõsa mò nge t̄on kõso, i tamaa u ko n wāa? Aawo. Kon win yellun daa gea ye duariwa kpa n de u gbi win daa kõsa ka win mem nəo sarirun s̄o. **25** Bee Isireliba, i mò, nen gere ye, ya ñ s̄aa dee dee. I swaa dakio i

nō. Nen gerewa ya ñ sāa dee dee? Nge bεεya i sakə saramo. ²⁶ Gemgii ù n gea deri, ma u kōsa mò, u koo gbiwa kōsa yen sō. ²⁷ Tōn kōso ù n maa win daa kōsa deri, ma u daa gea mò, u win wāaru wəraməwa. ²⁸ U ko n wāa, domi u già ma kōsa u raa mò, ma u ye deri. N n mēn na, u ñ sāa dee dee. Adama n ñ mε, bεεya i sakə saramo. ²⁹ Yen sō, kon baawure siriwā nge mε win daa ya sāa. N n mēn na, i bεεn daa kōsio i kōsa deri. I ku de bεεn daa kōsa yu bεε kam koosia. ³¹ I bεεn daa kōsa derio kpa i bεεn gōrun bwisikunu gəsia. Mban sōna i ko i tii go. ³² I yē ma nε, Yinni Gusuno, na ñ goon gōo kī. N n mēn na, i gōru gəsio kpa i wa i n wāa.

19

Ba Isireliban sinambu

gōo wuri kuammε

¹ Yinni Gusuno u nεε, a gōo swīyo Isireliban sina bibun sō, a nεε,

² ben mero u sāawa nge gbee suno niu geu
ge ba yē gbee sinansun suunu sō.

Ga ra n gen binu kpunewa
ga n nu diisiamo.

³ Ma ga gen buu teu seeya
ga kua kpəmbu.

Ga gu yaa mwaabu sōosi,
ma ga təmbu sēsukum wəri.

⁴ Ye səba gen gari nua,
ma ba gu yina beria.
Yera ba gu mwa ka kəkəru
ba ka da Egibitio.

5 Ma gen mero ga mara gu wurama.
 Adama ga temanabu kpana,
 ga wa n ñ koorø.

Yen biruwa ga maa gen buu teu sua
 ga seeya ga dam kua,
 ga kua gbee sunø kpømbu.

6 Ma ga wøri gbee sinansun wuuru søø.
 Ga yaa mwaabu mæera.
 Ma ga tømbu sësukum wøri.

7 Ga tem min sina kpaaru wøri ga sura.
 Ma mæn wusu kua bansu.
 Ma tømbu ka ye ya wãa tem me søø kpuro
 ya bërum soora gen kukiribun sñ.

8 Ma bwesenu nu mænna
 nu ka gu tabu kua.
 Bwese ni, nu nawa yam kpuron di.

Ba gu suura kua ga wøri.

9 Ma ba gen wëru yaba
 ba taabu doke
 ba gu søri diru garu søø.
 Yen biru ba ka gu da Babilonin sina bokon mi.
 Ma ba gu kënusi
 sere ba ñ maa gen kukiribu nøømø Isireliban
 guuno.

10 Yinni Gusunø u maa nεε,
 ben mero u sääwa nge resem
 ye ba duura daa toran bøkuø.
 Resem ye, ya ra ma.

Ya maa kääsi yiba nim me ya waamøn sñ.

11 Ya kääsi ðamgii mø yi ba koo kpí bu ka sina dëki
 ko.

Ya waabu wã, yen gunum ka yen kääsi dabinun sñ.

12 Adama ba ye wuka ka mørø

ba sura temo.

Woo ge ga wee sōo yari yerun di,
ga yen marum gberasia.

Yen kāasi damgii yi, yi gbera yi dōo mwaara.

13 Tē ya gire tem gbebum sōo
mi gāanu ku ra kpi.

14 Ma dōo u yara saa yen kāasin di
u yen marum mwa.

Ya n̄ maa kāasa damgia mō
ye ya koo ko sina dēka.

Womu geni ga sāawa gōo wuri. Geya ba ko n da ko
bà n gōo wuri mō.

20

Isireliba

ba Yinni Gusunō seesi

1 Sanam mē Isireliba ba wāa yoru sōo Babiloniō, yoo ten wōo nōoba yirusen suru nōobusen sōo wōkuruse sōora ben guro gurobu gabu ba na Esekielin mi u ka bu bikiaru kua Yinni Gusunōn mi. Ma ba na ba sina win wuswqao. **2** Yera Yinni Gusunō u nēe, **3** tōnun bii, a tōn beni sōowā a nēe, ameniwa nē, Yinni Gusunō na gerumo. Na nēe, n n̄ Isireliba ba nawabu kā nen kīru bikini? Sere ka nen wāaru na n̄ wuramo bu man gāanu bikini.

4 Tē a sōoru koowo a ka bu siri. A bu yaayasio kom kōsum mē ben baababa ba man kua. **5** Ye nē, Yinni Gusunō na gerumo wee. Na nēe, sanam mē na be, Isireliba gōsa be, be ba sāa Yakōbun bweseru na bu nōa mwēeru kua ka bōri. Ma na bu tii sōosi Egibitiō, na bu sōowā na nēe, nēna na ko n sāa ben Yinni. **6** Yen dōma tera na bu nōa mwēeru kua ka bōri na nēe, kon bu yara Egibitin di. Kpa n ka bu da tem mē na bu gōsia sōo mi tim kā bom mu yiba. Tem

mε, mu sāawa mε mu tem kpuro buram kere. ⁷ Na bu sōwa na nεe, baawure u win bū ge u kōde sāa derio kpa u ku raa tii disi doke ka Egibitin bū ni. Domi nēna na sāa Gusunø ben Yinni.

⁸ Ka mε, ba man seesi ba yina bu man swaa daki. Ben goo kun bū ni deri, nì sōo ben kōde wāa. Ba n̄ Egibitin bū ni deri. Ma na bwisika n bu mōru kpuro seesi n bu wōri Egibitiø. ⁹ Adama na bu deri, domi na n̄ kī nēn yīsiru tu sankira bwese tukunun suunu sōo yēn sō na tii bwese tuku ni sōsi ¹⁰ sanam mε na Isireliba yara Egibitin di na ka da gbaburø. ¹¹ Ma na bu sōwa ye ba koo ko ka sere nēn woodaba ye ba koo swīi ba n ka wāa. ¹² Na bu tōo wērarugiru wē ta n sāa yīreru te ta sōsimø ma nε, Yinni Gusunøwa na bu wuna nēnem. ¹³ Adama be Isireliba ba man seesi gbaburø ba n̄ nēn woodaba ka nēn gere mem nōowε ye bà n swīi ba ko n wāaru mō. Meya ba n̄ maa nēn tōo wērarugiru mem nōowε sere na bwisika n ka bu mōru ko n bu kpeerasia gbaburø. ¹⁴ Adama nà n ye kua, bwese tukunu nu koo nēn yīsiru gem, nīn nōni biru na bu yara Egibitin di. ¹⁵ Yen sōna gbaburø na nōmu sua na bōrua na nεe, na n̄ maa ka bu dōo tem buram mē sōo, mi tim ka bom mu kokumø mē na bu nōo mwēeru kua. ¹⁶ Domi ba n̄ nēn woodaba ka nēn gere mem nōowε. Meya ba maa nēn tōo wērarugii te disi doke yēn sō ben gōru ga woo būnun mi gia. ¹⁷ Ka mε, na ben wōnwōndu wa na n̄ bu go gbaburø.

Isireliba ba n̄ ben

mem nōobu sariru deri

¹⁸ Na ben bibu sōwa gbaburø na nεe, bu ku ben baababan yira swīi, bu ku ko ye ba bu sōwa, bu ku maa tii disi koosi ka ben būnu. ¹⁹ Adama bu

nε Gusunø ben Yinnin woodaba ka nεn gere swiiyo kpa bu ka ye kpuro səmburu ko. ²⁰ Bu nεn tðø wērarugiru wunø nεnem kpa ta n sāa yīreru nε ka ben baa søo, te ba koo ka già ma na sāawa Gusunø ben Yinni. ²¹ Adama ka mε, bii be, ba man seesi, ba n nεn woodaba ka nεn gere mεm nøowε ye bà n swii ba ko n wāaru mø. Ba nεn tðø wērarugiru disi doke. Ma na bwisika n ka bu nεn mørū seesi gbaburu mi. ²² Adama bwese tukunu nu ku ka nεn yīsiru gεm sø, na n bu gāanu kue. Domi bwese nin wuswaaora na be, Isireliba yara Egibitin di. ²³ Gbaburu miya na nøma sua wøllø na børua na nεe, kon bu yarinasia bwesenu søo ka tem tukumø. ²⁴ Domi ba n nεn woodaba ka nεn gere mεm nøowε. Ma ba nεn tðø wērarugii te disi doke. Ma ba ben køde doke ben baababan bñnu søo. ²⁵ Nεna na maa bu wooda wē ye ya n bu gea maruammε ka ye ya n bu wāaru wēemø. ²⁶ Na dera ba disi duura ye ba ka ben bii gbiikobu yāku dðø mwaararugiru mø, kpa nanum bu mwa kpa bu gia ma nεna na sāa Yinni Gusunø.

Gusunø u koo Isireliban

bñu sāaru kpeesia

²⁷ Yinni Gusunø u nεe, tønun bii, a Isireliba sñowø a nεe, wee ye nε, Yinni Gusunø na gerumø. Na nεe, ben baababan tii ba man tora, ba n nεn arukawani yibie. ²⁸ Na ka bu da tem mε søo mε na bu nøa mwεeru kua na sire ka børi. Miya ba ben binε doke gungunu gia ka dñaa kubenu gia. Ma ye kpuro ya kua ben bñu yāku yenu. Miya ba ra yāku dðø mwaararuginu ko ka sere ni ba ra ko ka gberun dñanu ka tam kpa bu turare dðø doke. Ye kpuro ya dera nεn mørū seewa. ²⁹ Ma na bu bikia na nεe,

mba gunguu ni, nìn mi i ra n naamø. Saa yen døma ten di, ba ben yāku yenu sokumø gungunu. ³⁰ Yen sõ, a bu sõewø a nee, ameniwa ne, Yinni Gusunø na gerua. Na nee, bu ku tii disi koosi nge ben baababa. Bu ku maa bñnu gasiri bu sã. ³¹ Wee tñ, ba tii disi mà ba bñnu gasirimø ba ka nu kënu daawammø ma ba ka nu ben bibu yákunu kuammø. Yera ba tamaa ba koo bikiaru ko nén mi? Aawo, sere ka nén wãaru na ñ wuramø bu bikiaru ko nén mi. Ne, Yinni Gusunøwa na yeni gerua. ³² Ba tamaa ba koo ko nge bwese ni nu tie, kpa ba n dñnu ka kpenu sãamø. Adama n ñ koorø. ³³ Sere ka nén wãaru ka dama kon bu wøri kpa n bu seesi, kpa na n bandu dii be sœø. ³⁴ Kon bu yara bwese tuku nin suunu sœøn di mi ba yarinø kpa n bu mënna n bu nén dam ka nén mero sœøsi. ³⁵ Kon ka bu da gbaburø be tøna mi goo kun wãa. Miya kon bu siri. ³⁶ Kon bu siri nge me na ben sikadoba siri gbaburø sanam me ba wee Egibitin di. Ne, Yinni Gusunøwa na yeni gerua. ³⁷ Saa ye sœø, kon bu tilasi ko ka sena ba n ka sãa nge nén yãa gðø kpa bu arukawani ye mem nœøwa ye na ka bu bøkua. ³⁸ Kon bu wuna ben suunu sœøn di be ba man seesi ka be ba sãa tøn kðsobu kpa n bu yara tem mi ba wãan di. Adama ba ñ doø Isireliø. Saa ye sœøra be, Isireliba ba koo gia ma nena na sãa Yinni Gusunø. ³⁹ Tñ, wee ye ne, Yinni Gusunø na maa gerua ben sõ. Na nee, bu doo bu ben bñnu sã. Adama amèn biru, ba koo man mem nœøwa. Ba ñ maa nén yñsiru sankumø ka ben bñu sãaru. ⁴⁰ Domi Isireliba kpurowa ba koo man sã Isirelin guurø te na gøsa nén sõ. Miya kon ka bu nønu geu mæeri. Kpa n bu yákunu bikia ka këe gee ni ba sœøru kua nén sõ. ⁴¹ Nà n bu yara bwese tukunun suunu sœøn di

mi ba raa yarinε ma na bu mεnnama, saa yera kon bu mwa nge yāku nubu durorugiru. Bwese tuku ni, nù n wa mε, kpa nu gia ma nεna Yinni Gusunø Dεero. ⁴² Meya ben tii ba koo gia ma nεna na sāa Yinni Gusunø nà n bu kpara na ka da Isireliø mi na ben baababa nøω mwεeru kua. ⁴³ Ba koo bwisiku daa køsa ye ba kua yellu, yè søω ba tii disi doke kpa bu tii tusi køsa ye ba kuan sø. ⁴⁴ Saa ye søω, ba koo gia ma nεna na sāa Yinni Gusunø nà n bu sεeyasia nεn yñisirun beerεn sø. N ñ mø ben daa køsa ye ba kuan sø. Ne, Yinni Gusunøwa na yeni gerua.

21

Labaari køsa Isireliban sø

¹ Yinni Gusunø u gerua u neε, ² tønun bii, a mεerio søω yεsan nøm dwarø, kpa a bu gerusi be ba wāa dāa søω mi. ³ A de bu nεn gari swaa daki yi kon gere dāa søω ge ga wāa søω yεsan nøm dwaru gia mi. A neε, kon gu døω doke, kpa døω wi, u dāa bekunu ka gbebunu mwa. Døω wi, kun gbimø. Tømbu kpurowa ba koo døω soora saa søω yεsan nøm dwarun di n ka da nøm geuø. ⁴ Tømbu kpurowa ba koo wa ma ne, Yinni Gusunøwa na døω wi sørua, u ñ maa gbimø.

⁵ Ma Esekieli u Yinni Gusunø søωwa u neε, wee ba ra n ka man wøki ba n mò, suka na ra n bu kuamme.

⁶ Ma Yinni Gusunø u nùn søωwa u neε, ⁷ wunø, tønun bii, a mεerio Yerusalemu gia kpa a Isirelin tem ka men sāa yenu gerusi. ⁸ A Isireliba søωwa a neε, wee ye na gerumø ben sø. Na neε, kon bu deema, kpa n nεn takobi woma yen kararun di kpa n gemgii ka tøn køso go. ⁹ Kon bεε kpuro kpeerasia. Yen søna kon nεn takobi woma saa yen kararun di,

kpa n t̄ombu go saa s̄ō yēsan nōm dwaru gian di n ka da nōm geuə. ¹⁰ T̄ombu kpuro ba koo gia ma na nēn takobi woma saa yen kararun di, na n̄ maa ye wesiamə mi. ¹¹ Yen s̄ō, wunε t̄onun bii, a yāaro a weeweenu ko nge w̄in gabu ga b̄ɔ̄ra. ¹² B̄à n nun bikia mban s̄ōna a weeweenu m̄, kaa bu wisiwa a n̄eε, labaari k̄s̄a a nua. Ya koo maa tunuma. Kpa t̄ombun toronu nu kara. Ba koo ḡoma dwiiya. Kpa ben w̄oruḡoru tu kpe, bu d̄ūunu soona. Wee, ya koo na ya mam tunuma. N̄e, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

Takobi ya wee

¹³ Yinni Gusunə u maa n̄eε, ¹⁴ wunε t̄onun bii, a t̄ombu gerusio. A bu s̄ōw̄a ye n̄e, Yinni Gusunə na gerua. Na n̄eε,
takobi gaa wee ya wee,
ya n̄ō d̄ērawa mam mam.

¹⁵ Ya ballim̄,
yera ba koo k̄a t̄ombu go.

I tamaa b̄ε̄en bandu ta n̄ kpeem̄,*

¹⁶ adama ba takobi ye n̄ō d̄ērawa ba n̄eni.

Ba ye t̄on gowo n̄omu b̄eria.

¹⁷ A gb̄aro, kpa a weeweenu ko, wunε t̄onun bii.
Domi ba ye n̄en t̄ombu Isireliba ka ben sinambu suesi.

¹⁸ Wee ba be kpuro yib̄ereba n̄omu b̄eria.

A wunen n̄oma b̄okuo,
n̄oni sw̄āa bakara wee.

B̄ε̄en bandu t̄a n̄ w̄orumā m̄aa ni.

N̄e, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.†

¹⁹ T̄ē wunε t̄onun bii, a bu gerusio.

---

* ^{21:15} - N̄aa sin sukum Heberum s̄ō mu n̄ d̄ēre. † ^{21:18} - N̄aa sin sukum ka Heberum mu n̄ d̄ēre.

A taka koowo nən teeru,
 yen biru nən yiru, yen biru nən ita,
 a ka takobi yen dam səəsi.
 Domi ya sääawa takobi
 ye ya ka gəə wee.
 Gəə bokowa ya ka wee baaman di.
20 Ya baawuren wərugərun dam buamə.
 Ya dera ba wərukumə.
 Wee na dera ya wää baawuren kənnəwə.
 Wee ya ballimə nge guru maakinu,
 ya səəru sää yu ka go.
21 Na maa ye səəmə na mə,
 yu soowo nəm geu gia, kpa yu wura nəm dwaru gia.
 Takobi nəə durora wunə,
 a doo mi ba nun tii.
22 Ne, Yinni Gusunən tii, kon taka ko kpa n nən
 məru kpuro səəsi mam mam sere yu ka sara. Ne,
 Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

Babilonin sina boko

u koo Yerusalemu wəri

23 Yinni Gusunə u kpam gerua u nee, **24** wunə tənun bii, a swaa yiru yabo ye ya koo səəsi mìn di Babilonin sina boko u koo ka tabu duuma. A de ye yiru ye, yu yari wuu teun di kpa a yen baayere yireru ko yu ka səəsi wuu gən mi ya dəə. **25** Kaa swaa yiru ye kowa, tia ya n dəə Raba gia, ye ba koo swii bu ka Aməniba tabu wəri, tia maa Yerusalemu gia ye ba koo swii bu ka Yudaba tabu wəri. **26** Domi wee Babilonin sina boko u wää swaa yiru yen keenano u bikiaru mə bū ni ba mə Terafimun mi, ka səənu ka yaa woru. **27** Ma bikia te, ta Yerusalemu səəsi win nəm geu səə. Tē, u koo wooda wē bu Yerusalemu wəri ba n tabun kuuki mə. U koo tabu

yānu yi yi Yerusalēmun kōnnəsə. Kpa bu gungunu ka kuku yenu ko mi, bu ka ye wəri. ²⁸ Adama Yerusalēmugibū ba tamāa win bikia ten gari yi n̄ sāa gem. Domi ba tamāa u koo bu deri arukawani ye ba ka nūn bəkuan sō. Adama u n̄ ben toranu duari. Yen sō, u koo bu wəri. ²⁹ Yen sōna ne, Yinni Gusunə na bu sə̄səmə na mò, wee ben məm nə̄obu sari te ta sə̄osiramə ben daa sō, ta man ben toranu yaayasiämə ma nu bu taare wē̄emə. Ba n̄ maa nu deri. Yen sō, kon bu nəmu doke n̄ mwa.

³⁰ Wunə maa Isireliban kparo, wunen tōra turuku mò. Wunen toranu nu den tura me. ³¹ Ba koo wunen sina furə pota. Gānu koo kəsi. Be ba tii kawe ba koo wolle suara. Kpa be ba tii sue bu wəruma. ³² Kon de Yerusalēmu yu ko bansu mam mam. Ya koo koorawa saa ye wi kon yen dam wē u tunuma.

Ba koo Aməniba tabu wəri

³³ Yinni Gusunə u maa n̄ee, wunə tənun bii, a Aməniba gerusio ben kom kōsum me ba Isireliba kuan sō. A bu sōwə a n̄ee, wee, ba takobi nə̄o dēera ya ballimə ya bu mara yu go. ³⁴ Ben kāsi weesugii ni ka gari weesugii yin sō, ba koo bu gowa nge tən kōsobu be ba wiru bə̄ra. Domi ben tōra turuku mò, ben toranu nu den tura me. ³⁵ Bu ben takobiba wesio ben karano. Kon bu siri mi ba bu mara. ³⁶ Kon bu məru seesi n bu wure nge dō̄ kpa n bu təmbu nəmu bəria be ba koo bu wəri ka dam bu kam koosia. ³⁷ Kon de dō̄ u bu di, kpa ben yəm mu yari ben tem suunu sō. Ba n̄ maa bu yaayämə. N̄e, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

¹ Yinni Gusunə u gerua u nεε, ² wunə tənun bii, a səɔru koowo a ka Yerusalemugibu siri be ba sāa tən gowobu mi. A ku sika ko. A de bu bwisiku ben daa kōsa ye ba kuan sō. ³ A bu səɔwə a nεε, nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua. Wee ba təmbu goomə. Yera ya koo de ben wuu Yerusalemun tii yu kam ko. Wee ba bwāarokunu sekumə ma ba ben tem disi doke. ⁴ Tən be ba go mi, ben taarewa. Ba tii disi doke ye ba ka tii bwāarokunu kua. Nge mεya ba ka ben wāarun tōnu kawə. Yen sōna kon de bwese tukunu nu bu yēε. ⁵ Be ba toma ka be ba wāa turuku ba koo bu yēε yèn sō ben wuu Yerusalemun yīsira bεεrε bia, ma ya burisire.

⁶ Wee be, Isireliban sinambu ba təmbu dam dōremə ba goomə Yerusalemu ye səo. ⁷ Ma yen təmbu ba ben merobu ka ben tundobu gəma. Gaba səbu dam dōremə. Gaba maa gobekuba ka gōminibu taki dimə. ⁸ Təmbu ba n̄ nen sāa y eru daabu kī. Ba n̄ maa kī bu nen tōo wērarugiru mem nəəwa. ⁹ Gaba wāa ba ben winsim kōsa gerumə bu ka nūn go. Mεya maa təmbu ba ra būnun dīanu di gungunun wəllə kpa ba n sekuru sari kookoosu mò. ¹⁰ Gabu ba wāa ba ra ka ben tundon kurəbu kpunε. Gabu ba ra mam tən kurəbu gabe sanam mε ba yasa mò. ¹¹ Gaba maa wāa ba sakararu mò ka ben bensim kurəbu, n̄ kun mε ka ben biin kurə n̄ kun mε ka ben sesu tundo turosibu. ¹² Gaba maa wāa be ba ra wure bu gobi mwa bu ka təmbu go. Gaba wāa ba ra are bəkə kasu bə n ben winsim gobi bəkura. Gaba wāa be ba ben winsim taki dimə bu ka gobi ko. Ma ba nε, Yinni Gusunə duari mam mam. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

¹³ Wee kon bu so be, Yerusalemugibu ben gbena

ka tən be ba gon sō. ¹⁴ Nà n bu wɔri yen tō te, ba ñ ko n maa dam ka mwia mə. Ne, Yinni Gusunəwa na yeni gerua. Ya koo maa koora. ¹⁵ Kon de bu yarina ba n wāa bwese tukunu səə. Kpa bu da baama. Nge meya kon ka ben disi yi wuna Yerusaləmu ye səən di. ¹⁶ Bwese ni nu tie, nu koo bu gəm. Saa ye səə, ba koo gia ma nəna na sāa Yinni Gusunə.

¹⁷ Yen biru, Yinni Gusunə u maa nəε, ¹⁸ tənun bii, wee nən nəni səə Isireliba ba sāa nge sii bisu ñ kun mə nge sii gandu ñ kun mə nge sii kpikisu ñ kun mə nge pεerum ñ kun mə nge sii wəkusu si ba doke səwatia səə bu ka su səwa. Ba sāawa nge sii geesun bisu. ¹⁹ Yen səna ne, Yinni Gusunə na nəε, kon bu mənna Yerusaləmu səə. ²⁰ Nge mə ba ra sii geesu ka sii gandu ka sii wəkusu ka sii kpikisu ka sii pεerum mənne bu doke səwatia səə, kpa bu dəə doke su ka yanda, nge meya kon bu mənna nən məru səə, kpa n bu deri bu yanda. ²¹ Kon bu mənna sube teeru səə, kpa n bu kpēe nən mərun sundu səə kpa bu yanda nge sisu. ²² Nge mə sii geesu su ra yande dəə səə, nge meya ben tii ba koo yanda Yerusaləmun suunu səə. Saa yera ba koo gia ma na ka bu məru seewa.

²³ Yinni Gusunə u maa gerua u nəε, ²⁴ tənun bii, a Yerusaləmugibu səəwə a nəε, ben tem mu sāawa nge mi gura ku ra ne. Yen sō, kon de mu kam ko nən mərun saa səə. ²⁵ Ben səməbu ba sāawa nge gbee sinan si su kukirimə sanam mə su yaa wa su sēre. Domi ba təmbu goomə. Ma ba gabun gobi ka dukia wəramə. Ma ba derimə kurə gəminibu ba dabiamə. ²⁶ Ben yāku kowobu ba ku ra nən woodaba məm nəəwə. Ba ku ra maa nən sāa yero bēre wē. Ba ku ra wunane ye ya sāa negia ka ye ya ñ sāa negia. Ba ku ra maa təmbu səəsi ye ya dēre ka ye ya ñ dēre.

Ba ku ra mam nən tōo wērarugii te məm nəəwə. Ye kpuro səəra ba ku ra man bēerə wē. ²⁷ Ben sinambu ba sāawa nge gbeeku yee. Domi ba təmbu goomə bu wa bu ka ben bine sureisia. ²⁸ Ben səməbu ba ye kpuro wukirimə nge gāa ni ba soo tēeni. Wee ba bu kāsi weesuginu ka gari weesugii səəmə. Ba gerumə ba mə, gari yi ba təmbu səəmə yi weewa nən min di. N deema ne, Yinni Gusunə na n̄ bu gāanu səəwa. ²⁹ Tem mən təmbu ba dam dərenamə ba gbənimə ba sāarobu ka be ba n̄ dam mə taaremə. Ma ba səbu taki dimə ba gem biramə. ³⁰ Wee na goo kasu ben suunu səə u gbāraru bani u ka sikerena, n̄ kun me u yōra kururu mi, u ka tem me yina n̄ ku ka mu kam koosia. Adama na n̄ goo wa. ³¹ Kon bu məru seesiwa. Na n̄ yōramə sere nən məru yu ka kpe. Kon de bu bu ben daan are kəsie. Ne, Yinni Gusunəwa na yени gerua.

23

Samari ya sāa nge kurə tanə

¹ Yinni Gusunə u nee, ² tənun bii, kurəbu yiruwa ba wāa be kpuro mero turo. ³ Ma ba da ba kurə tanaru di Egibitiə ben wəndiaru səə. Miya ba ben bwāsu səkura. Ba ben toronu bəkasi. ⁴ Məən yīsira Ohola. Wənəgira maa Oholiba. Ohola u sāawa Samari. Oholiba u maa sāa Yerusaləmu. Na bu sua kurəbu ma ba man bii tən durəbu ka tən kurəbu marua. ⁵ Ohola wi, u kua naane sarirugii, u kurə tanaru wəri. Ma u Asirigibu kīa too too be ba wāa win bəkuə. ⁶ Tən be, ba yāa wunəmginu doke domi ba sāawa tem yērobu ka siri kowobu. Ba sāawa aluwaasi durə burabu. Ma ba maasəru yē. ⁷ Beyə Ohola u tii wē. Be ba sāa Asirin wirugibu mi, be

kpurowa u ka sakararu kua. U bu kĩa too sere u ben bũnu sãwa. ⁸ U ñ win sakara te deri te u raa kua Egibitiø. Domi sanam me u sãa wãndia, ba ra n ka nùn kpunamø ba n win bwãsu babirimø, ma ba nùn sakararu kpẽe. ⁹ Yen sõna na nùn deri win kĩnasi Asirigii ben nõmuø. ¹⁰ Ma ba win yãnu potira ba nùn yõsu tereru. Ma ba win bibu gura ba ka doona. Yen biru ba win tii go ka takobi. U sãeyasiabu wa bi bu kua seeda tõn kurø be ba tien sõ.

Yerusalem ya sakararu kua

¹¹ Yinni Gusuno u maa nãe, Oholan wãno Oholiba u win maoñ sakara kookoo si wa. Ka me, wigira ta boyo sere ta ñ ka não geruro. ¹² Ma win tii u Asirin tem yërobu kĩa ka ben siri kowobu. Tõn be, ba sãawa aluwaasi durø burabu. Ba yãa buranu doke, ba maa maasoru yë. ¹³ Ne, Yinni Gusuno na wa ma Oholiban tii u disi mo. Be kpuro swaa tia yera ba swiñ mi. ¹⁴ Oholiba wi, u mam kua ye ya sakararu kere. Sõo teeru u tõmbun weenasibu wa ba yorusi gani soø. Ba bu kuawa ka gãa swãanu. Tõn be, ba sãawa Babilonigibu. ¹⁵ Ba kpaki sãke põraø, ma ba dawani nõni bwese bwesekagii bõkua wirø. Be kpuro ba sãawa nge sinambu ba ka Babilonigibu weens. ¹⁶ Ye u bu wa me, yera u bu kĩa sere u sõmøbu gõra Babiloni mi. ¹⁷ Ma ba na win mi ba ka nùn kpuna ba nùn sakararu kpẽe sere win bwẽra yõowa ben min di. ¹⁸ U win sakara te sõssi batuma soø. Ma nен gõru ga doona win min di nge me ga raa doona win maoñ min di. ¹⁹ Ka me, u sakara te mà u dæowa nge me u kua win wãndiarun saa soø Egibitiø, ²⁰ mi u tii kurø dama kowobu wë be ba ra n kurøbu yøamø nge ketekunu ñ kun me nge dumi.

Yerusaləmun səeyasiabu

21 Yinni Gusunə u maa nεε, Oholiba, wee a maa wure a wura sekuru sariru səə te a raa kua wunen wəndiaru səə sanam me a dera Egibitigibu ba wunen bwāsu babura. **22** Wee ye nε, Yinni Gusunə na gerumə. Kon de wunen yellun kīnasi be a tusa mi tē bu nun seesi kpa bu na baama kpuron di bu nun wəri. **23** Beya Babilonigibu ka Pekodigibu ka Koagibu ka sere maa Asirigibu. Ben aluwaasi durə burə be ka ben tem yērobu ka ben sinambu ka ben tabu durəbu be kpuro ba yoəwa dumin wəllo. **24** Wee ba nun wərim wee ba tabu yānu nəni ka tabu kekeba yi dumi gawe. Ba menna ba dabi ba ka nun sikerene yam kpuro. Be kpuro ba sii furəsu doke ma ba terenu nəni. Kon bu siribu nəmu səndia kpa bu nun siri ka ben wooda. **25** Kon nun məru seesi kpa n de bu nun wəri ka dam. Ba koo wunen wēru ka wunen swasu bəəri kpa bu nun dakura tabu səə, kpa bu wunen bibu gura. Be ba tiara kpa bu be dəə məni. **26** Ba koo wunen yānu gura kpa bu wunen bura yānu wuna. **27** Kon wunen sekuru sariru kpeesia te a mə saa yee yellun di Egibitiə. Wunen nəni kun maa wurə ben mi gia. A n̄ maa bu yaayamo.

28 Nε, Yinni Gusunə na nεε, wee na nun bəri be a tusan nəmuə, bən mi wunen bwēra kun maa wāa. **29** Ba koo nun nəni sə̄̄ tusirun sə̄̄ kpa bu wunen dukia gura bu nun deri ka nəm dira basi mam mam. Wunen sekuru sariru ka wunen sakara te, ta koo sə̄̄sira. **30** Ye kpurowa ya koo nun deema domi a ka bwese tukunu sakararu kua ma a tii disi doke būu sāarun swaa səə. **31** A wunen məən yira swī. Yen sə̄̄na kon de a nən mərun nəra ye nə nge

wi. ³² Nε, Yinni Gusunə na maa nεε,
 kaa ka nəra ye nə
 ye wunen məə u ka nəra.
 Nəra ye, ya yasu, ya maa dəu.
 Yera ya koo de bu nun yεε
 bu yaakoru koosi.
 Nəra ye, ya nən məru yibawa sere ka nəəwə.
³³ Ya koo nun go nge tam
 kpa yu nun nəni sə.
 Nəra ye, ya ra ka nuku sankiranu ka kam kobu
 nəwə.
 Yera wunen məə Samari u nəra.
³⁴ Kaa ye nəwa mam mam
 sere a ye kəra ka donnu
 kpa a wunen tororu meera ko ka yen kəki.
 Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.
³⁵ Wee a man duari ma a man deri. Tε, a wunen
 sekuru sarirun are səəwo.

Gusunə u Yerusalemu

ka Samari taare wε

³⁶ Yinni Gusunə u maa man səəwə u nεε, tənun
 bii, a Ohola ka Oholiba sirio. A bu səəwə kəsa ye
 ba kua. ³⁷ Wee ba sāawa kurə sakara kowobu ma
 ben nəma yem yiba. Domi ba da ba būnu sāamə
 ma ba ka ben bibu yāku dəə mwaararuginu mə. N
 deema nəna ba raa bii be wε. ³⁸ Wee ye ba maa
 man kua. Ba nən sāa yero disi doke, ma ba n nən
 təə wərərugirun wooda məm nəəwε. ³⁹ Domi dəma
 te ba dua nən sāa yero ba ka ben bibu būu yākunu
 kua ma ba tu disi doke. Yenin bwesera ba kua nən
 sāa yerun səəwə. ⁴⁰ Yen biru, ba maa səməbu gəra
 bu bu durəbu kasuama saa tontonden di. Ma durə
 be, ba seema ba na. Saa yera ba wobura ma ba kiro

doke ma ba ben bura yānu doke durə ben sō. ⁴¹ Ma ba da ba sina kita buranu sō. Tabulu ya yii ben wuswaaē yēn wəllə ba nēn turare ye ba ra dōo doke ka gum nubu durorugim səndi. ⁴² Ma tən dabirabu naawa te ta n̄ gāanun bwisikunu mə, ta wure. Tən be, ba sāawa Sebagibu be ba na saa gbaburun di. Ma ba kurə be sumi dokea nəm wīinə, ma ba maa bu sina furə burasu dokea winə. ⁴³ Yera na nēe, baa ka wi u təkə kua sakara te sōo, u ko n tu mōwa u n dəə? Durəba ko n mqa nūn naawammə? ⁴⁴ Wee durəbu ba ra nē bu ka nūn dendı nge kurə tanə. Nge meya ba Ohola ka Oholiba kua be, be ba sankire. ⁴⁵ Adama gemgibu ba koo kurə be siri bu bu taare wē ben sakararun sō ka tən be ba gon sō. Domi ben nōma ya yem yiba.

⁴⁶ Wee ye nē, Yinni Gusunə na gerumə. Na nēe, kon de tən dabiru tu da tu bu wəri kpa tu bu nəni swāaru kpēe, kpa tu ben dukia gura. ⁴⁷ Kpa tu bu kpenu kasuku tu go, kpa tu bu bətiri ka takobi. Kpa tu ben bibu go tu ben yenusu dōo meniki. ⁴⁸ Nge meya kon ka sakararu kpeesia tem mē sō. Kon tən kurə baawure sō u ku maa ben maabu yiru yen yira swī. ⁴⁹ Domi ba sakararu kua ba būnu sāwa. Yen sō, ba koo ben toranun are sōbe. Nge meya ba koo ka gia ma nēna na sāa Yinni Gusunə.

24

Yerusalemu ya sāa

nge weke te ta wuuru diira

¹ Isireliban yorun wōo nōoba nnesen suru wōkurusen sōo wōkuruse sōora Yinni Gusunə u Esekieli sōowā u nēe, ² wunə tənun bii, a gisən tōo te yoruo. Domi gisəra Babilonin sina boko u koo

Yerusalemu tarusim tore. ³ A nən təmbu məm nəə
sari be mɔn teni səəwə a ka bu kirə ko. A nəe, nəna
na nun yiire na nəe,
a sii wekeru suo kpa a tu nim doke.

⁴ Kpa a yaa taarun yaa gea ka yaa nəmun yaa gea sua
a doke mi.

Yen biru, kpa a yaa kuku bərəkəba səndi yen wəllə.

⁵ A maa yāa geeru gəsio wunen yāa gəən di
kpa a ten yaa doke weke te səə.

Kpa a doo dāa doke
a yaa ye kpuro yike yu ye
sere ka yen kukunə.

⁶ Kpa a yaa ye wuna tia tia.

Baa yen tia a ku ra deri mi.

Wee ye nə, Yinni Gusunə na gerua.

Na nəe, Yerusalemu ya sāawa bōrura yen tən gob-
erun sō.

Ya sāawa nge sii weke te ta wuuru diire,
te ba n̄ kpē bu tea bu naamwə.

⁷ Yem mə Yerusalemu ya yari mi,
mu wāawa yen suunu səə.

Ya mu yariwa kperu wəllə,
n n̄ mə tem dira səə tua yu sere mu wukiri.

⁸ Tə kon yem mə deri kpee ten wəllu mi,
mi mu n̄ berurə,
kpa nən məru yu ku ka se

n Yerusalemu ye məru kosie.

⁹ Nə, Yinni Gusunə na nəe,
Yerusalemu ya sāawa bōrura yen tən goberun sō.

Nən tii kon dāa sube bakaru ko.

¹⁰ A dāa taasio kpa a dōo doke
kpa a de yaa ye, yu ye mete mete.

A ye kpee yānu dokeo
kpa a de yen kukunu nu dōo mwaara mam mam.

11 Yen biru, a weke dii te səndio dɔ̄ gɛ̄e sə̄
sere tu sw̄ia tu sw̄era.

Kpa disi ni nu raa wāa te sə̄ nu kpe
ta kun maa wuuru diire.

12 Ka me, kookari ye, ya koo kam kowa, domi
dɔ̄ kun kp̄e u wuu diiram men bweseru kpeesia.

13 Nge meya Yerusalemu ya disi duura yen tora ni
ya kuan s̄õ. Wee na kĩa n ye deerasia adama ya n̄
wure. Yen s̄õ t̄e, ya n̄ maa kp̄e yu deera sere nen
m̄oru yu ka sure. **14** Ne, Yinni Gusunəwa na yeni
gerua. Kon ye siriwa nge me yen daa ya ne, na n̄ yen
wənwəndu m̄ò. Ya koo maa koora. Kon ye kowa na
n̄ sika m̄ò. Na n̄ biru wuram̄o.

Esekielin kurən gə̄o

15 Yinni Gusunə u Esekieli s̄ə̄wa u neε, **16** tənun
bii, kon nun wi a k̄ru bo goori subaru sə̄. Adama a
n̄ yēron gə̄o yero m̄ò. A n̄ win gə̄o sinam̄o. A n̄ maa
gə̄o sumə win s̄õ. **17** A weeweenu koowo wunen tii
sə̄ a ku de goo u n̄o. A ku gə̄o sina. A wunen dawani
bəkuo kpa a wunen baranu doke nge me a ra ko. A
ku wunen wuswaa wukiri. A ku maa gə̄o d̄ianu di.

18 Yera Esekieli u ye təmbu s̄ə̄wa bururu ma yen
yoka win kurə u kpuna u gu. Yen sisiru bururu
ma u kua nge me Yinni Gusunə u n̄ün yiire. **19** Yera
təmbu ba n̄ün bikiam̄o ba m̄ò, u bu tubusio ye u m̄ò
mi. **20** Yera u bu wisə u neε, Yinni Gusunəwa u n̄ün
s̄ə̄wa u neε, **21** u be Isireliba gari yini s̄ə̄wə u neε,
wi, Yinni Gusunə u koo de bu win s̄aa yero kəsuku
tēn s̄õ ba tii sue ka te b̄a n̄ meera ba ra n̄ nuku dobu
m̄ò ka t̄e sə̄ ba ben ȳiyəbu doke. Ba koo ben bii be
ba tie Yerusalemuə mwəeri bu go. **22** Ba koo kowa
nge me Esekieli u kua. Ba n̄ ben wuswaa wukirim̄o
nuku sankiranun s̄õ, ba n̄ maa gə̄o d̄ianu dim̄o. **23** Ba

koo ben dawani bokewa kpa bu ben baranu doke. Ba ñ koo gao yeru ko, ba ñ koo maa gao swi. Adama ba koo woora ben toranun sõ kpa ba n weeweenu mà. ²⁴ Wi, Esekieli u ko n sãawa yireru ben suunu são. Ba koo kowa nge me u kua. Sanam me yeba kpuro ya koo bu deema, saa ye sãora ba koo gia ma Gusunõ u sãawa Yinni.

²⁵ Yen biruwa Yinni Gusunõ u Esekieli sãowa u nee, u koo de Isireliba bu win sãa yeru bia te ta sãa ben kuku yeru mi, te bà n meera ta ra bu nuku dobu wë mi, ka tèn sõ ba tii sue mi, ma ba ben yiiyibu doke te são. Yen biru kpa u de ben bibu bu gabisuku. ²⁶ Sanam me kësi ni, nu koo bu deema, goo u koo nu kisirari kpa u na u nun sõ. ²⁷ Yen tõ te, wunen nõa ga koo wukiara kpa a ka yero gari ko. Wuna kaa n sãa yireru wunen tombun sõ. Saa ye são, ba koo gia ma ne Gusunõ na sãawa Yinni.

25

Gari yi ba gerua Aməniban sõ

¹ Yinni Gusunõ u Esekieli sãowa u nee, ² tñun bii, a wuswaa sñiyø Aməniban mi gia. ³ Kpa a bu sõ a nee, bu ne, Yinni Gusunõn gari swaa dakio bu nõ. Yèn sõ ba yëe sanam me nen sãa yera disi duura ka yèn sõ Isireliba ba kam kua ma ba Yudaba yoru mwa ba ka doona, ⁴ yen sõ të, kon bu sõ yari yerugibu nõmu beria, kpa bu ben karaba gira ben tem suunu são, kpa bu ben wãa yenu ko mi. Beya ba koo ben dãa marum di kpa bu ben sabenun bom nõ. ⁵ Kon de Raba yu ko yooyoosun kpara yeru kpa ben tem kpuro mu n sãa yãanun wãa yeru. Saa ye sãora ba koo gia ma nena na sãa Yinni Gusunõ.

6 Wee ye nε, Yinni Gusunø na maa gerua. Na nεε, yèn sõ ba taki kua, ba yðøka ma ba nuku dobu kua sanam me Isireliba ba nøni sðøre, **7** yen sðøna tε, kon bu nømu dømie, kpa n bu bwesenu ganu nømu beria nge gbeeku yee. Kon bu kpeerasia bwesenun suunu sðøn di kpa bu kam ko mam mam. Saa ye sðø, ba koo gia ma nøna na sðaa Yinni Gusunø.

Gari yi ba gerua Mðabuban sð

8 Wee ye Yinni Gusunø u gerua. U nεε, yèn sð Mðabuba ka Edømuba ba nεε, Isireliba ba sðawø tia ka bwese ni nu tie handunia ye sðø, **9** yen sðø tε, u koo wuu si wøri si su dam mø mi, si su ñ derimo bu Mðabuban tem du. Wuu si, su koo wørukuwa tia tia baa ka si su buram bo nge Bøti Yesimøti ka Baali Møoni ka Kiriataimu. **10** U koo dewa sðø yari yerugibu bu bu wøri nge me ba Amøniba kua sere ba ñ maa bu yaayamø sere ka baadommaø. **11** Ba koo win siribu wa. Saa ye sðøra ba koo gia ma wiya u sðaa Yinni Gusunø.

Gari yi ba gerua Edømuban sð

12 Wee ye Yinni Gusunø u gerua. U nεε, yèn sð Edømuba ba tora ba Yudaba møru køsie, **13** yen sðø tε, u koo bu nømu dømie kpa u tømbu ka sabenu go. U koo de ben tem mu ko bansu saa Temanin di n kø da Dedaniø, kpa men tømbu bu gbrisuku tabu sðø. **14** U koo de win tømbu Isireliba bu bu møru køsie. Ba koo bu kua nge me win møru ya kpäaru nε kpa bu gia ma ba ku ra nùn tore kam. Wi, Yinni Gusunøwa u yeni gerua.

Gari yi ba gerua Filisitibø sð

15 Wee ye Yinni Gusunø u gerua. U nεε, wee Filisitibø ba Isireliba møru køsie ka dam domi ba

sãawã ben yibereba saa yellun di. ¹⁶ Yen sõ tẽ, u koo bu win nãmu demie kpa u be kpuro kpeerasia be, be ba wee Keretin di ba ka wãa nim wõkun goorõ. ¹⁷ U koo bu seeyasia u mõru kõsia ka dam. Saa ye soora ba koo gia ma wiya u sãa Yinni Gusunõ.

26

Gari yi ba gerua Tirin sõ

¹ Isireliban yorun wõo wãkura tiasen surun tõo gbiikiru soora Yinni Gusunõ u ka Esekieli gari kua. U nee, ² tõnun bii, wee Tirigibu ba Yerusalemu yëemõ ba mõ, wee ya kam kua yèn mi gia tõmbu ba ra raa kpe bà n gam dõo. Tẽ ben mi gia tõmba koo wura kpa be, bu gobi ko. Domi Yerusalemu ya kua bansu. ³ Yen sõ tẽ, Yinni Gusunõ u koo Tiri ye mõru seesi u de bwese dabинu nu ye wõri nu teria nge me daara ra nim yibu. ⁴ Kpa nu yen gbäranu kõsuku ka yen tabu durëbun kuku yenu. Nu koo ye kpuro kerawa mam mam kpa Tiri ye, ya n sãa nge kpee saara. ⁵ Ya koo kowa nge tem bureru te ta wãa nim wõku sõ mi surökõba ba ra ben yãkoronu kewe. Yinni Gusunõwa u yeni gerua. Bwese tukunu nu koo na nu wuu ge wõri. ⁶ Kpa nu be ba wãa gen turuku go go. Saa ye sõ, ba koo gia ma wiya u sãa Yinni Gusunõ.

⁷ Wee ye Yinni Gusunõ u maa gerua. U nee, u koo de Babilonin sina boko wi u sinambu kpuro dam kere u na saa sõ yësan nõm geu gian di u Tiri ye wõri. U koo na ka dumi ka tabu këke be dumi gawe ka sere maasõbu ka tabu kowo dabi dabинu. ⁸ U koo Tirin baru kpaanu kpuro kpeerasia. Tabu kowobu ba koo kuku yenu gbe kpa bu tabu sña

kpī ba n terenu neni bu ka tii gane. ⁹ Ba koo Tiri yen gbāranu kōsuku bu suriri ka ben tabu yānu. ¹⁰ Kpa ben dumī dabi dabi ten tua yu ye wukiri kpa yen gani yi n diirimō maasəbun wəkinun sō ka tabu kekē ben wəkinun sō. Domi ba koo Tiri ye wəriwa nge wuu ge ba kamia kō. ¹¹ Ba koo ka dumī swēe kpuro swīwa kpa ba n təmbu goomō ka takobi kpa bu yen būu sāa yenun gbereba suriri bēn sō ya woo kanamō. ¹² Ba koo yen dukia ka yen kia ni ya dəramō gurawa nge ye ba tabu diima kpa bu yen gbāranu ka yen dii geenu kōsuku bu suriri kpa bu yen kpenu ka yen dāa ka yen kēki gura bu sure nim wōku sōo. ¹³ U koo de ben womusu su nəru ko. Ba n̄ maa mərəkunun swīi nəəmō mi. ¹⁴ U koo de yu kowa nge kpee saara yèn wəllə surəkəba ba ko n̄ da ben yāakoronu kewe. Ba n̄ yen bansu seeyamō. Wi, Yinni Gusunəwa u yeni gerua.

¹⁵ Wee ye Yinni Gusunə u gerumō Tiri yen sō. U nəε, be ba wāa n̄ toma nim wōkun goorə, bā n̄ nua Tiri ya bansu kua ma ba be ba məera wan weeweenu nəəmō, ba koo diiri. ¹⁶ Wee tem men kparo be ba wāa nim wōkun bera gia kpuro ba koo se ben sina kitanun di bu ben yabe bakanu ka ben yabe ni ba səma doke potiri ba n̄ wurure ba n̄ sō temō. Saa kpuro sōo, ba ko n̄ berum soorewa kpa ba n̄ nuki sankire Tirin sō. ¹⁷ Ba ko n̄ gəo wuri mō Tirin sō ba n̄ mō,
wee ya kam kua ye, ye ya raa yīsiru yara mi.
Ye, yèn təmbu ba raa dabiru bo nim wōkun bera mi
gia.

Beya ba raa maa dam bo,
ma be ba ka bu sikerenē ba bu nasie.
¹⁸ Wee be ba wāa tem burenə

ba diirimɔ Tiri yen kam kobun sɔ.
Be ba toma ba ka wāa nim wɔkun goorɔ
ba nande yen kpeerun sɔ.

¹⁹ Wee ye Yinni Gusunɔ u maa gerua. U nɛɛ, u koo de Tiri yu ko bansu kpa goo u kun maa wāa mi. Sanam meyə u koo de nim wɔkun nim mu ye wukiri kpa ye kpuro yu num ya n wāa gɔribun wāa yerɔ mi yeruku tɔmba kpī. ²⁰ U koo de yu da sere tem sɔɔwɔ mi yeruku tɔmba wāa kpa ya n kɔɔre mi. U koo de ya n wāa mi ka gɔribu. Goo kun maa sinamɔ ye sɔɔ. Ya ñ maa ayeru wasi wasobun suunu sɔɔ. ²¹ Tɔmba koo nanda ye ya koo ye deeman sɔ. Ya ñ ko ya n maa sāa gāanu. Domi ba koo ye kɔsukuwa mam mam kpa bu ye kasu bu bia. Yinni Gusunɔwa u yeni gerua.

27

Wuri yi ba kua Tirin bansun sɔ

¹ Esekieli u nɛɛ, Tiri, Yinni Gusunɔ u man sɔɔwa u nɛɛ, ² n nun gɔɔ wuri kuo, ³ n nun sɔ n nɛɛ, wunɛ Tiri a wāawa nim wɔkun goorɔ ma a ka bwese dabinu tenkuru mò. Ye Yinni Gusunɔ u gerua wee. U nɛɛ, wunɛ Tiri, a ra raa nɛɛ, a sāawa wuu burɔ.

⁴ Wunen dam mu wāawa sere nim wɔkuɔ.
Be ba nun bana, ba nun kuawa nge goo nimkuu burɔ.

⁵ Ma ba wunen wasi kua ka dāa ye ba mò sipere ye ya wee Senirin di.

Ma ba dāa ye ba mò seduru ye ya wee Libanin di sua ba ka wunen beku sɔretiru kua.

⁶ Ma ba wunen sesenu kua ka Basanin dāa gea ye ba mò sɔeni.

Ma ba wunen kitatu kua ka dāa ye ba mò buyi

ye ba ka na saa Kitimun di
ma ba nu suunu donnu mani.

⁷ Ma ba beku ni ba koo nun karea kua Egibitio ka
wēe damgii

ba sōma doke.

Beku ni, nu sāawa nge wunen gidi bōra.

Ma ba beka ye ya ra wunen kianu wukiri kua ka wēe
gaaduragii,

ka maa wēe wunəmgii yi yi wee saa tem bure te ba
mò Sipun di.

⁸ Sidonigibu ka Aafadiba ba ra wunen sesenu bwie
kpa wunegii be ba yēru bo ba n bu kpare.

⁹ Gebalin nōman sōm kowo be ba sōma ye yē sāa sāa,
bera ba ra wunen wərusu kōre.

Be ba tenkuru mò ka goo nimkusu kpuro,
ba ra yōrewa wunen mi bu wunen kiaru dwe.

¹⁰ Peesiba ka Ludiba ka Putigibun tii ba raa sāawa
wunen tabu kowobu.

Ba sāawa tabu durəbu ka gem.

Wunen miya ba ra ben terenu ka ben sii furɔ
kōkōnu bwē

kpa ye kpuro ya n nun bēere doke.

¹¹ Aafadiba ka wunen tiin tabu kowoba ba ra
wunen gbāraru kōsu bu ka sikerena. Tabu kowo
damgibu gaba ba ra maa wunen kuku yenu kōsu.
Wunen gbārarɔwa ba ra ben terenu bwē kpa nu n
nun bēere doke.

Tiri ya sāawa wuu bōkō

gēn mi ba ra tenkuru ko

¹² Tiri, wunen arumani bakan sōna Taasisigibu
ba ra tenkuru ne wunen mi. Beya ba ra n ka
kianu naamō wunen yaburō. Niya sii geesu, ka sii
wōkusu, ka sii kpikeisu, ka sii pēerum. ¹³ Wunə

ka Gerekiba, ka Tubaligibu, ka Mesekigibun tii i ra tenkuru koosine. Ba ra ka nun yobu ka gaa ni ba seka ka sii gandu kiaru dweeri. ¹⁴ Togaamagibu ba ra maa sumi yi ba ra ka somburu ko ka yi ba ra ka tabu de ka ketekunu doram ne wunen yabur. ¹⁵ Wune ka Dedanigibu ka be ba waa tem bureru gia kpuro i ra maa tenkuru koosine. Ba ra nun wunen dibu koseie ka suunu donnu ka daa ye ba mo ebene. ¹⁶ Wune maa ka Sirigibu i ra tenkuru koosine. Gaa dabina ba ra nun dweeri kpa bu ka nun kpee gobiginu naawa ni nu saa nge yaka bekusu, ka beku gaaduraginu, ka beku ni ba soma dokeea, ka beku ni ba kua ka wee damgii, ka nim wokun kpee buranu,* ka kpee gobigii ni nu sori. ¹⁷ Wune ka Yudaba ka Isireliba i ra tenkuru koosine. Ba ra ka nun alikama ye ya wee Minitin di ka peew bwese bweseka ka tim ka gum ka sere gum sawaram kiaru dweeri. ¹⁸ Wune ka Damasigibu i ra tenkuru koosine wunen arumani bakan so. Ba ra ka nun tam me mu wee Helubonin di ka weee kpike yi ba kua ka yaa sansu kiaru dweeri. ¹⁹ Saa Usalin di, Yafanigibu ka Gerekiba ba ra ka kianu ne wunen yabur. Niya, sisu ka daa gaa ka sere daa kiki nubu durorugisu kpa bu ka nun ye kpuro kiaru dweeri. ²⁰ Wune ka Dedanigibu i ra tenkuru koosine kpa bu nun gaari beka dore. ²¹ Wune ka Daarububa ka Kedaan wirugibu i tenkuru koosinamo. Ba ra nun kiaru dweeriwa ka yaa kpeemminu ka yaa kinenu ka sere maa bonu. ²² Wune ka Seban tenkuba ka Ramagibu i ra tenkuru koosine. Ba ra ka turare ye ya gea bo ne wunen yabur ka kpee gobiginu bwese

---

* **27:16** - nim wokun kpee buranu Ya saawa yaa piibu gagun kukunu ni ba ra ka buru yanu ko.

bweseka ka sere maa wura. ²³ Wunε ka Haranigibu ka Kannegibu ka Edεnigibu ka Seban tenkuba ka Asirigibu ka Kilimadigibu i ra tenkuru koosine. ²⁴ Yāa gobigina ba ra ka nun kiaru dweeri. Yāa ni ba ra ka ne wunen yaburō niya, yabe gaaduraginu ka yabe ni ba səma doke ka beka ye ba səma doke ka sere maa wēe damgii yi ba tara.

Ba Tiri gəə sw̄iyyamme

- ²⁵ Taasisin goo nimkusa su ra n wunen kianu səowā.
Ma wunen dukia ka wunen beεre ya kpēa nim wəkun bera mi gia.
- ²⁶ Goo teməbu ba ka nun bəsu nim bakam səo.
Adama woo gaga koo na saa səo yari yerun di gu nun kəsuku nim wəku gen suunu səo.
- ²⁷ Wunen dukia ka wunen kianu
ka be ba ra wunen sesenu bwie ka be ba ra bu kpare
ka be ba ra wunen wərusu kore ka wunen kia dərobu
ka wunen tabu kowobu ka sere be kpuro be ba wāa
wunen tii səo
ba koo num nim wəkun səowā dəmə te a wəruma.
- ²⁸ Be ba ra nun kpare ba koo kuuki ko
kpa nim wəkun goonu nu diiri.
- ²⁹ Be ba wunen sesenu bwiamə ka be ba bu kpare,
be kpuro ba koo sarawa wunen min di bu na tem
dirao.
- ³⁰ Ba koo nəəgiru sua
bu nun wuri kōsi koosi
kpa bu tii tua wisi winə
bu bindi torom səo nuku sankiranun sə.
- ³¹ Ba koo ben winu kəni wunen sə,
kpa bu saakiba dewe
bu nun gəə sw̄iyya nuku sankiranun sə.

³² Ben nuku sankira ni səə,
ba koo nun womu koosi bu nεε,
wunε Tiri, a ñ ka wuu gagu weenε.

Wee a kam kua nim wōkun suunu səə.

³³ Sanam mε a wunen tenkuru mò tən dabira a ra
diisie.

Wunen dukia ka wunen kianun kpāarun sõ,
a dera sinamba kua dukiagibu.

³⁴ Adama a kəsikira a wəri nim wōkun səəwə
ma wunε ka wunen kianu ka wunen tən dabi te
kpuro i nim diira.

³⁵ Be ba wāa tem burenu səə ba nuki sankire wunen
sõ.

Ma ben sinambu ba bərum soore ba wuswaa
burisine.

³⁶ Tem tukum tenku be ba koo sara mi, biti koo bu
mwa
kpa bu nun wia koosi.

Domi a kam kua.

A ñ kaa n maa wāa sere ka baadomma.

28

Gari yi ba gerua

Tirin sunən sõ

¹ Yinni Gusunə u gerua u nεε, ² tənun bii, a Tirin
sunə səəwə a nεε, aməniwa ne, Yinni Gusunə na
gerumə. Na nεε, wee u tii sua sere u gerumə u
mò, wiya u sāa Gusunə. Ma u sõ Gusunən sīna
kitaru wəllə nim wōkun suunu səə. Adama u n yē
ma u sāawa tənu, n ñ mə Gusunə, baa mε u tamāa
win bwisikunu sāawa teenu ka ne Gusunəginu.

³ U tamāa u Danieli bwisi kere ma asiri gaa kun
nùn berue. ⁴ Win yēru ka win bwisin sõ u tii kua
dukiagii. U wura ka sii geesu yibia win arumanin

beru yero. ⁵ Win bwisi béké ka win tenkurun sõ, win dukia ya kuura. Ma u tii sua dukia yen sõ.

⁶ Yen sõna ne, Yinni Gusunõ na nee, yèn sõ u tamaa win bwisikunu nu sääwa teenu ka neginu, ⁷ yen sõna kon nùn tõn tukobu kparema be ba nuki sosum bwestenu kpuro kere. Ba koo nùn takobi sôkiri bwisi béké yin sõ kpa bu win bëerë ye disi doke. ⁸ Ba koo nùn surewa gëribun wää yero, kpa u gbi nim wõkun suunu sõ nge wi ba sôkura. ⁹ Saa ye sõo, bà n nùn goobu (200) na, u koo kpí u maa nee, u sääwa Gusunõ? Aawo, u ko n sääwa tõnu, n ñ mõ Gusunõ, wi u nùn goomən nõmao. ¹⁰ U koo gbiwa nge wi u kun Gusunõ yë. Tõn tukoba ba koo nùn go. Ne, Yinni Gusunõwa na yeni gerua.

¹¹ Yinni Gusunõ u maa nee, ¹² tõnun bii, a maa gõ swîiyø Tirin sunõn sõ. A nùn sõowõ a nee, ameniwa ne, Yinni Gusunõ na gerumo. Na nee, wee u raa sää wi u yibõn yîreru bwisi sõa ka buram sõo. ¹³ U raa wääwa Edénio, Yinni Gusunõn gbaarõ. Ma ba nùn kpee gobigii bwese bweseka dokeye ni nu nõni swääru mõ ka dõm buuru ka digi ka wuru beku ka swääru ka boogu ka swääru ka sere maa wuru beku ka wura. Ma ba nùn gãasu ka guunu soowamme ni ba ka wura. Ma ba nùn gãasu ka guunu soowamme ni ba sõoru kua win marubun tõrun sõ. ¹⁴ U raa sääwa nge wõllun kõso ma u kasa derie. Ma na dera u wää nen guu deerarõ u sõimõ kpee ni nu ballimõn wõllo. ¹⁵ Saa mìn di ba nùn taka kua, win daa ya wäwa sere n ka girari tõõ te ba daa kõsa gaa wa wi sõo. ¹⁶ Win tenkurun kpäaru ta dera u bõbunu ka keeta wõri. Yen sõ, kon nùn sura saa nen guu deerarõ ten min di, wi, wi u sää nge wõllun kõso mi. Kon de u doona saa kpee ni nu ballimõ

min suunu səən di. ¹⁷ U tii sua win buram sə̄ ma u win bwisi ka win bəerə ye kpuro sanka. Yen sə̄, kon nùn kɔ̄ temə kpa sinam be ba tie bu nùn ka. ¹⁸ Win durum kpāaru ka win keeta ye u mò tenkuru səən sə̄, u win wuun sāa yenu disi doke. Yen sə̄, kon de dōo u se win tiin min di kpa u nùn gəsia torom tən be ba nùn məeran nəni biru. ¹⁹ Saa ye səə, bwese ni nu nùn yē kpuro nu koo biti kowa, domi u koo kam ko. U n̄ ko n maa wāā sere ka baadommao.

Gari yi ba gerua Sidonin sə̄

²⁰ Yinni Gusunə u Esekieli sə̄wa u nεε, ²¹ tənun bii, a məerio Sidonin bera già kpa a ye gerusi. ²² A nεε, ameniwa ne, Yinni Gusunə na gerua. Na nεε, wee kon ye wəri. Kon ye nen dam sə̄osi kpa bu man bəerə wē yen suunu səə. Nà n ye siri, ma na ye sə̄osi ma na sāawa Dəero, saa yera ba koo già ma nəna na sāa Yinni Gusunə. ²³ Kon de baranu nu ye wəri. Kon de bu təmbu go yen swee səə. Təmba koo wəruku bu gbisuku taa bi ba koo ye wərima beri berikan din sə̄. Saa ye sə̄ora ba koo già ma nəna na sāa Yinni Gusunə.

Isireliba

ba ko n wāā bəri yəndu səə

²⁴ Bwese ni nu Isireliba sikerene nu bu gəma nu n̄ ko n maa sāa nge sāku ni nu bu məera mò nu gəekumo. Saa yera ba koo già ma nəna na sāa Yinni Gusunə.

²⁵ Aməniwa ne, Yinni Gusunə na maa gerua. Na nεε, sanam m̄ kon Isireliba mənnama bwese tukunun suunu səən di mi ba yarine, kon sə̄osi bwese tuku nin nəni biru ma na sāawa Dəero. Saa ye sə̄ora Isireliba ba koo da bu sina ben temə m̄ na ben

baaba Yakəbu wε. ²⁶ Ba koo sina bəri yendu səo. Ba koo dia bani kpa bu resembə duure. Ba ko n wāa bəri yendu səo domi kon be ba ka bu sikerenε ba bu gema siri n seyasia. Saa ye səora ba koo gia ma nena na sāa Gusunə ben Yinni.

29

Gari yi ba gerua Egibitin sō

¹ Isireliban yorun wōa wəkurusen suru wəkurusen sōa wəkura yiruse səora Yinni Gusunə u Esekieli sōwa u nεe, ² tənun bii, a wunen wuswaa kisio Egibiti sunən mi gia kpa a wi, ka win temgibu kpuro sō ³ a nεe, ameniwa nε, Yinni Gusunə na gerua. Na nεe, wee kon nùn wərima wi, wi u sāa nge karaku ge ga nanum mō ga kpī daa te ba mō Niluə. Ma u gerumə u mō, daa te, ta sāawa wigiru domi wiya u tu kua. ⁴ Kon kəkənu səre win baa saburosu səo kpa n de daa ten swēe yi n səre səre win koko wərukisə. Kpa n nùn gawa n yara daa ten min di ka swēe yi sannu. ⁵ Kpa n nùn sua n kō gbaburə ka swēe yi kpuro. U koo wəriwa yakasə. Goo kun nùn seeyamə, goo kun maa nùn dəbamə. Gbeeku yee ka gunəsa su koo win goru di. ⁶ Saa ye səora Egibitigibu kpuro ba koo gia ma nena na sāa Yinni Gusunə.

Domi somi te u Isireliba kua ta sāawa nge kabaru, ta n̄ dam mō. ⁷ Ba nùn tāsisi ma u bəora ben nōmaə u ben senu mēera kua ma u dera ba suba. ⁸ Yen sō, wee ye nε, Yinni Gusunə na gerumə. Na nεe, kon de bu nùn wərima ka takobi kpa n de bu win təmbu ka yee kpuro go. ⁹ Egibitin tem mu koo ko bansu kpa bu gia ma nena na sāa Yinni Gusunə.

Domi yen sunə u nεε, wiya u daa te ba mò Nilu mə. Wiya u maa be tu kua. ¹⁰ Yen sõ, kon wi ka win daa te wərima. Kpa win tem mu ko bansu saa Migidolin di n ka da Asuanio ka Etiopin tem nəə buru yeno. ¹¹ Tənu kun maa sarə mi, meya yaa gaa kun maa sarə mi. Ya koo kowa wəə weeru goo kun maa wāa mi. ¹² Wəə weerun baa səə, kon de Egibitin tem ka yen wusu su ko bansu n kere bansu kpuro. Kon bu yarinasia n de ba n wāa bwese tukunun suunu səə.

¹³ Ameniwa ne, Yinni Gusunə na maa gerua. Na nεε, wəə wee ten biru, kon Egibitigibu mennama bwese tukunun suunu səən di mi ba yarine. ¹⁴ Be, Egibitigii be ba raa yoru dimə kon ka bu wurama ben temə bera mi ba mò Paturəsi. Miya ba koo bandu swīi te ta n̄ dam mə. ¹⁵ Ta ko n sāawa ban te ta piiburu bo kpa ta kun dam mə bwese ni nu tie səə. Kon tu kawawa kpa tu ku raa ka bwese ni nu tie taare. ¹⁶ Isireliba ba n̄ maa tu naanə mò. Ba n̄ maa dəə ten mi, bu somiru kana ye ya ko n sāa ben durum. Saa ye səə, ba koo gia ma nəna na Yinni Gusunə.

Nebukanesa u koo Egibiti

tabu wəri u mwa

¹⁷ Isireliban yorun wəə yenda nəəbu ka yirusen suru gbiikoon təə gbiikiru səəra Yinni Gusunə u nεε, ¹⁸ tənun bii, wee Nebukanesa Babilonin sina boko u dera win tabu kowobu ba səm səsəginu kua bu ka Tiri kamia. Adama win tabu kowo be kpuro ba wii kpaki kua ma ben senu potikira. Ka mε, Babilonin sina bokon tii ka win tabu kowo be, ba n̄ arufaani gaa wa səmbu te səə, te ba kua. ¹⁹ Yen səna ne, Yinni Gusunə na nεε, kon Babilonin sina boko Egibitin dukia kpuro wē. U koo ben yānu gura kpa

nu n sāa win tabu kowobun kəsiaru. ²⁰ Kon nùn Egibiti wēwa ya n sāa win səmbu te u kuan kəsiaru. Domi nəna, wi ka win sōm kowobu ba səmburu kua.

²¹ Yen tōa te, kon Isireliba dam kē kpa n maa wunε tənun biin nōo wukia a ka bu gari ko kpa bu già ma nəna na sāa Yinni Gusunə.

30

Yinni Gusunə

u koo Egibiti seeyasia

¹ Yinni Gusunə u nεε, ² tənun bii, a Egibitigibu gerusio kpa a bu sō a nεε, ameniwa nε, Yinni Gusunə na gerua. Na nεε, wee tōa kōsura wee. Bu wee-weenu koowo. ³ Tōa te, ta sisi tē sōo nε, Yinni Gusunə kon bu wəri. Wee tə mam turuku kua. Ta ko n sāawa yam wōkuru. ⁴ Tabu koo na Egibitiō kpa bu tən dabiru go mi, bu ben dukia gura kpa tem mε, mu ko bansu, kpa nuku sankira bakanu nu n wāa Etiopio. ⁵ Etiopigibu ka Putigibu ka Ludiba ka Daarububa kpuro ka Libigibu ka sere maa nən təmbu Isireli be ba ka bu nōo tia sāa ba koo wəruku bu gbrisuku taa bi sōo. ⁶ Nε, Yinni Gusunə na maa gerua na nεε, be ba ka Egibitigibu yinamə mi, ba koo bu go tabu sōo saa Migidolin di n ka girari Asuanio kpa dam mε Egibitigibu ba raa ka tii sue mi, mu kpe. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua. ⁷ Ben tem mε, mu koo ko bansu n kere tem mε n tie handunia sōo. Ben wusu su koo kowa bansu mam mam n kere wuu si su tie. ⁸ Nà n Egibitigibu dōo səkuma ma na dera be ba ka bu yinamə min dam mu kpa, saa ye səɔra ba koo già ma nəna na sāa Yinni Gusunə. ⁹ Yen tōa te sōo, kon səməbu gəri goo nimkusu sōo bu Etiopigii be ba raa

wāa bəri yəndu sōo nandasia kpa bu bərum soora Egibitigibun wahalan tōo te sōo, te ta sisi.

10 Nε, Yinni Gusunə na nεε, kon sina boko Nebukanesaa dendi n ka Egibitin tən dabi te kpuro kpeerasia. **11** Wi, ka win tabu kowo wənwəndu sarirugii be, ba koo na bu tem mε wəri bu kpeerasia. Ba koo Egibitigibu go ka takobi kpa gonu nu yibu tem mε kpuro sōo. **12** Kon de daa te ba mə Nilun kəri yi gbera kpa n Egibitin tem tən kōsobu nəmu beria. Tən tukobu ba koo na bu ye kpuro kam koosia. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

13 Nε, Yinni Gusunə na maa gerua na nεε, kon Nəfun bū turanun bwāarokunu kpuro kōsuku. Goo kun maa bandu dimə Egibiti. Kon dewa tem mε, mu bərum duura. **14** Kon Paturəsi kpeerasia kpa n Soani dōo məni kpa n maa Tebəsi siri. **15** Kon ka Sini məru ko ye, ye ya sāa nge Egibitigibun gbāra bakaru kpa n Tebesin tən dabi dabi te go. **16** Kon Egibiti dōo səku kpa Sini yu burisina. Ba koo Tebesin gbāraru kəra kpa yibereba bu Nəfu kamia sōo sōo gbāara. **17** Ba koo Onin aluwaasiba ka Pibesətigibu go ka takobi. Wuu si kpuron təmba ba koo yoru mwa. **18** Nà n Egibitigibun dam bua mε ba mə ba ka təmbu yoru diisie, ma dam mε ba raa ka tii sue mi, mu nəru kua, yam mu koo tīra Tapanesiə kpa bu yen təmbu yoru mwəeri. **19** Kon Egibitigibu siri kpa bu gia ma nəna na sāa Yinni Gusunə.

Babilonin sina boko

u sāawa Gusunən denditia

20 Isireliban yoran wōo wəkura tiasen suru gbi-ikoon sōo nəəba yiruse sōora Yinni Gusunə u gerua

u nεε, ²¹ tənun bii, na Egibitin sunən gāseru bua. Wee, ba ñ wa wi u koo nùn bekia. Domi ba ñ win mεera ye bokue u sere nεε, u koo kpī u takobi nεε. ²² Wee na Egibitin sunə wi wərim wee. Kon win gāsenu kpuro bəəku te ta gea sāa ka te ta ñ gea sāa. Kon de takobi yu wəruma win nəman di. ²³ Kon Egibitigibu yarinasia bu da bwese tukunun suunu səə. Kon de bu da tem baamere səə. ²⁴ Kon Babilonin sina boko dam wē kpa n nùn nən takobi nəmu bəria. Adama kon Egibitin sunən gāseru bua kpa u weeweenu ko Babilonin sina bokon wuswaa nge u gəə dəə. ²⁵ Kon Babilonin sina boko dam wē kpa Egibitin sina bokogim mu kpe. Nà n nən takobi Babilonin sina boko nəmu bəria, ma u ka ye Egibitigibu wəri, saa ye səəra ba koo gia ma nəna na sāa Yinni Gusunə. ²⁶ Kon Egibitigibu yarinasia bu da bwesenu kpuro səə. Kon dewa bu da tem baamere səə. Saa ye səəra ba koo gia ma nəna na sāa Yinni Gusunə.

31

Egibitin sina boko u sāawa

nge dāa ye ba mò seduru

¹ Isireliban yorun wəə wəkura tiasen suru itasen təə gbiikiru səəra Yinni Gusunə u nεε, ² tənun bii, a Egibitin sunə ka win tən dabi dabi te səəwə a nεε, wara ka nùn weene win kpāaru səə.

³ Wee u sāawa nge Libanin dāa ye ba mò seduru. Yen kāasi yi wā
ma yen wurusu kubenu sāa.
Ma ya gunu ya guru winu girari.
⁴ Gura ya ye kpēasia.

Nim mε mu dua tem sɔɔ mu dera ya gunia.
 Nim mε kpuro mu kokumɔwa mi yen gbini yi wāa.
 Min diya mu kokumɔ mu daamɔ dāa ni nu tien mi.
⁵ Yen sɔna ya kpēa ya dānu kpuro gunum kera.
 Yen kāasi yi dabia mα yi teria.
 Domi ya nim waamɔ too.
⁶ Gunɔsu na su sin sokunu kua yen kāasio.
 Ma gbeeku yee na yi maruramɔ yen kōkɔrɔ.
 Ma bwese dabira na ta sɔ yen saarɔ.
⁷ Ya sāawa dāa buraru
 ma ya gunu ya kāasi dēu.
 Domi yen nuwi yi duawa sere tem sɔɔwɔ mi nim
 mu kpā.
⁸ Baa nε, Gusunɔn dāa gbaa te ba mò Edeni sɔɔ,
 seduru gaa sari ye ya ka ye weene.
 Meyə dāa ye ba maa mò sipere yen gaa sari ye ya
 kāasi bure mɔ nge ye.
 Dāa wuru bakasu gasu maa sari si su ka yegisu
 weene.
 Dāru garu sari te ta ka ye buram nε.
⁹ Kāasi bureya na ye wē sere dāa ni nu wāa nε,
 Gusunɔn dāa gbaa te ba mò Edeniɔ nu nisinu
 seewa.

Egibitin sunɔ u koo bɔɔra

nge dāa ye ba mò seduru

¹⁰ Wee ye nε, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nεε,
 seduru ye, ya kpēa ya guru winu girari. Ma ya tii
 sua. ¹¹ Yen sɔna kon ye gira kpa n ye sina boko wi
 u sinambu kpuro dam kere nəmu bəria kpa u ye
 kua nge mε yen torara nε. ¹² Tən tuko be ba nuku
 kɔɔsuru bo ba koo ye kī bu sura bu kɔɔ. Kpa yen kāasi
 yi wəri guunu ka wəwi sɔɔ kpa yi bɔɔkira tem mε
 kpuron wəwi sɔɔ. Kpa tən be ba raa wāa yen saarɔ

bu yarina bu ye deri. ¹³ Yen bñirun wølløwa gunøsu su koo na su sina. Kpa gbeeku yee yi yin waa yero ko yen kækørø. ¹⁴ Yeni ya koo koorawa kpa dña ni nu nim waamo nu ku raa ka gunia nu guru winu girari nu sere tii sua nin gunum sõ. Domi dñanu ka tømbu kpuro ba koo gbiwa bu da bu gøribu deema.

¹⁵ Wee ye ne, Yinni Gusunø na gerumø. Na nee, døma te seduru ye, ya koo du gøribun waa yero, kon de taka koora ye ya waa yam mi kpuro yu gøo wooru sina. Kon nim yørasia yen sõ, kpa n de daanu nu kokubu yøra. Kon maa de yam mu tøra Libaniø, kpa n dñanu gberasia yakaso. ¹⁶ Sanam me kon de seduru ye, yu wøruma yu da gøriø ka tøn be ba døo mi sannu, be ba koo yen wørumaan damu no ba koo diiri børum sõ. Gbaa te ba mò Edénin dña ni nu buram bo ka ni nu gea sãa ni kpuro ni nu gesi nim waamo Libaniø nu ko n nuku dobu møwa sere tem sœwø. ¹⁷ Nin tii nu koo sara nu da gøribun waa yero nu bu deema be ba go ka takobi. Ba raa sãawø yen dam ma ba waa yen saarø tømbun suunu sœo.

¹⁸ Edénin gbaa te sœo, dña gaa kun ka Egibitin sina boko ne buram sœo ka kpäaru sœo. Ka me, ba koo nün surewa gøribun waa yero tem sœo sœowø ka dña ni nu waa Edéni mi sannu kpa u n kpñ ka be ba go tabu sœo ka takobi, be ba n Gusunø yëñ suunu sœo. Yeniwa ya koo Egibitin sina boko ka win tøn dabi te kpuro deema. Ne, Yinni Gusunøwa na yeni kpuro gérua.

32

*Ba koo Egibitigibu
ka ben sina boko gøo swñiya*

¹ Isireliban yorun wõə wõkura yirusen suru wõkura yirusen tõə gbiikiru səəra Yinni Gusunə u nεε, ² tənun bii, a gəə sw̄iyyə Egibitin sunən sõ. A nùn sõəwə a nεε,
wee u sāawa nge gbee sunə kpəmbu bwesenun suunu səə.

Ma u maa sāa nge karaku nim wõku səə.
U ra tii kpare daa ten nim səə
kpa u ten nim buri ka naasu
kpa ten kurenu nu soona.

³ Yen sõ, ameniwa nε, Yinni Gusunə na gerumə. Na nεε, kon nùn nən yāakororu surema sanam mε tən dabину nu mənnə kpa bu nùn gawa bu yarama.

⁴ Kon nùn yarawa kasəə kpa n nùn kõ yakasə. Kon dewa gunəsu su na su sina win wəllə kpa gbeeku yεε yi nùn di. ⁵ Kon win yaa yariwa guunu wəllə kpa n ye ya tie taasi wəwi səə. ⁶ Kon de win yəm mu n yari tem mè səə u wāā sere ka guunə kpa yəm mu n yiba men wəwi səə. ⁷ Sanam mε u koo gbi, kon de wəllu tu tīra. Kon kperin yam bururam go kpa guru wiru tu səə wukiri, kpa suru u ku maa yam bururasia. ⁸ Kon wəllun fitilanu kpuro go win sõ. Kpa n de yam mu tīra win tem səə. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua. ⁹ Kon de bwese dabinu nu biti soora nù n win kpeerabun labaari nua, baa ka tem mε u n yε. ¹⁰ Kon de bwese ni, nu n biti soore win sõ. Kpa nin sinambu ba n diirimə berum sõ sanam mε kon nən təkobi fīa ben wuswaa. Sanam mε u koo kpeera mi, ba ko n diiriməwa saa kpuro səə, ben baawure u n ka win wāaru nande.

¹¹ Domi ameniwa nε, Yinni Gusunə na gerumə. Na nεε, Babilonin sina bokon tabu kowobu ba koo nùn wəri ka takobi. ¹² Kon nùn tabu kowo damgibu

be ba nuku kōsuru bo suremə bu win tən dabi te go. Kpa Egibitin tii suabu bu kpe. ¹³ Kon win yaa sabenu go nim bakam bəkuə kpa təmbu n̄ kun mə yaa sabenun naasu su ku maa nim mə buri. ¹⁴ Kon de mu kpunawa kpa mu n kokumə nge gum yarum. Ne, Yinni Gusunəwa na yeni gerua. ¹⁵ Nà n̄ dera Egibiti ya kua bansu ma na yen dukia gura mam mam, na yen təmbu kam koosia, saa ye səora ba koo gia ma nena na sāa Yinni Gusunə.

¹⁶ Womu geniwa bwesenu kpuron tən kurəbu ba koo ko Egibiti ka yen tən dabi ten sə. Ne, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

Ba koo bwese ni ba kamia

gəə swīya

¹⁷ Isireliban yorun wōo wəkura yirusen suru wəkura yirusen səə wəkura nəəbuse səə, Yinni Gusunə u nee, ¹⁸ tənun bii, a gəə wuri koowo Egibitigibun sə kpa a de wunen gəə wuri yi, yi bu sure sere tem səəwə gəribun wāa yero be ka bwese ni nu dam mən təmbu. ¹⁹ A bu səəwə a nee, ba tamaa ba gabu bəerə kerewa? Aawo! Ba koo dawa gəribun wāa yero ba n kpī mi sannu ka be ba kun Gusunə yē. ²⁰ Ba koo wərukuwa bu kpuna ka be ba go tabu səə sannu. Wee, ba takobi woma kararun di bu ka be kpuro go. ²¹ Tabu durə damgii be ba wāa gəribun wāa yero ka be, Egibitigibun somiə be ba gu, ba koo nəəgiru sua bu bu dam koosia bu nee, be wee ba sarama be, be ba n̄ Gusunə yē. Wee ba kpī. Ba bu gowa ka takobi.

²² Mεya Asirin sina boko ka win tən dabinu ba kpī ma ben sika ya nùn sikerene. Be kpurowa ba gu tabu səə. ²³ Siki ni, nu wāawa sere tem səə səəwə,

ma nu ka ben sina bokogiru sikerenε. Tabu sɔɔra ba be kpuro go be, be ba raa nasie.

²⁴ Mεya maa Elamun sina boko ka win tabu kowobu ba kpī. Ma win tabu kowobun sakinu wigiru sikerenε. Be kpurowa ba go tabu sɔɔ be, be tɔmba raa nasie. Ba ñ Gusunɔ yε. Wee ba wāa sikaɔ sere tem sɔɔwɔ. Ba sekuru sɔɔwa gɔribun wāa yeru mi. ²⁵ Elamun sina boko ka win tabu kowobu ba kpī ka be ba go tabu sɔɔ. Win tabu kowobun sika ya wigiru sikerenε. Be, be ba ñ Gusunɔ yε ba gu tabu gberɔ. Beya tɔmba raa nasie. Be wee tε ba kpī ba sekuru sɔɔwa ka be ba gu taa bii sɔɔ.

²⁶ Meseki ka Tubali ba kpī ka ben tabu kowobu kpuro. Ma tabu kowo ben sika begia sikerenε. Be, be ba ñ Gusunɔ yε mi, ba guwa tabu sɔɔ. Beya tɔmba raa nasie. ²⁷ Be, be ba ñ Gusunɔ yε mi, ba ñ ka bu yellun tabu durɔ damgibu menne ba sikua. Ba duawa gɔribun wāa yerɔ ka ben tabu yānu ba kpuna ben toranun sɔɔ, ma ben takobiba ba kua ben leferi. N deema beya tɔmbu ba raa nasie. ²⁸ Nge mεya Egibitigibu ba koo maa gbrisuku kpa bu bu sike tɔn be ba ñ Gusunɔ yεn suunu sɔɔ be, be ba go tabu gberɔ.

²⁹ Edəmuba ka ben sina asakpɔbu ben tii ba wāa gɔribun wāa yeru mi. Baa me ba wɔrugɔru mɔ, ba bu gowa. Wee ba bu sikua ka be ba ñ Gusunɔ yε sannu.

³⁰ Sɔɔ yεsan nɔm geu gian sinambu ka sere Sidonigibu ba sara ba da gɔribun wāa yerɔ. Wee tɔn be, ba wāa sekuru sɔɔ ba me ba raa bu nasie ben wɔrugɔrun sɔɔ. Adama tε, ba da ba kpī ka be ba go tabu sɔɔ sannu be, be ba ñ Gusunɔ yε mi. Ba sekuru sɔɔwa gɔribun wāa yeru mi.

³¹ Egibitin sina boko u koo bu wa kpa win laakari
yu kpuna win tən dabi ten sõ ka win tabu kowobun
sõ be ba go tabu səo. Ne, Yinni Gusunəwa na yeni
gerua. ³² Na dera təmbu ba ra n berum soore
Egibitin sina boko win sõ. Adama tẽ, wi ka win tabu
kowo be ba gu tabu səo, ba koo bu sikewa be ba ñ
Gusunə yən suunu səo. Ne, Yinni Gusunəwa na yeni
gerua.

Yinni Gusunə u Esekieli kua

Isireliban kirə kowo
(Imaa məerio 3:16-21)

33

¹ Yinni Gusunə u Esekieli sõəwa u nee, ² wunə
tənun bii, a wunəgibu Isireliba sõəwə a nee, tabu
bù n wāa ben tem səo, ba ra gbamgba sowo gəsiwa.
³ Saa ye səo, gbamgba sowo wi, ù n yibereba wa kpa
u gbamgba so u ka wigibu nəəsia. ⁴ Wi u gbamgba
ye nua, ma u ye atafiru kua, yibere ù n nùn samba
kua u go, saa ye səo, win yem mu koo wəriwa win
tii səo. ⁵ U koo gbiwa yən sõ u gbamgba ye atafiru
kua. U kun daa ye atafiru kue, u koo raa win
wāaru wəra. ⁶ Su nee, gbamgba sowo wi, u yibereba
waamə ba wee, ma u ñ gbamgba so u ka wigibu
nəəsia. Saa ye səo, bà n goo samba kua ba mwa ba
go, u koo gbiwa win durum səo. Adama gbamgba
sowo win taarewa. Wiya ba koo wi ba go min yem
bikia.

⁷ Tənun bii, wuna na gəsa nge gbamgba sowo
Isireliban suunu səo a ka bu kirə ko. A de a nen gari
ka nen kirəba swaa daki kpa a bu ye nəəsia. ⁸ Nà n
tẽ nee, tən kəso goo u koo gbi, ma a ñ nùn kirə kue u
ka win daa kəsa ye deri, u koo gbiwa win durum səo

kpa n nun win yem bikia. ⁹ Adama à n nùn kirò kua u ka win daa kôsa deri, ma u yina u ye deri, yero u koo gbiwa win durum sôa. Kpa wunè a wunen wâaru wôra.

Wi u win daa kôsa deri,

u koo wâaru wa

¹⁰ Yinni Gusunô u Esekieli sôowâ u nee, tânun bii, a Isireliba yeni sôowâ a nee, wee ba ra gere bu nee, ben toranu ka ben durum ya bu wâasi. Yen sôna ba nôni sôore. Amôna ba koo ka kpî ba n wâa. ¹¹ Adama a bu wisio a nee, ameniwa ne, Yinni Gusunô na gerua. Na nee, sere ka nen wâaru, na ñ tân kôson gôo kî. Na kîwa u gôru gôsia kpa u wa u n wâa. Yen sô, be, Isireliba bu gôru gôsio. Mban sôna ba koo tii go.

¹² Tânun bii, a maa wunegibu sôowâ a nee, gemgii ù n kôsa mò, win gea ye u raa kua ya ñ win wâaru wôramô. Tân kôso ù n maa win daa kôsa deri u gea mò, win yellun daa kôsa ye, ya ñ derimô u kam ko. Yen sôna gemgii ù n kôsa mò, win yellun daa ya ñ win wâaru wôramô. ¹³ Nà n gemgii sôowâ na nee, u ko n wâaru mò win daa gean sô, ma u tamaa win daa gea ye, ya tura, ma u seewa u daa kôsa wôri, u n yê ma kon win yellun daa gea ye duariwa. Kpa u gbi win daa kôsan sô. ¹⁴ Nà n maa tân kôso sôowâ na nee, u koo gbi, ma u gôru gôsia u win daa kôsa deri, ma u gea mò u gem swîi, ¹⁵ ma u tôruba ye u raa goo mwaari ka sere maa gâa ni u raa gbêna wesia, ma u nen woodaba mêm nôawammé be ba wâaru wêemô, u ñ gbimô. U ko n wâawa ka gem, domi u gea mò. ¹⁶ Kon win toranu kpuro duariwa kpa u n wâa domi u gea mò.

17 Tənun bii, wunəgiba nεε, nən gere ye, ya ñ sāa dee dee. Adama bera ba saka saramo. **18** Gemgii ù n win daa gea deri, ma u kōsa mò, u koo gbiwa kōsa yen sō. **19** Tən kōso ù n maa win daa kōsa deri, ma u gea mò, u ko n wāawa yen sō.

20 Be, Isireliba ba nεε, nən gari yi, yi ñ sāa dee dee. Ba n yē ma kon baawure siriwa nge mε win daa ya nε.

Ba koo Isireliban tem

kam koosia

21 Sanam mε Isireliba ba wāa yoru sōo, ten wōo wōkura yirusen suru wōkurusen sōo nōobuse sōo, yera goo u kisirama Yerusalemun di. Ma u na Esekielin mi u nεε, ba Yerusalemu mwa.

22 N deema yoka durō wi, u sere tunuma, Yinni Gusuno u Esekieli win dam wē, ma win yara kusiara. Ye durō wi, u na sisiru bururu win mi, yera u ka nūn gari kua.

23 Yinni Gusuno u Esekieli sōowā u nεε, **24** tənun bii, wee ye tən be ba tiara Yerusalemun bānsə ba gerumō. Ba mò, Aburahamu u wāawa wi turo. Ka mε, u tem mε mwa. Kaa sere gere bəsə be sa dabi, ma ba sun tem mε wē? **25** Yen sō, a bu sōowā a nεε, wee ye nε, Yinni Gusuno na bu sōomō. Na nεε, ba yaa temmō ka yen yem sannu. Ba būnu sāamō, ma ba təmbu goomō. Yera ba tamāa tem mε, mu ko n sāa begin? **26** Ben tabu yāna ba ra n naane sāa. Ba ra n daa kōsa mòwa, baawure u ka win winsim kurō kpunamō. Yera ba tamāa tem mε, mu ko n sāa begin?

27 A maa bu sōowā a nεε, ameniwa nε, Yinni Gusuno na gerua. Na nεε, sere ka nən wāaru, be ba wāa bānsu sōo mi, ba koo bu gowa ka takobi. Be ba

wāa yakasu sāo, gbeeku yeeya yi koo bu tem. Be ba maa kukua gbāra damginu sāo ka kpee baaba sāo, barara ta koo bu go. ²⁸ Kon tem mē gōsia bansu. Men dam mu koo kpe mēn sō ba tii sue. Ba koo men guunu deri. Goo kun maa sarō mi. ²⁹ Nà n tem mē bansu koosia mam mam n ka be, Isireliba seeyasia ben daa kōsan sō, saa ye sāora ba koo gia ma nena na sāq Yinni Gusuno.

³⁰ Tənun bii, wunegibu Isireliba ba wunen faagi mō ganin bəkuə ka dii kənnəsə. Baawure u win winsim sōmō u mō, a na su da su Yinni Gusunən gari nō.

³¹ Ma ba naamō dabi dabini ba nun swaa daki. Adama ba n̄ mō ye a bu sōmō. Ba wunen gari yaakoru sāa ma ba ben tii tiin arufaani naa gire.

³² Wee a sāawa nge ben barō wi u dəkəru do. A maa bara soberu yē. Ba ra wunen kirəba swaa daki kpa ba kun be mēm nəowē. ³³ Adama ye a bu sōwa mi kpuro yā n koora, ba koo gia ma nēn sōmō u wāa ben suunu sāo.

34

Yinni Gusuno u Isireliban

kparobu gerusimo

¹ Yinni Gusuno u Esekieli sōwa u nee, ² wunə tənun bii, a Isireliban kparobu gerusio. A bu nēn kirəba sōwə. Wee ye na bu sōmō. Na nee, be, Isireliban kparobu, ba kuawa bərurobu. Domi ben tiin gariya ba mō. Ba n̄ yāa gōo nəorimō. ³ Wee ba yāa ni nu gum mō goomō ba temmō ma ba nin bom nərumō. Adama ba n̄ nu kparamō. ⁴ Ba n̄ ni nu kpanamō somi. Ba n̄ ni nu barō nəori. Ba n̄ ni nu meera wan bosu tim doke. Ba n̄ ni nu geramō sure

swaa gea səə. Mεya ba ñ ni nu kɔɔra kasu. Adama ba nu dam dɔremɔwa. ⁵ Ma nu yarina domi nu ñ kparo mɔ. Nu kua gbeeku yeeen dīanu. ⁶ Ma nu sirenɛ guunu ka gungunu wɔllɔ nu yarinɛ tem kpuro səə. Goo kun nin bwiseikunu kue u sere mam nu kasum da. ⁷ Yen sɔ, be, Isireliban kparobu bu swaa dakio bu nɔ ye na bu sɔɔmɔ. ⁸ Nε, Yinni Gusunɔ, sere ka nɛn wāaru, na wa ma ba nɛn yāanu wɔri ba goomɔ. Ma nu kua gbeeku yeeen dīanu yèn sɔ nin kparoba kun nin bwiseikunu kue bu nu nɔɔri. Ma ba sere ben tii nɔɔrimɔ. ⁹ Yen sɔ, bu swaa dakio bu nɔ ye na bu sɔɔmɔ. ¹⁰ Nε, Yinni Gusunɔ, na bu seesimɔ. Ba ñ ko n maa sāa nɛn yāanun kparobu bu sere nin arufaani di. Kon nu wɔra ben nɔman di, kpa nu kun maa sāa ben dīanu.

Yinni Gusunɔ u ko n sāa

win yāanun kparo

¹¹ Wee ye nε, Yinni Gusunɔ na gerumɔ saa tēn di. Na nεε, nɛn tiwa kon nɛn yāanu mɛnna n nu nɔɔri. ¹² Kon nu mɛnnawa nge me yāa kparo u ra win yāanu mɛnne nū n yarina. Tɔɔ te nu yarina ta sāawa yam wɔku bakaru. Kon da n nu kasuwa baama mi nu yarinɛ. ¹³ Kon nu yarama tem tukum di. Kpa n nu mɛnna n ka na nin temɔ Isireliɔ. Kon nu kpara guunɔ ka wɔwi səə ka sere mi tɔmba wāa kpuro. ¹⁴ Kon ka nu da kpara yee geeru səə. Kpa nu di nu wɛra. Nu koo yɔ Isireliban guunɔ kpa nu yaka geesu wa nu di. ¹⁵ Nɛn tiwa kon nu kpara kpa n de nu wɛra. Nε, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua. ¹⁶ Kon ni nu kɔɔra kasuma n ka na. Kpa n ni nu mɛera wan bosu tim doke. Kpa n maa ni nu barɔ nɔɔri nu dam

ko. Adama kon ni nu bɔ̄oru go. Nen tiiwa kon nen yāanu kpara gem sɔ̄o.

Gusunɔ

u win tɔ̄mbu somiru wee

¹⁷ Wee ye ne, Yinni Gusunɔ na Isireliba be ba sāa nge yāanu sɔ̄omɔ. Na nee, kon nin geenu ka kɔ̄sunu wunana. Kon yāanu ka bonu wunana. ¹⁸ Domi yaka gee si nin ganu di su nu tura sere nu si nu ñ di taakumɔ. Nu nim gem nɔ̄ra n nu tura ma nu mɛ mu tie taaka nu burisi. ¹⁹ Yaka si nu taaka mi, siya nen yāa ni nu tie nu dimɔ. Nim mɛ nu maa burisi mi, meya nu nɔ̄rumɔ. ²⁰ Yen sɔ̄na ne, Yinni Gusunɔ na nu sɔ̄omɔ na mɔ̄, kon yāa ni nu bɔ̄oru ka ni nu woore wunana. ²¹ Domi ni nu bɔ̄oru nu ni nu woore ka kɔ̄bi bɔ̄rikia nu yarinasia. ²² Wee na nu somiru wee. Kpa goo u ku raa maa nu mweeeri. Kon nu siria. ²³ Kon nu kparo turo wẽ wi u koo nu nɔ̄ori. U koo yariwa nen sɔ̄m kowo Dafidin bweserun di. U koo nu nɔ̄ori kpa u n sāa nin kparo geo. ²⁴ Ne Gusunɔ ko na n sāa nin Yinni. Kpa nen sɔ̄m kowo Dafidi u n sāa nin kparo. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

²⁵ Na nɔ̄o mweeru kua ma kon nu bɔ̄ri yendu wẽ. Kon de gbeeku yεε kpuro yi doona tem minin di. Saa ye sɔ̄o, nu koo kpī nu kpuna gbaburɔ ka dāa sɔ̄owɔ. ²⁶ Kon de nu n wāa guu te na gɔ̄san bɔ̄kuɔ. Kpa n nu domaru kua n de gura yu ne yen saa sɔ̄o. ²⁷ Dānu nu koo binu ma. Tem mu koo de dīanu nu ma, kpa baawure u n wāa bɔ̄ri yendu sɔ̄o. Kon nen tɔ̄mbun yorun yɔ̄ni kasuku kpa n bu yakia be ba bu yoru mweeoran nɔ̄man di. Kpa bu gia ma nena Yinni Gusunɔ. ²⁸ Tɔ̄n tukobu ba ñ maa bu dimɔ. Gbeeku yεε yi ñ maa bu mweerimɔ. Ba koo yariwa karin di.

Goo kun maa bu narumø. ²⁹ Kon bu gbea wë ye ya koo yësiru yari. Ba ñ maa gôerun wahala mà ben tem sœ. Tøn tukobu ba ñ maa bu sekuru dokemø. ³⁰ Ba koo gia ma ne Gusunø na sääwa ben Yinni. Nëna na ka be, Isireliba wää. Ba sääwa nén tømbu. Nëna na yeni gerua.

³¹ Be nén tømbu, beya ba sää nén yää ni na nœrimø mi. Domi na sääwa ben Yinni. Ne, Yinni Gusunøwa na yeni gerua.

35

Gari yi ba gerua Edəmuban sõ

¹ Yinni Gusunø u Esekieli sñowa u nœe, ² tønun bii, a meerio Seirin guurun bera gia, kpa a tu sõ a nœe, ³ ameniwa ne, Yinni Gusunø na gerua. Na nœe, wee kon tu wœrima. Kon tu nén nœmu demie kpa n tu ko bansu. ⁴ Kon ten wusu bansu koosia, kpa tu yõra diiru. Saa ye sœra ta koo gia ma nena na sää Yinni Gusunø. ⁵ Wee ta ka Isireliba yibere teeru neni sere ka giso. Isireliban wahalan saa sœ, ta bu takobi sœkura sanam me ben durum ya yewa. ⁶ Yen sõ, ne, Yinni Gusunø na nœe, sere ka nén wäaru, kon ten yem yari. Yem me ta raa yari mi, mu ko n tu swïi. Domi ta ñ tømbun yem yaribu yine. Yen sõ, ba koo ten tiin yem yari. ⁷ Kon de Seirin guu te, tu ko bansu. Kon be ba sarø mi kpuro go. ⁸ Tøn be ba gon gonu nu ko n tñriewa baama guunø ka gungunø ka wœwi sœ ka sere maa wœrusø. ⁹ Kon de tu kowa bansu sere ka baadommaø. Goo kun maa sinamø ten wusu sœ. Saa ye sœra ba koo gia ma nena na sää Yinni Gusunø.

¹⁰ Seiri ya nœe, Isireli ka Yudan temgibu ba koo ko yegibu. Ya koo be kpuro mwa baa me na wää

mi. ¹¹ Yen sõ, sere ka nε, Yinni Gusunən wāaru, kon ye mōru ka nisinu ka tusiru kōsie nge mε ya raa bu kua. Kon bu tii sōosi sanam mε kon ye siri. ¹² Saa ye sōo, ya koo gia ma nε, Yinni Gusunə na nua wəma ye ya Isireliban guunu wənwa. Ya nεε, wee nu kam kua. Wee ba ye nu nəmu səndia nge gbeeku yεε. ¹³ Ya tii sua nən wuswaaø ka yen gari gerubu. Ya man tən bia gari gerusi. Nən tiiwa na ye nua.

¹⁴ Nε, Yinni Gusunə na maa nεε, sanam mε tem kpuro mu ko n wāa nuku dobu sōo, yen tem mu koo ko bansu. ¹⁵ Domi ya nuku dobu kua sanam mε ya Isireliban tem kam koosia. Nge mεya kon Seirin guuru ka Edəmun tem mε kpuro kam koosia kpa n ko bansu. Saa ye sōora ba koo gia ma nəna na sāa Yinni Gusunə.

36

Isireliba

ba koo wurama ben temə

¹ Yinni Gusunə u Esekieli sōowa u nεε, tənun bii, a Isireliban guunu nən gari sōwə kpa nu yi swaa daki. Ma Esekieli u ka guu ni gari kua u nεε, i swaa dakio i nə ye Yinni Gusunə u gerua. U nεε, ² wee yibereba ba gerumə ba mə, ehə, tē i kua beginu. ³ Yen sõ, aməniwa wi, Yinni Gusunə u nεε, n bεε sõ. U nεε, u wa ma ba kīa bu bεε kpeerasia beri berika kpuro, bu bεε mwε. Kpa bwese ni nu tie nu n bεε mə. Meyə nu ra n bεε yεεmə nu n ka faagi mə yam kpuro. ⁴ Yen sõ, u nεε, bεε guunu ka gungunu ka daanu ka wəwi ka bansu ka wuu si ba deri si yibereba ba wəri ba yānu gura ma bwese ni nu ka su sikerenə nu su yεεmə, i swaa dakio i nə ye u gerumə bεen sõ. ⁵ Wi, Yinni Gusunə u gerua

u nεε, ka nisi bakana u ka Edəmuba kpuro gari mò ka bwese ni nu tie, ni nu tii win tem wẽ ka nuku dobu ka win gendu ma nu ka men yānu kpuro gura. ⁶ Beε Isireliban tem guunu ka gungunu ka daanu ka wɔwi, wee ye u nεε, n beε sõ. U nεε, wi wee u gari gerumɔ mɔru ka nisinun sõ. Domi bwese tukunu nu beε sekuru doke. ⁷ Yen sõna u nōma yiya u bɔrua u nεε, bwese ni nu ka beε sikerene mi, niya nu koo sekuru wa. ⁸ Saa ye sɔɔ, beε guunun dānu i ko kpara kpa i binu ma win təmbu Isireliban sõ. Domi ben wuramgru ta turuku kua kɔ. ⁹ Wi wee u ka beε wāa. U koo beε wuswaa kisima. Ba koo maa wuku beεn temɔ bu duure. ¹⁰ U koo de təmbu bu dabia. Isireliba kpuro ba koo wurama mi, kpa ba n wāa beεn suunu sɔɔ. Kpa bu bansu sɔɔ dii kpaanu bani. ¹¹ U koo de təmbu ka yaa sabenu bu dabia bu kowara kpa bu sina mi nge yellu. Kpa u bu gea kua n kere ye u raa kua. Saa ye sɔɔ, ba koo gia ma wiya u sāa Yinni Gusunə. ¹² U koo de win təmbu Isireliba bu sī beεn wollo kpa ba n beε mə. I ko n sāa ben tubi. Saa ye sɔɔ, i n̄ maa derimɔ bu ben bibu bia. ¹³ Wee təmba gerumɔ ba mò, Isirelin tem mu sāa nge gbeeku yaa ye ya yen tiin binu temmɔ. ¹⁴ Yen sõna i n̄ maa təmbu temmɔ. I n̄ beεn təmbu kam koosiamɔ. ¹⁵ U n̄ maa derimɔ i bwese tukunu wɔma nɔ. Ba n̄ maa beε sekuru dokemɔ. Meyə i n̄ maa derimɔ beεn təmbu bu kam ko. Wi, Yinni Gusunəwa u yeni gerua.

Yinni Gusunə

u koo Isireliba menna

¹⁶ Yinni Gusunə u maa gerua u nεε, ¹⁷ tənun bii, sanam me Isireliba ba wāa ben temɔ, ba mu disi doke ben daan sõ ka ben kookoosun sõ. Ma na

ben kookoo si garisi disi nge tən kurə wi u yasa mò. ¹⁸ Yen sõna na bu mɔru seesi yem me ba yari ben tem sɔɔn sõ kə sere bū ni bə ka mu disi doke. ¹⁹ Na bu siri ben daa ka ben kookoosun sõ. Ma na bu yarinasia ba wāa wāa bwesenu ganu sɔɔ tem tukumɔ. ²⁰ Ye ba wāa bwese nin mi, ni ba tii wẽ, miya ba nən ȳsi deera te sanka sere təmba mò, Yinni Gusunən təmba. Win tem diya ba yarima. ²¹ Yen sõna na kī n nən ȳsi deera te faaba ko te be, Isireliba ba sankumɔ bwesenun suunu sɔɔ mi ba wāa. ²² Yen sõ, tənun bii, a kpam Isireliba sɔɔwɔ a nεε, n ñ ben sõ na yeni mò. Nən ȳsi deera ten sõna te ba sanka bwesenu sɔɔ. ²³ Kon nən ȳsi baka te bεεrε wesia te ba sanka bwesenun suunu sɔɔ mi. Bwese ni, nù n wa ba man bεεrε wẽmɔ, nu koo già ma nəna na sãa Yinni Gusunɔ.

²⁴ Kon bu wuna bwese nin suunu sɔɔn di n bu menna n kə wuramɔ ben temɔ. ²⁵ Kon bu nim deεram wisi kpa bu deera. Kon ben toranu kpuro wɔka kpa n ben būnu kpuro wuna n kɔ. ²⁶ Kon bu bwisiku kpaanu ka gõru kpaasu wẽ. Kon ben gõru si su bɔɔbu nge kperu wuna kpa n bu gɔrusu wẽ si su du nge wasi. ²⁷ Kon bu nən Hunde wẽ kpa n de bu nən woodaba mem nɔɔwa ba n ka ye səmburu mò. ²⁸ Ba koo sinə tem me na ben baababa nəə mwεeru kua sɔɔ, kpa bu ko nən təmbu kpa na n maa sãa ben Yinni. ²⁹ Kon bu toranu kpuro gbara. Kon de bu dĩanu wa nu n kpã. Na ñ maa bu gɔɔru kparemo. ³⁰ Kon de dãnu nu ma, kpa gbea yu dĩanu ko kpa bu ku maa sekuru wa gɔɔrun sõ bwesenu sɔɔ. ³¹ Saa ye səəra ba koo tubu ma ben kookoosu ka ben daa ya ñ wā kpa bu tii tusi yen sõ. ³² Adama be, Isireliba ba n yẽ ma n ñ ben sõ na mò me. Bu de sekuru tu bu mwa. Ne, Yinni Gusunəwa na yeni

gerua.

³³ Nε, Yinni Gusunø na maa nεε, døma te kon bu dεerasia ben toranu kpuron di, kon de tømbu bu yibu wusu søø kpa bu ben bansu seeya. ³⁴ Ba koo maa dñanu yewe tem mε søø, mε ba raa deri tømbu kpuro bu ka wa ma gāanu ku ra kpi mi. ³⁵ Kpa bu nεε, tem mi gāanu ku ra kpi mi, wee mu kua nge gbaa te ba mò Edeni. Men wuu si su raa bansu sāa su tē tømbu yiba ma ba su gbāranu toosi. ³⁶ Kpa bwese ni nu ka bεε sikerene nu gia ma nena na ye ba raa sura seeya, ma na ye ba raa wuka gira. Nε, Yinni Gusunøwa na yeni gerua. Kon maa ye ko.

³⁷ Wee ye kon maa wure n Isireliba kua. Kon bu dabiasia nge yāa gðø. ³⁸ Wuu si su raa bansu sāa, su koo tømbu yibu nge yāa gðø si ba gøsa yākurun sð, si ba ra ka nε Yerusalemø tðø bakarun sð. Saa ye søø, ba koo gia ma nena na sāa Yinni Gusunø. Nε, Yinni Gusunøwa na yeni gerua.

37

Esekieli u kuku gbebunu wa

kāsiru søø

¹ Yinni Gusunøn ðam mu Esekieli nenua ma mu win bwëra sua mu ka da wøwa gaan suunu søø. Wøwa ye søø, kukuna nu yiba. ² Ma ðam mε, mu dera u sīa kuku nin suunu søø. U deema nu ðabi wøwa ye søø, ma nu gbere woko woko.

³ Ma Yinni Gusunø u nεε, tønun bii, kuku ni, nu koo kpī nu wāaru wa?

Ma u wisa u nεε, wuna a yε mε, Yinni.

⁴ Ma u nùn sðøwa u nεε, a gari geruo kuku gbebunin sð a nu sð a nεε, nu nε, Yinni Gusunøn gari swaa dakio nu nø. ⁵ Na nεε, kon nu hunde kpaa wε kpa

nu maa se nu n wāa. ⁶ Kon nu sīi kpaanu wē kpa n de nu wasi kpara. Kon nu hunde kpaa wē kpa nu se nu n wāa. Saa yera ba koo gia ma nēna na sāa Yinni Gusunō.

⁷ Ma Esekieli u gari yi gerua nge mē Yinni Gusunō u nūn sōwa. Sanam mē u gari yi mō, yera u damu gagu ka yiribu gabu nua ma kuku ni, nu susina. ⁸ Yera u wa nu sīnu kua ma nu wasi kpara, adama nu n̄ gina hunde mō. ⁹ Yinni Gusunō u maa nēe, tōnun bii, a gari geruo a hunde sō a nēe, ameniwa nē, Yinni Gusunō na gerua. Na nēe, hunde yu na saa handunian goonu nnēn di kpa yu goo ni wom wure kpa nu se nu n wāa.

¹⁰ Ma u gari gerua nge mē Yinni Gusunō u nūn sōwa. Ma hunde ya na ni sōa, nu wāaru wa ma nu seewa nu yōra. Nu dabi nge tabu kowobu.

¹¹ Yinni Gusunō u maa nēe, tōnun bii, kuku ni, nu sāawa Isireliba. Wee ba mō, ben kukunu nu gbera. Ben yīiyəbu bu doona ma ba kōra. ¹² Yen sō tē, a bu sōwō a nēe, wee kon be, nēn tōmbun sika wukia kpa n bu yara min di n ka bu wurama ben temō. ¹³ Nà n bu kua mē, ba koo gia ma nēna na sāa Yinni Gusunō. ¹⁴ Kon bu nēn Hunde doke a kpa bu wa ba n wāa. Kon de bu wura bu sina ben temō. Saa ye sōra ba koo gia ma nē, Yinni Gusunō na gari gerua na maa yi kua.

Yudaba ka Isireliban banda

koo ko teeru

¹⁵ Yinni Gusunō u maa nēe, ¹⁶ wunē tōnun bii, a dāa kukuru garu suo kpa a Yudaban bandun yīsiru yore ten wōlō. Kpa a maa dāa kukuru garu sua a Isireliban bandun yīsiru yore ten wōlō. ¹⁷ Kpa a dāa

kukunu yiru ye swεεna nu ko nge dāa kuku teeru wunen nōma sōo. ¹⁸ Sanam mē tōmba koo nun bikia bu nεε, a ñ kaa sun dāa yen tubusianu sō? ¹⁹ Saa ye sōora kaa bu wisi a nεε, amεniwa nε, Yinni Gusunə na gerua. Na nεε, kon Isireliban bandun dāa kuku te sua kpa n tu swεεna ka Yudaban bandugiru nu ko dāa kuku teeru nen nōmao. ²⁰ Dāa kuku ni, nu ko n wāawa wunen nōmao ba n waamo. ²¹ A maa bu sōowə a nεε, wee, kon Isireliba mēnnama beri berikan di mi ba yarine bwesenu sōo, kpa n de bu wurama ben temo. ²² Ba koo ko bwese teeru sere ka be ba wāa guunə kpa ba n sunə turo mo. Ba ñ ko n maa sāa bwesenu yiru. Ba ñ ko n maa sinambu yiru mo. ²³ Ba ñ maa tii disi dokemə ben būu sāanun sō ka ben toranun sō. Kon bu yaramawa mi ba wāa ba ka tora kpuron di. Kon bu dēerasiawa mam mam. Ba ko n sāawa nēn tōmbu kpa na n maa sāa ben Yinni. ²⁴ Dafidi nēn sōm kowon bibun bweseru sōora ba koo sunə wa. Kparo turowa ba ko n mo. Ba koo nēn woodaba mēm nōewa kpa bu ka ye sōmburu ko. ²⁵ Ba koo wure ba n wāq tem mē sōo mē na nēn sōm kowo Yakəbu wē. Miya ben baababa ba sina. Ben tii ba koo maa sina mi sere ka ben bibun bibə ka baadommao. Dafidin bibun bwesera ta ko n bandu dii mi sere ka baadommao. ²⁶ Kon ka bu arukawani bəri yendugia bəke ye ya ko n wāa sere ka baadommao. Kon de bu sina tem mi, kpa bu dabia. Kpa n nēn sāa yero gira ben suunu sōo sere ka baadommao. ²⁷ Nēn wāa yero ta ko n wāawa ben suunu sōo. Ba ko n sāawa nēn tōmbu kpa na n sāa ben Yinni. ²⁸ Nēn sāa yero tà n wāa ben suunu sōo sere ka baadommao, saa ye sōora bwesenu nu koo gia ma nena na sāa Yinni Gusunə wi u Isireliba gəsa nēnem.

38

Gari yi ba gerua Gəgun sɔ̄

¹ Yinni Gusunɔ u nee, ² tɔnun bii, a mæerio Gəgun bera gia Magəgun temɔ wi, wi u sāa Mæseki ka Tubalin kparo kpa a nùn gerusi a nee, ³ wee ye ne, Yinni Gusunɔ na gerumɔ. Na nee, kon Gəgu wɔrima wi u sāa Mæseki ka Tubalin kparo. ⁴ Kon nùn gəsiama kpa n kækənu doke win baa saburosɔ, kpa n nùn gawama, wi ka win tabu kowobu ka dumi ka maasəbu, kpa win tɔn dabi te, ta n tabu yānu sebu a ta n tere bəkanu ka piiminu neni kpa ta n takobiba fiamɔ. ⁵ Peesiba ka Etiopigibu ka Putigibu be kpuro ba terenu ka sii furɔ kækənu doke, be kpurowa ba koo ka nùn da. ⁶ Gomeeen tabu kowobu ka Beti Togaamagii be ba wāa sɔ̄ yēsan nōm geun sɔ̄ sɔ̄ gla, be ka ben tabu kowobu kpuro ka sere bwese dabi dabinun təmbu, be kpurowa ba koo nùn swīi. ⁷ U gesi win sɔ̄ru koowo wi ka tɔn be ba koo nùn swīi kpa u n sɔ̄ru kpeere. Wiya u koo bu kpara. ⁸ Amēn biru kon de u ko ben wirugii, kpa u Isireliba wɔri be ba kisira tabun di. N deema ba raa yarinewa tem tukumɔ ma ba seema tem kpuron di mi ba raa wāa. Ba wurama ba menna Isireliban guunɔ ni ba raa deri n te. Ma ba sina mi ka bɔri yēndu. ⁹ Adama wi ka win tɔn be ba nùn swīi ba koo tem me wukiriwa nge woo bəkɔ n kun me nge guru wiru. ¹⁰ Ne, Yinni Gusunɔ na nee, saa ye, yà n tunuma, bwisiku kɔsunu koo nùn deema kpa u kɔsa himba ko. ¹¹ U koo gɔru doke u nee, u koo tem gam təmbu wɔri be ba wāa bɔri yēndu sɔ̄, bèn wusu su n gbāranu ka gamboba mɔ. ¹² U koo da u təmbu wɔri be ba ben wuun bānsu seeya kpa u ben

yānu gura. Tən be, ba wuramawa saa tən tukobun suunu səən di. Ba dukia ka yaa sabenu wa. Ma ben tem mu wāa handunian suunu səə. ¹³ Saban təmbu ka Dedanigibu ka Taasisin tenkuba ka sere be ba wāa turuku mi, ba koo nùn bikia bu nεe, mban sōna u tən dabi teni mənna. U kīwa u təmbu wəri u ben yānu gura? U kīwa u təmbun sii geesu ka ben wura gura? U kīwa u ben yaa sabenu n kun mε ben dukia baka gura?

¹⁴ Wunε tənun bii, a Gəgu sōowə a nεe, ameniwa ne Yinni Gusunə na gerumə. Na nεe, dəma te nən təmbu Isireliba ba koo sina bəri yəndu səə, u ko n yε. ¹⁵ Saa ye, u koo na saa win wāa yerun di sōə yēsan nəm geuə wi ka bwese dabi dabinun tabu kowobu be kpuro ba n yəowə dumin wəllə. ¹⁶ Yen biru u koo sewa u nən təmbu Isireliba seesi kpa win tabu kowo be, bu Isireliba wukiri nge mε guru wiru ta rə tem wukiri. Amen biru kon de u na u nən tem wəri kpa n bwese ni nu tie sōosi saa wi, Gəgun min di ma nena na sāa dəero.

¹⁷ Aməniwa ne, Yinni Gusunə na gerua. Na nεe, Gəgu wi, u sāawa wīn gari na dera nən səməbu ba gerua gasən di Isireliə. Na nεe, kon de u nən təmbu wəri. ¹⁸ Təo tè səə Gəgu u koo Isireliban tem wəri, ne Yinni Gusunə kon wēru wura ka məru. ¹⁹ Nəna na maa yeni gerua ka nisinu ka məru bəka. Na nεe, təo te, tem mu koo yīri too too Isireliə. ²⁰ Swēe ka gunəsu koo diiri berum sō nən wuswaaə ka sere gbeeku yee ka yee yi yi ra kabiri ka təmbu kpuro. Guunu nu koo wəruku kpa kpenu nu kankira kpa gbāranu kpuro nu wəruku. ²¹ Kon de tabu bu nùn wəri nən guunu kpuron wəllə. Baawure u koo win winsim tabu wəriwa. ²² Kon Gəgu wi siri n nùn

bararu kpẽe kpa n de bu nùn go bu yem yari. Kon de guru baka yu ne ka kpenu kpa dõo ka sõo bisu yu wi ka win tabu kowobu wəri ka sere tən dabí te ta wāa ka wi. ²³ Nge meya kon ka bwese dabinu sõosi ma na kpā na maa sāa dēero kpa nu gia ma nena na sāa Yinni Gusunə.

39

Ba Gəgu kamia

¹ Wunə tənun bii, a Gəgu gerusio a nee, ameniwa ne, Yinni Gusunə na gerua. Na nee, ne wee na Gəgu seesi wi, wi u sāa Mesəki ka Tubalin kparo. ² Kon nùn yara win tem di me mu wāa sõo yēsan nəm geun sōo səawə. Kpa n de u Isireliba wəri. ³ Adama kon win tendu wəra win nəm dwarun di kpa n win sēenu mwəeri win nəm geun di. ⁴ U koo wəruma Isireliban guunu wəllə wi, ka win tabu kowobu ka tən be ba nùn swiima. Kpa gunəsu ka gbeeku yee yi ben yaa di. ⁵ U koo wərumawa temə nge me ne, Yinni Gusunə na gerua. ⁶ Kon Magəgu ye dõo doke ka sere be ba wāa tem burerə bəri yəndu səo. Saa ye səo, ba koo gia ma nena na sāa Yinni Gusunə. ⁷ Kon de bu nən yīsi dēeraru gia Isireliban suunu səo. Na n̄ derimə bu tu sanku. Saa yera bwesenu kpuro nu koo gia ma nena na sāa Gusunə Isireliban Yinni Dēero. ⁸ Wee ye kpuro ya kooramə ya wee. Ya koo koorawa təo te nən tii na yi. Ne, Yinni Gusunəwa na yeni gerua. ⁹ Yen təo te, Isireliba ba koo yari ben wusun di, kpa bu ben yibereban tere bakanu ka piiminu mwəeri ka ben tema ka sēenu ka ben yaasi ka ben bəri kpa bu ka ye kpuro dõo sõre wəo nəəba yiru. ¹⁰ Ba n̄ maa dāa kaso dəo yakasə. Meyə ba n̄ maa dāa buramə dāa səawə bu ka doo ko.

Domi tabu yāa niya ba koo ka dōo sōre. Ba koo ben yibereba mwēeri be, be ba raa bu mwēera. Ba koo tōmbun yānu gura be ba raa ben yānu gura. Né Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

¹¹ Yen tōo te, Isirelio kon Gəgu siku yeru wē nim wōku bəruguun sōo yari yeru gia, mi tōmba ra sare. Kpa tu bera min swaa go. Miya ba koo Gəgu ka win tōn dabi te sike, kpa bu yam mi soku Gəgun tōn dabinun wəwa. ¹² Isirelibara ba koo bu sike kpa bu wa bu ka ben tem deerasia. Ba koo ye kowa suru nəəba yiru. ¹³ Isireliba kpurowa ba koo goo ni sike. Yen tōo te, ba koo man bəere wē, kpa bu məm. Né, Yinni Gusunəwa na yeni gerua. ¹⁴ Suru nəəba yiru yen baa sōo, ba koo tōmbu gəsi be ba ko n sirenə ba n goo ni nu tie kasu ba n sikumə. Be ba sarɔ mi kpuro, ba koo bu somi. Meyə ba koo ka tem mə kpuro deerasia. ¹⁵ Tōn be ba bəsu tem mə sōo, bə n tōn kukunu wa, kpa bu yīruru ko mi. Be ba siku ten səmburu mə bə n na kpa bu kuku ni gura bu sike Gəgun tōn dabi ten wəwa mi. ¹⁶ Ba koo mam wuu gagu yīsiru kē Haməna. Yisi ten tubusiana dabiru. Nge meyə ba koo ka tem mə deerasia.

¹⁷ Yinni Gusunə u nəe, tōnun bii, a gunə bwese bweseka ka gbeeku yee kpuro səəwə a nəe, yi mennama baama kpuron di nən yāku te kon kon sō. Kon yāku bakaru ko Isireliban guuno kpa yi yaa tem yi yem nə. ¹⁸ Yi koo tabu durəbun gonu di kpa yi wirugibun yem nə be, be ba sāa nge Basanin yāa kinenu ka yāa kpemminu ka bonu ka kete kinə ni nu gum mə. ¹⁹ Yi koo yaa gum di yi debu kpa yi yem nə sere mu yi go nge tam nən yāku te kon yi kua min sō. ²⁰ Né, Yinni Gusunə na nəe, yi koo dumi ka

yin maasobun yaa di ka tabu durøbu ka sere tabu kowobu be ba tie. Yi koo yaa ye diwa yi debu nен dii yero.

21 Kon bwesenu nен yiiko sɔɔsi kpɑ nu wa nge me na bu siri ka seeyasia bi na bu kua. **22** Saa yen dɔma ten di sere ka baadommæ, nен tɔmbu Isireliba ba koo gia ma nena na sãa Gusunø ben Yinni.

Esekielin garin wiru

23 Bwesenu nu koo gia ma Isireliban toranun sɔna ne, Yinni Gusunø na bu biru kisi ma na dera ba bu yoru mwæera ba ka da tem tukumø. Na bu ben yibereba nɔmu sɔndia ba bu go tabu sɔɔ. **24** Na bu seeyasia nge me ben toranu nu ne ni nu bu kua disigibu. Ma na bu nен wuswaa berua. **25** Adama tɛ ne, Yinni Gusunø na nee, kon de Isireliba be, Yakɔbun bweseru bu wurama yorun di. Kon be kpuron wɔnwɔndu ko. Saa ye sɔɔ, kon nisinu se nен ȳsi deera ten sɔɔ. **26** Sanam me ba koo sina ba n wāa bɔri yendu sɔɔ, goo kun maa bu baasimø ba koo ben sekuru duari ka ben naane sari te ba man kua. **27** Tɔmbu ba koo man beere wē nà n Isireliba wunama ben yibereban suunu sɔɔn di na ka wurama. **28** Ba koo gia ma nena na sãa Gusunø ben Yinni, ne wi na dera ba ka bu yoru da bwese tukunun suunu sɔɔ, ma na dera ba maa wurama ben temø. Baa ben turo na n̄ derimø u sina tem tukumø. **29** Na n̄ maq bu biru kisimø. Domi kon bu nен Hunde wē. Ne Yinni Gusunøwa na yeni gerua.

**ESEKIELI U UINNI GUSUNɔN SÃA
YEE KPAARU WA KÃASIRU CCS**

40

Esekieli u kăsiru wa

¹ Ye ba Isireliba yoru mwa yen wōo yēnda nōobusen suru gbiikoon sōo wōkuruse sōora Yinni Gusunon dam mu Esekieli nēnua. N deema ye ba Yerusalem wōri ba kōsuka yen wōo wōkura nnese sōora mi. Ma u nūn kpara u ka da Isireliban temo ² kăsiru sōo. U nūn sua u yi guuru wōllō te ta gunu too. Ten sōo yēsan nōm dwarzia, u dia wa ya sāa nge wuu. ³ Ma u ka nūn da mi gia. Ma u durō goo wa mi, u ka sii gandu weene u wēe damgii ka dēka neni ye ba ra ka yīire. Ma u yō gambon bēkuə kōnnōwō. ⁴ Durō wi, u nēe, tōnun bii, a mēerio kpa a swaa daki a de a ye kpuro laakari ko ye kon nun sōosi. Domi ba ka nun nawa mini a ka mēeri kpa a ka wa a Isireliba tubusia ye a wa.

Yaara ka kōnnō tōokisu

⁵ Wee ye u wa. U gbāraru wa ta sāa yee te sikerene. U dēka wa durō win nōma sōo. Yen dēebu bu ka gōm soonu nōoba tia ne. Adama yen gōm soo ten baateretē ta dēebu sōsiwa ka nōm wīi teeru. Yen yasum maa kua dēka tia. Yen gunum maa kua dēka tia. ⁶ Ma u da kōnnōwō ge ga wāa sōo yari yero gia ma u yōowa gen yōotia. Ma u kōnnō gen yasum yīira. Ma mu kua dēka tia. Adērō ga wāa dii ten suunu sōo ma kōsu yenu wāa gen yēsi yēsikao. ⁷ Kōsu yee nin baateren dēebu ka ten yasum mu newa. Ye kpuro ya sāawa dēka tia. Batuma ye ya nu karane ya sāawa gōm soonu nōobu. Gambo ye ya wāa dii sōon kōnnōwō a sere sāa yerun tii du, yen yasum mu sāawa dēka tia. ⁸⁻⁹ Ma durō wi, u dii sōo ge yīira. Gen ganan gunum mu sāawa dēka

nəəba ita. Ma gen gani təəkii yi maa sāa gəm soonu yiru kənnə gen səəwə. Diru gara wāā sāa yee ten bəkuə. ¹⁰ Kōsu yerun dii ni kpuro ni nu wāā sōo yari yelu gia nu newa. Dia ita itawa ya wāā aderə gen beri berikəə. Batuma ye ya bu karane ya maa newa. ¹¹ Durə wi, u maa kənnə gen yasum yīira ma ya kua gəm soonu wəkuru. Ma gen dēebu bu kua gəm soonu wəkura ita. ¹² Kōsu yee nin baateren wuswaas ba batuma gaa wīā gəm soo teeru. Kōsu yee ten baateren goonu nu sāawa gəm soonu nəəba tia tia. ¹³ Durə wi, u yīira saa kōsu yee teerun gana sōon di n ka girari yirusen gana sōo te ta gbiikii te meera. Ma n kua gəm soonu yəndə nəəbu. ¹⁴ U maa dii sōo ge yīira ma ga kua gəm soonu yəndu. Dii ten bera gia, sāa yee ten yaara ya ka kənnə ge sikerenewa. ¹⁵ Batuma ye ya wāā kənnə gēn min di ba ra ka du n ka da kənnə ge ga wāā səəwə, yen dēebu bu sāawa gəm soonu weeraakuru. ¹⁶ Ba kōsu yee nin fənəntibə kuawa nge kəkəsə nin gani təəkiiə ka maa gani yi yi nu burane sōo ka sere dii sōo gen gani sōo. Ma ba dii nin ganin səəwə kpakpa wurusun weenasisu koosi ye ya kua yen buraru.

¹⁷ Yen biru durə wi, u ka nùn da sāa yee ten yaara təəkaaə mi dia tēna ya wāā. N deema ba gāanu tāwa nge simaa ba ka yaara ye sikerena. ¹⁸ Simaa ye ba tāwa mi, ya wāāwa dia yen bəkuə. Ma ya ka dia yen gani dēebu ne. Adama ya n̄ yaara sōokaa gunum tura. ¹⁹ Ma u batuma yen dēebu yīira saa kənnə gbiikuun sōon di n ka girari yaara sōokaan ganaa ma n kua gəm soonu wunəbu (100). U ye yīira sōo yari yelu gia ka sōo yēsan nōm geu gia. ²⁰ Ma u maa yaara təəkaan kənnə ge ga wāā sōo yēsan

nōm geu gian dēebu ka yasum yīira. ²¹ Kōnnō ge, ga kōsu yenu nōoba tia mō, ita ita gen aderən yēsi yēsikao. Gen gani yi, ka gen dii sōo ya ka kōnnō ge ga wāa sōo yari yero gian dēebu ka yasum newa. ²² Yen fēnentiba ka dii sōo ge, ka kpakpa wurusun buru ni ba kua mi, ye kpuro ya sāawa tia ka kōnnō ge ga wāa sōo yari yero mi. A ka da yen kōnnō ge ga wāa sōo yēsan nōm geu gian, kaa yōotia yōwa naa dabusanu nōoba yiru. ²³ Sōo yēsan nōm geun kōnnōn dee deeru, kōnnō gaga wāa sōowō gēn min di ba ra ka du yaara sōokaa. Kōnnōsu yiru yen baa sōo ya sāawa gōm soonu wunōbu nge mē n sāa sōo yari yero gian. ²⁴ Ma u ka man da sōo yēsan nōm dwaru gian mi kōnnō gaga wāa. Ma u gen kōsu yenu ka gen dii sōo ka gen gani yīira. Ye kpuro ya ka kōnnō siōnōgia newa. ²⁵ Kōnnō ge, ka gen dia ya fēnentiba mō ya ka sikerene nge fēnenti beōnō. Gen dēebu bu sāawa gōm soonu weeraakuru. Gen yasum maa sāa gōm soonu yēnda nōebu. ²⁶ Gen yōotia ya mōwa naa dabusanu nōoba yiru a ka da dii sōo gen mi. Ba dii ten gani sōokii buraru kuawa ka kpakpa wurusun weenasisu. ²⁷ Yaara sōokaa ya maa kōnnō mō sōo yēsan nōm dwaru gian. Kōnnōsu yiru ye, ya tondinewa ka gōm soonu weeraakuru.

Yaara ka kōnnō sōokisu

²⁸ Durō wi, u ka maa man da yaara sōokaa yen mi, sōo yēsan nōm dwaru gian kōnnōn di. Ma u kōnnō ge yīira u deema ya newa ka yaara tōokaan kōnnōsu. ²⁹ Gen kōsu yenu ka gen gani ka gen dii sōo, ye kpuro ya newa ka yaara tōokaan kōnnōsu. Kōnnō ge, ga fēnentiba mō ba ka sikerene. Gen dēebu bu sāawa gōm soonu weeraakuru. Ma gen

yasum maa sāā gōm soonu yēnda nōōbu. ³⁰ Kōnnō gen dēebu bu sāā gōm soonu weeraakuru. Gen yasum maa sāā gōm soonu yēnda nōōbu. ³¹ Dii sōō gen kōnnō ga mēerawa yaara tōōkaa. Ba gen gani sōōkii buraru koosiwa ka kpakpa wurusun weenasisu. Gen yōōtia ye, ya naa dabusanu mōwa nōōba ita. ³² Yen biru, u maa ka man da yaara sōōkaa yen mi, saa kōnnō ge ga wāā sōō yari yero gian di. Ma u kōnnō ge yīira u deema ga ka si u raa yīira mi newa. ³³ Gen dii sōō ka gen gani ka gen kōsu yenu, ye kpuro ya newa ka kōnnō si u raa yīira. Yen biru ga fēnentiba mō ya ka sikerene. Kōnnō gen dēebu bu sāāwa gōm soonu weeraakuru. Gen yasum maa gōm soonu yēnda nōōbu. ³⁴ Gen dii sōō ga yaara tōōkaa mēerawa. Ma ba gen gani sōōkii buraru koosi ka kpakpa wurusun weenasisu. Ma gen yōōtia ya naa dabusanu mō nōōba ita.

³⁵ U ka maa man da kōnnō ge ga wāā sōō yēsan nōm geu gia. Ma u gu yīira. U deema kōnnō ge, ka si u raa yīira mi, su dēebu ka yasum newa. ³⁶ Kōnnō ge, ga maa kōsu yenu mō ka gani yi yi nu buranē ka sere dii sōō. Ma ba fēnentiba kua ba ka gu sikerena. Gen dēebu bu sāāwa gōm soonu weeraakuru, ma gen yasum maa sāā gōm soonu yēnda nōōbu. ³⁷ Dii sōō ge, ga yaara tōōkaa mēerawa. Ma ba gen gani sōōkii buraru koosi ka kpakpa wurusun weenasisu. Gen yōōtian naa dabusanu sāāwa nōōba ita.

³⁸ Kōnnō ge ga wāā sōō yēsan nōm geu gia ga diru garu mō te ta mēera gen dii sōō gia. Miya ba ra yāku dōō mwaararuginun yaa kpakie. ³⁹ Dii sōō gen beri berikāō tōōwā, tabulu yiru yiruwa ya wāā. Tabulu ben wōllōwa ba ra yāku dōō mwaararuginu ka toranun yākunu ka yāku ni ba ra ka toranu

səmen yaa sake. ⁴⁰ Dii səo gen təowə, tabulu nnəwa ya wāa. À n dəo kənnə ge ga wāa səo yēsan nəm geu gia, kaa kpī a ye wa bera ka bera yiru yiru. ⁴¹ Tabulu nəəba itawa ba mə yèn wəllə ba ra yāku yaa go. Ba ye yiwa nnə kənnə gen beri berikao. ⁴² Tabulu yen nnə səəra ba ra yāku dəo mwaararuginu səəru ko. Ba ye kua ka kpée ni ba dāka. Yen dēebu bu sāawa gəm soo teeru ka bənu, yen yasum maa sāa gəm soo teeru ka bənu, ma yen gunum mu sāa gəm soo teeru. Tabulu yen miya ba ra yāku səm yānu yi. ⁴³ Ma ba tabulu ye nəə bəki kua nəm tararun yasum saka. Tabulu yen wəlləwa ba ra yāku yaa səndi. ⁴⁴ Yen biruwa durə wi, u ka man da yaara səəkaao. Ma na dia yiru wa mi. Teera wāa kənnə ge ga wāa səo yēsan nəm geu gia ma ta nəə tīi səo yēsan nəm dwaru gia. Teera maa wāa kənnə ge ga wāa səo yēsan nəm dwaru gia ma ten kənnə ga maa tīi səo yēsan nəm geu gia. ⁴⁵ U man səəwa u nee, dii tēn kənnə ga tīi səo yēsan nəm dwaru gia mi, ta sāawa yāku kowobun diru be ba ra sāa yerun səmburu ko. ⁴⁶ Dii tēn kənnə ga maa tīi səo yēsan nəm geu gia mi, ta sāawa yāku kowobugiru be ba ra yākuru ko yāku yero. Ma u maa nee, Lefin bweseru səo, Sadəkun bwese kera ya koo kpī yu du sāa yero yu Yinni Gusunə sā.

Yinni Gusunən sāa yero

⁴⁷ Durə wi, u sāa yee ten yaara səəkaao kpuro yīira ma u deema yen goonu kpuro nu newa. Yen dēebu bu sāa gəm soonu wunəbu (100) ma yen yasum maa sāa gəm soonu wunəbu. Ma yāku yera wāa sāa yee ten kənnəwə. ⁴⁸ Ma u maa ka man da sāa yee ten aderəwə mìn di ba ra ka du. Ma u aderə

gen gbereba yiira. Ma yen baayeren boerum mu saa gom soonu noobu. Konno gen yasum mu saaawa gom soonu wokkura nne. Gen yesa baayeren daa ya maa saa gom soonu ita. ⁴⁹ Adero gen tiin deebu bu saaawa gom soonu yendu. Ma gen yasum maa saa gom soonu wokkura tia. Ba ra gu duwa ka yeatia ye ya naa dabusanu wokkuru mo. Ma ga gbere mo bera ka bera tia tia.

41

¹ Duro wi, u ka maa man da saa yerun suunu soo. Ma u ye kpuro yiira. Adero gen ganin sinum mu saaawa gom soonu nooba tia. ² Konno gen yasum maa saaawa gom soonu wokkuru, gen beri berika noobu noobu. Ma u saa yee ten tii yiira. Ten deebu saaawa gom soonu weeru. Ma ten yasum maa saa gom soonu yendu. ³ Yen biru u dua dii ten soowo u ten konnond daa yiira, ya kuawa gom soonu yiru. Ma konno gen tiin yasum saa gom soonu nooba tia. Ma gen ganin yasum beri berikao mu saa gom soonu nooba yiru yiru. ⁴ Ma u dii soo gen tii yiira, gen deebu ka gen yasum mu newa. Ya saaawa gom soonu yendu. Ma u man soowa u nee, ga saaawa dii te ta deere gem gem.

Dia ye ba gori gori

⁵ Saa yee te, ta gani yiru mo, tia soowo, tia maa toowo. Ma duro wi, u ten gana sookaa yiira ma yen sinum mu kua gom soonu nooba tia. Ma ba dinu gori gori gani yiru yen baa soo ba ka sikerena. ⁶ Dii ni, nu sweenewa gidambisa ita ita beri berika. Gidambisa baayeren dian geera saaawa tena. Dii nin gani yi ka tookaaginu manine adama yi no ka sookaaginu manine. ⁷ Gidambisa ye, ya yasum

keranε wøllu gia. Domi yen gana tøøkaa ya sinum kaara. Meya n sāa ya ka sāa yee te sikerena. Yen sōna wøllu gia batuma ya kpāaru bo yen səəwə. Saa gidambisa ye ya wāa temən di, tønu koo kpī u yo u da sere ye ya wāa wøllø u kun kpa ka swaa gaa.

⁸ Ma na dia ye kpuron gunum mæera na deema ye ba gøri gøri mi, saa yen kpεεkpεεkun di, yen gunum mu sāawa døka nøøba tia tia. ⁹ Dia yen gana tøøkaan sinum mu sāawa gøm soonu nøøbu. Dia ye ba gøri gøri sāa yee ten yësi yësikao, ¹⁰ ka yāku kowobun dian baa sōø, ba batuma deri yèn yasum mu sāa gøm soonu yëndu. ¹¹ Dia ye ba gøri gøri mi, ya nøø tñiwa batuma ye ba derin bera gia. Kønnøsu yiruwa ya wāa mi. Teu sōø yësan nøøm geu gia, teu maa sōø yësan nøøm dwaru gia. Gana ye ya batuma ye sikerenε, yen sinum mu sāawa gøm soonu nøøbu.

¹² Sāa yee ten sōø duu yeru gia, diru gara wāa ta batuma ye ba deri mi nøøtñi. Dii ten dëebu bu sāawa gøm soonu wene ka wøkuru. Ma ten yasum mu sāa gøm soonu wata ka wøkuru. Ten ganan sinum maa sāa gøm soonu nøøbu. ¹³ Durø wi, u sāa yee te yñira ma ten dëebu kua gøm soonu wunøbu (100). Batuma ye ba maa deri mi, ka dii te ba bana sōø duu yeru gia mi, ye kpuro ya maa kua gøm soonu wunøbu. ¹⁴ Sōø yari yeru gia, sāa yee ten dëebu ka batuma ye ba deri min yasum mu sāawa gøm soonu wunøbu. ¹⁵ Ma u maa dii te ta wāa sāa yerun biruø yñira ka batuma ye ba deri ma ye kpuro ya maa kua gøm soonu wunøbu.

Sāa yee ten səəwə

Sāa yee ten duu yeru ka dii dëeraru ka dii te ta dëere gem gem mi, ¹⁶ ba ye kpuron gani

ka fənəntibən kadiriba dāa bəsi maniwa. Meyə ba maa kua gidambisa yeba səo. ¹⁷ Sāa yee ten təowə ka ten səowə saa ten kənnən di sere ka dii te ta dəere gem gem mi, ba ye kpuron gani buraru koosiwa ¹⁸ ka wəllun kəsobun weenasisu ka maa kpakpa wurusun weenasisu. Kpakpa wurusun weenasi si, ka wəllun kəsobun weenasi be, ba yəwenewa. ¹⁹ Wəllun kəsobun weenasi ben baawure u wuswaa məwa yiru. Wuswəe yin tia ya ka tənugia weene ya kpakpa wuru sin weenasi teu wuswaa kisi. Wuswaa tia ya maa ka gbee sunəgia weene ma ya maa kpakpa wuru sin weenasi teu wuswaa kisi. Nge meya ba ka dii te kpuron gani buraru kua. ²⁰ Ba wəllun kəsobun weenasi si kuawa ten temə ka ten ganiç ka ten kənnəsun wəllə. ²¹ Sāa yee ten kənnən kadirin dānu nu newa.

Dii te ta dəere gem gem wuswaa, gāanu wāa mi. ²² Nu sāare nge yāku yero te ba kua ka dāa. Ten gunum mu sāa gəm soonu ita. Ten dēebu maa gəm soonu yiru. Ba tu nəə bəka kuawa ka dāa. Yera durə wi, u man səowə u nee, tabulu ye ba ra n yii Yinni Gusunən wuswaa yera mi.

²³ Dii dəeraru ka dii te ta dəere gem gem nu məwa kənnəsu yiru. ²⁴ Gambo sikanə yiruwa kənnə si, su mə. Ye kpuro ya ra n keniarewa. ²⁵ Ba gambo yen wəllə wəllun kəsobun weenasisu ka kpakpa wurusun weenasisu kua nge me ba kua gani yi səo. Ma ba kəbe kua ten təowə dii dəera ten kənnəwə. ²⁶ Dii ten yēsi yēsikəa ka sere dii ni ba gəri gəri mi ka maa yen kəbeə, ba yen fənəntiba kəkərə dokeəwa ka kpakpa wurusun weenasisu.

42

Dinu ganu sāa yee ten bōkuo

¹ Durō wi, u ka man da sāa yee ten yaara tōokaaō sōō yēsan nōm geu gia, sere dia ye ya wāā batuma ye ba deri ka dii te ta wāā sāa yee ten biruōn deedeeru. ² Dia yen dēebu bu sāawa gōm soonu wunōbu (100) ma yen yasum mu sāa gōm soonu weeraakuru. ³ Yen bee tia ya batuma ye ba deri mi nōō kisi. Batuma yen dēebu bu sāawa gōm soonu yēndu. Ma ya ka sāa yee te sikerene. Bee tia, dia ye, ya maa yaara tōokaa ye ba simaa doke nōō kisi. Ya gidambisa ita mō. Ma ba ye kōbē kua kua. ⁴ Dia yen wuswaaō, ba batuma deri gōm soonu wōkurun saka. Ma ba swaa wīā ye sōō gōm soo teeru. Dia yen kōnnōsu su nōō tīiwa sōō yēsan nōm geu gia. ⁵ Dia ye ya wāā wōllō ya piiminu bo ya kere ye ya wāā temō ka ye ya wāā suunu sōō. Domi kōbē ye ba kua mi, ya yen sukum kawawa. ⁶ Adama yen kōbē ya n̄ gbereba mō nge yaara yen dinun gbereba. Yen sōna dia ye ya wāā wōllō ya n̄ suunukinu ka temkinu kpāaru tura. ⁷ Dia yen gana ye ya yaara tōokaa mēera, yen dēebu bu sāawa gōm soonu weeraakuru. ⁸ Domi dia yen tiin dēebu bu sāawa gōm soonu yēnda nōōbu. Adama sāa yee ten bera gia, yen dēebu bu sāawa gōm soonu wunōbu (100). ⁹ Bā n wee saa yaara tōokaan di, kōnnō gaga wāā dia yen temō sōō yari yero gia gēn min di ba ra ka du. ¹⁰ Kōnnō ge, ga wāā mi yaara tōokaan gana ya torua.

Dia maa wāā yaara tōokaaō sōō yēsan nōm dwaru gia batuma ye ba deri ka dii te ta wāā sāa yee ten biruōn deedeeru. ¹¹ Dia yen wuswaaō, swaa wāā.

Dia ye, ya ka ye ya wāā sōō yēsan nōm geu gia weene. Yen dēebu ka yen yasum ka nge mē ba ye banisina ka yen kōnnōsu ye kpuro ya sāawa tia. ¹² Nge meya dia ye ya wāā sōō yēsan nōm dwaru gian kōnnōsu su sāā. Kōnnō gaga wāā swaa yen duu yero, yaara tōokaan ganaa sōō yari yero gia. Min diya ba ra ka du. ¹³ Durō wi, u man sōōwa u nee, dia ye ya wāā sōō yēsan nōm geu gia mi, ka ye ya wāā sōō yēsan nōm dwaru gia mi, ya wāawa Yinni Gusunōn sō. Miya yāku kowo be ba ra du Yinni Gusunōn sāā yero ba ko n da yāku dīa ni di. Dia ye, ya dēerewa. Miya ba koo maa kēnu yi ka yāku yaa ye ba ka toranun yākunu kua ka ni ba ka toranu sōnwa. ¹⁴ Yāku kowobu bā n dua mi, ba n̄ yari tōwō ka ben yānu. Ba koo gina nu potiriwa. Domi yāa ni, nu sāawa sāā yānu. Ben tiin yāna ba ko n da doke bu ka da sāā yerun yaaraa mi tōn be ba tie ba yō.

Gani tōokiin dēebu

¹⁵ Sanam mē durō wi, u dii ten sōōwō yīira u kpa, yera u dera na yara ka sōō yari yero gian kōnnō. Ma u batuma ye ya ka sāā yee te sikerene yīirubu wōri. ¹⁶ Yera u sōō yari yero gian bera yīira ka win dēka ma ya kua dēka yen neera wunōbu (500). ¹⁷ Ma u maa sōō yēsan nōm geu gia yīira. Ma ya maa kua dēka yen neera wunōbu. ¹⁸ U maa sōō yēsan nōm dwaru gia yīira ma ya kua dēka yen neera wunōbu. ¹⁹ U maa yīira sōō duu yero gian ma mi gian tii maa kua dēka neera wunōbu. ²⁰ Nge meya u gana yen goonu nne kpuro yīira u ka sikerena. Yen dēebu ka yen yasum mu newa. Yen baayere dēka neera wunōbu. Gana ye, ya sāā yee te wuna nēnēm Yinni Gusunōn sō.

43*Gusuno**u wurama win sāa yero*

¹ Durō wi, u ka Esekieli da kōnnō ge ga wāa sōo yari yero gia. ² Yera Gusuno Isireliban Yinnin yiiko ya na saa sōo yari yero gian di. Ma win nōo ga nōoramō nge nim bakam. Ma tem mu win yiikon girima yiba. ³ Kāsi te u wa mi, ta ka te u wa sanam mē Gusuno u kī u Yerusalēmu kam kooslagiru weenewa. Meyā ta maa ka kāsi ni u wa Kebarin daarun bōkuōginu weene. Ma u yiira u wuswaa tem girari. ⁴ Ma Yinni Gusunōn yiikon girima ye, ya dua sāa yee te sōo saa kōnnō ge ga wāa sōo yari yero gian di. ⁵ Yera Hunde nūn sua saa sāa yee ten yaaran di ya ka nūn da sōowō. Saa ye sōora Yinni Gusunōn yiikon girima ya dii te yibumō. ⁶ Yera u nua goo u ka nūn gari mō saa dii ten min di. Ma durō wi u ka nūn wāa mi, u yō win bōkuō. ⁷ Ma u nūn sōowā u nee, tōnun bii, yam miniwa nēn sina kitaru. Miya kon nēn naasu sōndi. Kon ka Isireliba sina sere ka baadommaō. Be ka ben sinambu ba n̄ maa nēn yīsi deera te sankumō ba n būnu gasirimō ka sere sinambun gonu ni ba sikua gungunu wōlō mi ba ra yākuru ko. ⁸ Domi ben sinam be, ba ben sina kpaarun kōnnōsu bakunasia nēn sāa yerun kōnnōsun bōkuō. Gana tia tōna ya nu karane. Meyā ba maa nēn yīsi deera te disi doke ka ben daa kōsa ye ba kua. Yen sōna na bu wōri ka nēn mōru baka. ⁹ Tē ben būnu gasiribu bu koo nōru ko kpa bu ben sinambun goo nin gari duari. Kpa na n wāa ben suunu sōo sere ka baadommaō.

10 Wunε tənun bii, a Isireliba dii ten kpunaa sõəsio kpa bu sekuru wə ben toranun sõ, kpa bu wə bu yen kpunaa yen asansi mεeri. **11** Sekuru tə n bu mwa yèn sõ ba tuba ye ba kua, a bu dii ten kpunaa sõəsio nge mε ba koo tu banisina, ten dẽebu ka ten yasum ka ten kõnnəsu ka ten ganan buraru ka ten woodaba, a ye kpuro yoruo ben nəni biru. Ba koo wooda ye kpuro sw̄iwa ten bana səo. Yeni ya ko n sãawa ten banan wooda. **12** Guuru wəllə batuma ye ya ka bu sikerene, ba koo ye garisiwa deera. Yeniwa ya sãa dii ten wooda.

Yāku y eru ka yākunu

13 Durə wi, u yāku y eru yīira ka yīirutia ye ya ka gəm soo teeru ka nəm wīi teeru nε. Wəru ge ga ka yāku yee te sikerene gen yasum mu sãawa yīirutia tia. Ma yen dukum mu sãa yīirutia tia. Ma yen nəo bəkan biruə, ya sãa gəm soorun bənu. **14** Saa wəru gen tem di n ka girari sãa yee ten temə ya kua yīirutii yiru. Ma yen yasum mu maa sãa yīirutia tia. Saa yāku yee ten bəka piibun di n ka girari ten bəka bakaə, ya sãawa yīirutii nne. Ma yen yasum maa sãa yīirutia tia. **15** Yāku yee ten wəllə mi ba ra dōo sõre, ten gunum mu sãawa yīirutii nne, ma ba kāanu nne kua ba gira tia tia ten goonun yinna yeno. **16** Yāku yee ten goonu nne kpuro nu newa. Nu sãawa yīirutii wəkura yiru yiru. **17** Ten bəka yirusen goonu nne kpuro nu newa. Ni kpuro nu məwa yīirutii wəkura nne nne. Ma ba wəru kua ye səo ba ka ye sikerena yīirutia tian yasum saka. Bəka yen nəo bəka ya sãawa gəm soorun bənu. Ma yen yōotii yi mεera səo yari y eru gia.

¹⁸ Durə wi, u maa nùn sɔ̄wa u nee, tənun bii, ameniwa Yinni Gusuno u gerua. U nee, dəma te ba yāku yee te bana ba kpa, ma ba kī bu yāku dɔ̄o mwaararuginu ko kpa bu yem yēka, wooda ye ba koo swīi wee. ¹⁹ Lefiba səo, Sadəkun bweseru sɔ̄ra kaa yāku kowobu wuna ba n da nùn yākuru kue kpa a bu naa kine kpəndu wē torarun yākuru sō. ²⁰ Kpa a ten yem sua a yēka yāku yee ten kāanu nnə ye səo ka ten goonu nnə ye səo ka sere maa yen bəka yiruse ye səo a ka sikerena. Nge meya kaa ka yāku yee te disi wəka kpa a tu sārasia. ²¹ Kpa a naa kine ten yaa sua a doke dɔ̄o səo batuma gaa səo ye ba səoru kua təowə. ²² Təru yiruse səo, kaa ka boo kinəru nawa te ta n alebu gaa mə kpa a ka tu yākuru ko torarun sō. Nge meya kaa ka sāa yee te sārasia nge me a raa kua ka naa kine te. ²³ À n torarun yāku te kua a kpa, kaa maa naa kinəru ka yāa kinəru sua ni nu kun alebu gaa mə. ²⁴ Kpa a ka nu da wi, Yinni Gusunən mi a ka yākuru ko. Yāku kowobu ba koo nin yaa bəru yēkawa kpa bu ka nùn ye yāku dɔ̄o mwaararugiru kua. ²⁵ Səo nəəba yirun baa səo təo baatere, kaa n da boo kinəru ka naa kinəru ka yāa kinəru gowa a ka torarun yākuru ko. ²⁶ Nge meya səo nəəba yiru yen baa səo ba koo ka yāku yee te sārasia kpa ta n wāa wi, Yinni Gusunən sō. ²⁷ Səo nəəba yiru yen biru, səo nəəba itase, yāku kowobu ba koo kpī bu den təmbu yāku dɔ̄o mwaararuginu ka siarabuginu kua wi, Yinni Gusunən mi. Kpa u ka bəe nənu geu meeri. Wi, Yinni Gusunəwa u yeni gerua.

*Sāa yerun kōnnə**ge ga wāa sōo yari yero gia*

¹ Durō wi, u maa ka Esekieli da tōowō kōnnə ge ga wāa sōo yari yero gia. N deema kōnnə ge, ga kēnuawa. ² Yera Yinni Gusunō u nūn sōowā u nēe, kōnnə ge, ga ko n kēnuawa ba n̄ gu keniamō. Goo kun maa sarō mi, domi nē, Gusunō Isireliban Yinniwa na dua min di. Yen sō, ga ko n kēnuawa. ³ Adama bēen kparo u koo kpī u sinā mi, u ka di nē Yinni Gusunōn wuswaa. Wiya u koo maa kpī u du kōnnə gen aderōn di kpa u yari min di.

*Bango sariba ba n̄ duō**Yinni Gusunōn sāa yero*

⁴ Ma durō wi, u ka Esekieli da kōnnawō ge ga wāa sōo yēsan nōm geu gia sāa yee ten dee deeru. Ye Esekieli u mēera yera u wa wee Yinni Gusunōn yiikon girima ya win sāa yee te yiba. Ma u yiira u wiru ten girari. ⁵ Yera Yinni Gusunō u nēe, tōnun bii, a wunen laakari dokeo kpa a mēeri sāa sāa ka wunen tiin nōni kpa a swaa daki a nō ye kon nun sō sāa yee ten woodaban sō. A yen dubu ka yen yaribun wooda nōni dokeo.

⁶ A Isireliba sōowō be, be ba sāa mēm nōo sariba a nēe, ben daa kōsa ye, ya den man nua. ⁷ Wee ba dera tōn tuko bango sariba be ba n̄ man sāamō ba dua nen sāa yero ba tu disi doke. Sanam mē be, Isireliba ba man yākuru kuammē ka pēe ka yaa gum ka yaa yēm, ba ku ra nēn arukawani mēm nōowē ben daa kōsan sō. ⁸ Ben tii ba n̄ nēn sāa yerun sōmburu nōni doke. Adama sōba ba tu nōmu sōndia. ⁹ Nē, Yinni Gusunō na nēe, tē, sōo goo ù n wāa ben suunu sōo,

ma u ñ man sāamō, ma u ñ maa bango kue, u ñ duɔ nēn sāa yeru mi.

Wooda Lefiban sō

¹⁰ Yeniban biru, Yinni Gusunō u maa nēe, Lefi be ba raa ka man tonda sanam mē Isireliba ba man deri ma ba da ba būnu swīi, ba koo ben toranun are mwa. ¹¹ Ba ko n sāawa nēn sāa yerun sōm kowobu. Bera ba ko n da n sāa yee ten kōnnōsu mara. Kpa ba n ten sōma mō. Beya ba ko n da Isireliban yāku dōo mwaarugirun yaa sake kpa ba n wāa nē Yinni Gusunōn sō. ¹² Wee tē, ba sāa Isireliban yāku kowobu būnun nuurō, ma ba dera Isireliba ba tora. Yen sō, kon nōma sua n bu so kpa bu ben toranun are mwa. ¹³ Na ñ maa wuramō bu man susi bu Isireliba yākuru kua. Ba ñ maa duɔ nēn sāa yerun dii deerarō ka dii te ta deere gem gem mi. Ba koo sekuru wa kpa bu ben daa kōsan are mwa. ¹⁴ Sāa yerun nēnubun sōma kon bu wē bu ko.

Wooda

yāku kowo tōnwerobun sō

¹⁵ Adama yāku kowobu Lefiba Sadakun bweseru sōo, be ba sōmburu kua nēn sāa yerō sanam mē Isireliba ba tora ba man deri, beya ba ko n da man susi bu yākuru ko ka pēe ka yaa gum ka yaa yēm. Nē, Yinni Gusunōwa na yeni gerua. ¹⁶ Beya ba ko n da du nēn sāa yerō kpa bu susi nēn tabuluō bu man sā. Kpa bu nēn sāa yee ten sōmburu nōni doke. ¹⁷ Bā n duɔ sāa yee ten yaara sōokaaō, kon de ba n sāa yānu dokewa ni ba kua ka wēe damgii. Bā n sōmburu mō sāa yee ten yaara mi ka sere ten tiin sōawō ba ñ yānu dokemō ni ba kua ka yāa sansu. ¹⁸ Ba ko n dawani bōkuawa kpa ba n sokoto kpirinu deewa,

ye kpuro ya n sāa ye ba wesa ka wēē damgii. Kpa bu ku raa kpaka sēke bu ku ka wənyan sō. ¹⁹ Bu sere yari bu da yaara mi Isireliba ba mənnē, ba koo gina ben yāku yāa ni potiriwa bu yi sāa yeru mi. Kpa bu ku raa ka nu təmbu baban sō nu disi duura. Saa ye, kpa bu ganu doke bu ka yarima.

²⁰ Yāku kowobu ba ñ wii pəəru potamə. Ba ñ maa derimə ben seri yi dənya. ²¹ Yāku kowo goo u ku raa tam nō u sere da nēn sāa yerun yaara səəkaaə. ²² Ben goo u ku raa maa gəmmini ñ kun mē kurə wi ba yina sua kurə. Isireliba səəra u koo wəndia wi u kun durə yē sua. Adama u koo kpī u yāku kowo goon gəmmini sua.

²³ Ba koo nēn təmbu sōəsiwa ye ya sāa nē Gusunəgia ka ye ya ñ sāa negia. Yeya, ye ya deere ka ye ya ñ deere. ²⁴ Bera ba koo nēn təmbu siria nge mē nēn woodaba ba gerua. Kpa bu nēn woodaba mēm nəəwa ka nēn tōo baka ni na bu wē, kpa bu nēn tōo wērərugiru bēere wē.

²⁵ Yāku kowo u ku goon goru baba kpa u ku raa tii disi doke. Adama u koo kpī u win tiin tundon goru baba ka win mərogiru ka win bibuginu ka win məəgiru ka win wənəgiru ka win sesu wi u kun durə yēgiru. ²⁶ U n tii deerasia goo ten sō, sōō nəəba yiruwa u koo ko u sere win səmburu tore. ²⁷ Dəma te u koo du dii te ta deere mi, u koo gina win tiin toranun yākuru ko. Nē, Yinni Gusunəwa na yeni gerua. ²⁸ Wee ye ya ko n sāa ben tubi. Nēna ba koo səmburu kua. Ba ñ bu tem gam wēēmə ba n mō Isirelio. Nēna ko na n sāa nge ben tem kəsire. ²⁹ Ye ba ka torarun yākunu ka yāku ni ba ra ka toranu səmē kua ka kēe ni ba ka naamə ka sere ye

ba yi ne, Yinni Gusunən sõ, ye kpuro ya ko n sääwa ben dīanu. ³⁰ Dīa gbiikii ni ba koo ka ne, Yinni Gusunə naawa, nu koo kowa yāku kowobuginu. Isireliba ba ko n da ben dīa bimin som gem yāku kowobu wēwa kpa n bu domaru kua. ³¹ Adama yāku kowobu ba n yaa goru n kun me gunə goru dimo n kun me ye gāanu kasuka nu go.

45

Tem me ba koo wuna nənəm

¹ Yinni Gusunə u maa nee, sanam me ba koo Isireliban bwese keri yi tem bənu kua, ba koo tem gam wunawa mu n sää kēru te ba Yinni Gusunə wē. Tem men dēebu ko n sääwa gəm soonu nərəbun suba yənda nəəbu (25.000). Men yasum maa gəm soonu nərəbun suba wəkuru (10.000). Me kpuro mu ko n sääwa me ba wuna ba yi Yinni Gusunən sõ. ² Tem me səəra ba koo batuma wuna sää yerun sõ. Yen dēebu ka yen yasum mu ko n newa mu n sää deka neera wunəm wunəm (500) kpa bu maa batuma gaa deri mi, bu ka sikerena ya n sää gəm soonu weeraakuru. ³ Ba koo maa batuma gaa wuna gbiikaa ye səə mi ba koo Yinni Gusunən sää yeru swī. Ya ko n sääwa nənəm Yinni Gusunən sõ tem me səə. ⁴ Yera ya ko n sää yāku kowobugia be, be ba ra Yinni Gusunə səmburu kue sää yero. Miya ben dia ko n wāa ka Yinni Gusunən sää yeru. ⁵ Batuma mi Lefiba ba ko n wāa yen dēebu ko n sääwa gəm soonu nərəbun suba yənda nəəbu (25.000). Yen yasum maa gəm soonu nərəbun suba wəkuru (10.000). Kpa bu dia yəndu ko mi. ⁶ Yinni Gusunən batuma yen deedeeru, ba koo maa batuma gaa wuna mi Isireliba ba koo ben dia bani. Batuma

yen d  ebu bu ko n s  awa g  om soonu n  er  bun suba y  enda n  obu (25.000) kpa yen yasum mu n s  a g  om soonu n  er  bun suba n  obu (5.000). ⁷ Ba koo maa batuma gaa wuna ben kparon s  . Ya ko n w  awa Isirelibagian n  ow   ka sere maa Yinni Gusun  gian n  ow  . Batuma ye, ya koo dawa saa s  o duu yerun di n ka girari nim w  ku  , saa maa s  o yari yerun di sere ka mi Isireliban tem mu y  ra. Yen d  ebu bu ko n ka Isireliban bwese kera tian tem n  wa. ⁸ Nge m  ya kparobu ba ko n ben tem m   Isirelio. Ba n maa n  n t  mbu dam d  rem   bu begin mwa. Ba koo bu mu deriawa.

Sina bokon saria ka t  mbugia

⁹ Wee ye n  , Yinni Gusun   na gerua. Na n  e  , b       Isireliban sina bibu ya den tura. I de w  raru ka dam d  rebu bu kpe. I gem ka wooda sw  iy   kpa i ku maa n  n t  mbu w  rari ye ba m  . Ne, Yinni Gusun  wa na yeni gerua.

¹⁰ I de b       kiloba ka b       y  irutinu nu n s  a dee dee. ¹¹ Sakaku ge ba ra ka d  a bimi y  ire ba m   efa ka ge ba ra ka g  a yarum y  ire ba m   bati, i de ni kpuro nu n n  . Kpa ye kpuro ya n s  a sakaku ge ba m   hom  rin b  nu w  kurun tia. ¹² Sii geesun gobi sikili tia ya n maa s  a gobi yi ba m   gera y  ndu, kpa sikilin gobi wata ya n maa s  a minu tia.

¹³ Wee k     ni i ko i n da w  . I n b       alikama ka d  a bima ye ba m          g  , i ko efan b  nu n  ob   tian sube teeru suawa homeri tia s  o. ¹⁴ I n maa gum w      , i ko i mu y  irewa ka sakaku ge ba m   bati. Bati w  kuru ta s  awa homeri tia. Homeri ka k  ri ya s  awa tia. Batin b  nu w  kurun tia i ko i wuna. ¹⁵ Isirelio, y  a g  o   s  o  , y  aanu goobu (200) n   n w  a, y  a teera i ko i w   k  erun s   n kun me y  ku d  o

mwaararugirun sõ ñ kun mε siarabun yākurun sõ. Nge meya ne, Yinni Gusunõ kon ka bεe bεen toranu suuru kua. Ne Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

¹⁶ Isireliba kpurowa ba ko n da ben kparo kεe te wε. ¹⁷ Domi wiya u ko n da yāku nin wunanəsu ko Isireliban sõ suru kpao baawure səo ka tõo wērarugiru səo, tõo bakaru baatere səo gesi. Yāku ni ba ko n da ko mi, niya yāku dõo mwaararuginu ka kēnu ka yāku ni ba ra ko ka gberun dīanu ka torarun yākunu ka sere siarabun yākunu.

Yāku yerun deerasiabu

¹⁸ Ameniwa ne, Yinni Gusunõ na gerua. Na nεe, suru gbiikoon tõo gbiikiru, ba koo naa kinεru sua te ta ñ alebu gaa mə. Kpa bu ka sāa yee te disi wəka.

¹⁹ Yāku kowo u koo naa yen yεm sua kpa u yεka sāa yee ten kənnən kadiriba səo ka sere yāku yerun goonu nnen nəə bəkan wəllə ka sere dii yaara ye ya wāq səəwən kənnəwə kadiriba səo. ²⁰ Suru win sõo nəəba yiruse səo, ba koo maa yākuru ko be ba tora ba ñ ka baarun sõ. Nge meya ba koo ka sāa yee te sārasia.

²¹ Suru gbiikoon sõ wəkura nnese səra ba koo Gəə sararibun tõo bakaru di. Ba koo tõo te diwə sõo nəəba yiru. Pεe ye ba kun seeyatia dokewa ba koo di tõo ni səo. ²² Yen dəma te, Isireliban kparo u koo naa kinεru gowə win toranu ka win təmbuginun sõ. ²³ Sõo nəəba yiru ye səo, tõo baatere kεtε kinεnu nəəba yiru ka yāa kinεnu nəəba yiruwa u koo go u ka yāku dõo mwaararuginu ko. Kpa u maa boo kinεnu nəəba yiru go toranun yākunun sõ, yen gaa ya kun alebu gaa mə. ²⁴ Yen biru alikaman som kilo tēna ka gum ditiri nəəba tia ba koo səndi naa ka yāaru baateren wəllə.

²⁵ Suru nəəba yirusen səə wəkura nəəbuse səə, təə bakarun sanam, yāku tee niya ba koo ko səə nəəba yiru ye səə ka yen som mε, ka gum mε.

46

Wooda

ye Isireliban kparo u koo swī

¹ Ne, Yinni Gusuno na nee, sāa yerun yaara səəkaan kənnə ge ga wāā səə yari yero gia, ga ko n kenuawa səə nəəba tia yē səə ba ra səmburu ko. Adama ba koo gu keniawa təə wērarugiru səə ka sere maa suru kpao ù n yara. ² Isireliban kparo u koo duwa saa kənnə ge ga wāā təəwən di kpə u na u yōra kənnə gen kadirin bəkuə sanam mε yāku kowobu ba nūn yāku dōō mwaararugiru ka siarabun yākuru kuammε. Saa ye səə, u ko n yiirewa kənnə gen mi. Yen biru kpə u yari. Ba n kənnə ge kenumə sere yoka. ³ Isireliba ba koo na bu kpunawa bu Yinni Gusuno bēere wē kənnə gen mi təə wērarugiru səə ka sere maa suru kpao baawure səə.

⁴ Təə wērarugii te səə, sina boko u koo yāku dōō mwaararugiru ko ka yāa kpemminu nəəba tia ka sere maa yāa kinε teeru. Ni kpuro nu kun alebu gaa mə. ⁵ U koo maa alikaman som kilo tena səndi yāa kinεru baateren wəllə ka sere maa gum ditiri nəəba tia som men wəllə. Som mε u kīwa u koo səndi yāa kpemminu wəllə. ⁶ Suru kpao ù n yara, u koo naa kinε kpəndu gowa te ta n alebu mə ka yāa kpemminu nəəba tia ka yāa kinε teeru, ni kpuro nu kun alebu mə. ⁷ Meyə u koo maa alikaman som kilo tena səndi naa kinεru baateren wəllə ka yāa kinεru baateren wəllə. U koo gum ditiri nəəba tia doke

som me səə kpa u yāa kpemmi nin wəllə som səndi me u kī. ⁸ Ben kparo u koo duwa saa dii yaaran kənnən di. Min diya u koo maa ka yari. ⁹ Adama Isireliba bà n man sāaru na təə bakaru garu səə, be ba dua saa kənnə ge ga wāa səə yēsan nəm geu gian di, ba koo yariwa ka kənnə ge ga wāa səə yēsan nəm dwaru gia. Be ba maa dua saa kənnə ge ga wāa səə yēsan nəm ditaru gian di, ba koo yariwa ka kənnə ge ga wāa səə yēsan nəm geu gia. Goo kun yariə kənnə ge u ka duan di. ¹⁰ Ben kparo u koo du sanam me ba duə kpa u yari sanam me ba yariə.

Yākunun wooda

¹¹ Təə bakanun sanam, bà n yākuru mò ka naa kineru ka yāa kineru, alikaman som kilo tēna ba ko n da səndi sabe nin baateren wəllə ka gum ditiri nəəba tia. Adama n̄ n yāa kine kpəndun na ba ka mò, som mèn nəə ba kīwa ba koo ka na.

¹² Ben kparo ù n gōru doke u yāku dəə mwaararugiru n̄ kun me siarabun yākuru ko, ba ko n da nùn kənnə ge ga wāa səə yari yero gia keniewa. U koo tu kowa nge me u ra ko təə wērarugiru səə. U n yara u doona kpa bu kənnə ge kene.

¹³ Təə baatere ba ko n da Yinni Gusunə yāku dəə mwaararugiru kuewa ka yāaru wəə tiagiru te ta n̄ alebu gaa mə. Ba ko n da tu kowa bururu baatere.

¹⁴ Bururu baatere, ba ko n da yākuru kowa ka som kilo nəəbu ye ba burina ka gum ditiri yiru. Meyə ba ko n da tu ko təə baatere sere ka baadommaə. ¹⁵ Nge meyə bururu baatere ba ko n da Yinni Gusunə yāku dəə mwaararugiru kue ka yāa kine kpəndu ka som ka sere maa gum. Meyə ba ko n da tu ko sere ka baadommaə.

*Ye n sāa Isireliban kparon
bibugia*

¹⁶ Ameniwa ne, Yinni Gusunə na gerua. Na nεε, Isireliban kparo ù n win bibun turo tem kā, tem me, mu koo kowa bii win bibun bweserugim. ¹⁷ Adama ù n win yoo tem kā, yakiabun wəə gə n tura yoo wi, u n̄ ko n maa tem me mə. Saa ye səə, mu koo kowa wi, kparo wigim. Win bibu tənawā ba koo kpī bu win tem tubi di. ¹⁸ Kparo wi, u ku raa win təmbu tem mwaari. Ye u koo win bibu wə kpuro u de ya n wee win mərun di. Kpa nən təmbu səə goo u ku raa ka win tem bia.

Sāa yerun doo koo yero

¹⁹ Durə wi, u ka Esekieli da dirə te ta wāa yāku kowobun sō sāa yero. U dua saa kənnə ge ga wāa sō yēsan nəm geu gian di. Yen səə mi, ayeru gara wāa sō duu yero già. ²⁰ Ma u nùn sōwa u nεε, aye te, ta sāawa mi yāku kowobu ba ko n da toranun yāku yaa yike kpa bu som me ba ka yākunu kua sōme. Nge məya ba n̄ maa ka yi dəə təəwa Isireliba bu sere ye babiri. Domi ya sāawa Yinni Gusunəgia.

²¹ Yen biru u maa ka nùn da yaara təəkaaə. Ma ba da yen goonu nne ye kpuron mi. Ma u deema ba batuma gaa wīa goo ten baateren mi. ²² Batuma yen baayeren dēebu bu sāawa gəm soonu weerus ma yen yasum maa sāa gəm soonu tēna. Ye nne ye kpuro ya newa. ²³ Ba gana kua ba ka ye nne ye kpuro sikerena. Ma ba dosu gira gana ye səə. ²⁴ Ma durə wi, u nùn sōwa u nεε, ya sāawa mi sāa yee ten sōm kowobu ba ko n da yaa yike ye təmba ka yākuru na.

47

Daa te ta yarimo

Saa Sāa yerun di

¹ Yen biru durō wi, u ka Esekieli ḡosira sāa yerun kōnnōwō. Yera nim mu kuramō dii ten kōnnō tem di sōo yari y eru gia. Domi dii ten kōnnō ga m̄eera wa sōo yari y eru gia. Ma nim m̄e, mu kokumō mu dōo sāa yerun nōm geu gia yāku yerun sōo yēsan nōm dwāru gia. ² Ma u maa ka nūn da kōnnō, ge ga wāa sōo yēsan nōm geu gia. Ma ba besira ba da tōowō sere kōnnōwō ge ga wāa sōo yari y eru gia. Ma Esekieli u wa nim m̄e, mu kokumōwa nōm geu gia.

³ Durō wi, u da sōo yari y eru gia. N deema u wēē neni win nōmao. Nge m̄e u dōo, u yam mi yīira gōm soonu nōrōbu (1.000). Ma u Esekieli tōburasia. Ma nim m̄e, mu na sere win naa wīinō. ⁴ Yen biru u maa gōm soonu nōrōbu yīira. Ma u dera Esekieli u nim m̄e tōbura. Ma nim m̄e, mu na sere win dūu wīinō. Ma u maa susi u yīira gōm soonu nōrōbu. Ma mu na sere win p̄oraō. ⁵ Ma u maa yīira gōm soonu nōrōbu mi n sāa nim bwee bakaru te Esekieli u n k̄pē u tōbura. Domi nim m̄e, mu duku. Goo kun k̄pē u mu tōbura ma n kun m̄o ka kēeri. ⁶ Ma u Esekieli sōōwa u nee, tōnun bii, a ye kpuro m̄eera sāa sāa?

Ma u ka nūn wurama daa ten bōōwō. ⁷ Ye u ka nūn tura mi, yera u wa dānu nu dabi daa ten goo gookao. ⁸ Ma u nūn sōōwa u nee, nim m̄e, mu koo kokuwa mu da wōo bera ye ya wāa sōo yari y eru giao ka wōwa ye ba m̄o Arabao kp̄a mu sere da nim wōkuo. Meyā mu koo nim wōkun nim deerasia. ⁹ Mi nim m̄e, mu gesi dua kpuro, hunde koni ye ya wāa mi ya ko n wāaru mōwa. Kp̄a swēē yi n dabi. Domi mi nim m̄e, mu dua kpuro mu koo m̄e mu tie deerasiawa.

10 Saa Engedin di n ka da Eni Egalaimuə, surəkəba ba ko n da n wāawa mi, ba n yāakoronus keewa daa ten gooro. Ta ko n swēe bwese bweseka mōwa nge nim wōku ge ba sokumə Mēditeranə. Swēe yi, yi ko n dabi. **11** Adama ba koo ten daa burenu ka ten yerusu deriwa bō te ta wāa min sō. **12** Ten goonə dāa ko n kpiawa nīn wurusu kun dēruramə, nīn marum kun maa kpeemə. Nu ko n da yewa suru baawure. Domi nu ko n nim waaməwa sāa yerun di. Ba ko n da dāa nin marum diwa kpa bu ka nin wurusu bararun tim ko.

Yinni Gusunə u Isireliban

tem nəə burayenu yimə

13 Amēniwa nε, Yinni Gusunə na gerua. Na nεε, bεε Isireliba, tem mε i ko i bənu ko, kon bεε men nəə burayenu sōssi. Yosefun bwese kera bənu yiruwa ya koo wa. **14** Bwese keri yi yi tien bənu ya ko n newa. Domi nε, Yinni Gusunə na nəma sua na bōrua na nεε, bεen baababara kon mu wē. Yen sōna bεε i ko i mu wa i tubi di. **15** Tem men nəə burayenu wee. Sō yēsan nəm geu gia, ta torua saa nim wōku ge ba mə Mēditeranən di n ka də Hetilonin swaaə sere ka Sedadin wuu duu yero, **16** ka Hamatio ka Berətaə ka Siburaimuə. N deema wuu si, su wāawa Damasi ka Hamatin nəə burayenu baa səə ka Hasee Hatikonin temə Hafaranin tem nəə burayenu gia. **17** Nge meya sō yēsan nəm geun tem nəə burayenu yee te, ta ko n wāa saa nim wōku ge ba mə Mēditeranən di n ka girari Hasaa Enəəwə Damasin tem nəə burayenu ka Safoniə Hamatin tem nəə burayenu yero. **18** Sō yari burayenu gia maa tem men nəə burayenu ta koo daa te ba mə Yuuden'i swīiwə Hafaranio ka Damasio ka Galadio ka Isireliban tem baa səə. Ta ko n wāawa saa tem nəə

bura yee te ta wāā sōō yēsan nōm geu gian di n ka na nim wōku bōruguuō sōō yari yeru gia. ¹⁹ Sōō yēsan nōm dwaru gian tem nōō bura yee te, ta koo dāwa saa Tamaan di sere ka Mēriban bwiaō Kadesiō kpa tu Egibitin daaru swīi sere n ka girari nim wōku ge ba mō Mediteraneo. Nōō bura yee te ta wāā sōō yēsan nōm dwaru gia, tera mi. ²⁰ Sōō duu yeru gian tem nōō bura yeru ta ko n sāawa nim wōku ge ba mō Mediterane ma ya yōra Hamatin deedeeru sōō yēsan nōm geu gia. Sōō duu yerugiara maa mi.

²¹ Bee Isireliban bwese keri wōkura yiru sōō ²² i ko i tem mē bōnu ko ka tēte bēen tii tiine sōō ka sōō be ba wāā ka bee ba ka bibu mara bēen suunu sōō. I ko i bu garisiwa nge Isireliba. Kpa i tubi ye bōnu ko ka be sannu ka tēte. ²³ I ko i sōō nūn win baa wēwa bwese kera yē sōō u wāā. Ne, Yinni Gusunōwa na yeni gerua.

48

Ba tem me bōnu kua

¹ Isireliban bwese kera baayeren yīsiru wee ka bōnu ye yen baayere ya wa. Danun bwese kera ya yen baa wa sōō yēsan nōm geu gia, swaa ye ya dōō Hetiloniō Hamatin di n ka da Hasaa Enōō gia Damasi ka Hamatigibun tem bōkuo. Tem mē, mu wāāwa saa sōō yari yerun tem nōō bura yerun di n ka da sōō duu yeru gia. ² Danu ben bōkuo, saa sōō yari yerun di n ka da sōō duu yeru Aseebagima mu wāā mi. ³ Aseebagim bōkuo Nefitalibagima mu wāā mi, saa sōō yari yerun di n ka da sōō duu yeru. ⁴ Nefitalibagim bōkuo, Manasebagima mu wāā mi, saa sōō yari yerun di n ka da sōō duu yeru. ⁵ Manasebagim bōkuo Efaraaimubagima mu

wāa mi, saa sōo yari yerun di n ka da sōo duu yerø. ⁶ Efaramubagim bøkuø Rubenibagima mu wāa mi, saa sōo yari yerun di n ka da sōo duu yerø. ⁷ Rubenibagim bøkuø Yudabagima mu wāa mi, saa sōo yari yerun di n ka da sōo duu yerø.

Tem

me ba koo Yinni Gusunø wε

⁸ Yudaban tem bøkuø sōo yari yeru gian tem nōo burø yeru mi, n ka da nim wōku ge ba mā Mediteraneø sōo duu yeru gia, bera miya ba koo Yinni Gusunøn tem yīire. Men dēebu bu ko n ka Isirelibagim newa kpa men yasum mu n sāa gōm soonu nōrəbun suba yēnda nōabu (25.000). Kpa bu Yinni Gusunøn sāa yeru bani men suunu sōo. ⁹ Batuma ye ba koo Yinni Gusunø deria mi, yen dēebu bu ko n sāawa gōm soonu nōrəbun suba yēnda nōabu (25.000). Kpa yen yasum mu n sāa gōm soonu nōrəbun suba wōkuru (10.000). ¹⁰ Yāku kowoba ba koo batuma yen sukum sua. Kpa ya n sāa gōm soonu nōrəbun suba yēnda nōabu sōo yēsan nōm geu gia. Sōo duu yeru gia gōm soonu nōrəbun suba wōkuru. Sōo yari yeru gia maa gōm soonu nōrəbun suba wōkuru kpa sōo yēsan nōm dwaru gia yen dēebu bu n sāa gōm soonu nōrəbun suba yēnda nōabu. Kpa Yinni Gusunøn sāa yeru ta n wāa yen suunu sōo. ¹¹ Yāku kowo Sadəkun bibun bwesera ta ko n tem me mō. Domi beya ba wāa ne, Yinni Gusunøn sōmburu sōo sanam me Lefi yāku kowo be ba tie ka Isireliba ba man deri. ¹² Batuma ye, ya ko n sāawa nēnēm ye ba wuna Isireliban tem di Lefiban tem nōo burø yerun bøkuø. ¹³ Lefi ben tem mu ko n wāawa yāku kowobugim bøkuø. Mu ko n

sãawa gõm soonu nõrõbun suba yenda nõõbu. Yen yasum maa gõm soonu nõrõbun suba wõkuru. ¹⁴ Ba ñ me sõo gam gum dõramõ. Ba ñ maa kpõ bu ka mu gam kõsina ñ kun me bu mu goo wë. Domi meyä mu kpuro kere yèn sõ mu sãa Yinni Gusunõgim.

Batuma ye ya ko n sãa

sina bokogia ka wuugibugia

¹⁵ Tem me mu tie, men yasum mu sãawa gõm soonu nõrõbun suba nõõbu (5.000). Ma men dõõebu bu sãa gõm soonu nõrõbun suba yenda nõõbu (25.000). Ye kpuro ya ko n sãawa wuugibugia. Me sõõra ba koo ben dia bani ka sere ye ya tie. Wuun batuma yen goonu nne ye kpuro ya ko n newa, ¹⁶ gooru baatere ta n sãa gõm soonu nõrõbun suba nne ka neera wunõbu (4.500). ¹⁷ Ba koo batuma gaa deriwa bu ka wuu ge sikerena ya n sãa gõm soonu goobu ka weeraakuru (250) yen goonu nne ye kpuro sõo. ¹⁸ Batuma ye ya tie wuugian yësi yësikao ya ko n wãawa yâku kowobugian bõkuo. Yen dõõebu bu ko n sãawa gõm soonu nõrõbun suba wõkuru (10.000) sõo yari y eru gia ka maa sõo duu y eru gia. Batuma ye sõõra ba koo dõanu duure ni ba ko n da ka be ba wuu gen sõmburu mõ nõõri. ¹⁹ Ba koo sõm kowo be gõsiwa bwese kera baayeren min di. Be kpurowa ba koo wuku tem me sõo. ²⁰ Yinni Gusunõn tem me kpuron goonu nne kpuro nu ko n newa, nu n sãa gõm soonu nõrõbun suba yenda nõõbu nõõbu (25.000). Me sõõra ba koo wuun batuma wïa. ²¹ Batuma ye ya tie, ya ko n sãawa sina bokogia kpa ya n Yinni Gusunõgia ye suunu doke ka sere mi wuugibu ba koo sina. Yen yasum mu ko n sãawa gõm soonu nõrõbun suba yenda nõõbu

sõo yari yerun tem nõo bura yeru gia, yen dëebu bu n maa sãa gõm soonu nõrõbun suba yenda nõobu sõo duu yeru gia nim wõku ge ba mò Mediteranea gia. Nge meya batuma ye ba wuna Yinni Gusunõn sõ ka sãa yee ten sõ, ye kpuro ya ko n wãawa tem men suunu sõo. ²² Lefiban batuma ka wuugia ye, ya ko n ben kparogia bõnu sãawa yiru. Ya ko n wãawa Yudabagia ye ya wãa sõo yësan nõm geu gia ka sere Benyameebagia ye ya wãa sõo yësan nõm dwaru gian baa sõo.

Bwese keri yi yi wãa

sõo yësan nõm dwarzem tem

²³ Bwese keri yi yi tien tem wee. Benyameebagim mu ko n wãawa saa Isireliban tem nõo bura yerun sõo yari yerun di n ka da nim wõku ge ba mò Mediteranea sõo duu yero. ²⁴ Benyameebagim bõkuo Simeobagima mu ko n wãa mi, sõo yari yerun di n ka da sõo duu yero. ²⁵ Simeobagim bõkuo Isakaribagima mu ko n maa wãa mi, saa sõo yari yerun di n ka da sõo duu yero. ²⁶ Isakaribagim bõkuo Sabulonibagima mu ko n maa wãa mi, sõo yari yerun di n ka da sõo duu yero. ²⁷ Sabulonibagim bõkuo Gadibagima mu ko n maa wãa mi, sõo yari yerun di n ka da sõo duu yero. ²⁸ Gadibagima mu ko n sãa Isireliban tem nõo bura yeru sõo yësan nõm dwaru gia. Ta koo dawa saa Tamaan di sere Meribban bwiaa Kadessio, kpa tu Egibitin daaru swii sere n ka da nim wõku ge ba mò Mediteranea. ²⁹ Tem meya i ko i bõnu ko ka tete bee Isireliban bwese keri sõo kpa beeñ baawure u win bõnu wa. Ne, Yinni Gusunõwa na yeni gerua.

*Yerusaləmun kənnəsu**wəkura yiru*

30-31 Kənnəsu wəkura yiruwa ba koo doke Yerusaləmuə. Sin baagere ga koo bwese kəra tian yīsiru səbewa. Səo yēsan nəm geu gia, gana yen dēebu sāawa gəm soonu nərəbun suba nne ka nəəra wunəbu (4.500). Kənnəsu itawə ba koo doke mi. Teu səo, ba koo Rubenin yīsiru doke, yiruse səo Yudagiru, itase səo maa Lefigiru. **32** Səo yari yeru gia maa gana ya ko n wāa. Yen dēebu bu ko n sāa gəm soonu nərəbun suba nne ka nəəra wunəbu (4.500). Ba koo kənnəsu ita yaba mi. Gbiikuu ga ko n Yosefun yīsiru mə, yiruse Benyameegiru, itase maa Danugiru. **33** Səo yēsan nəm dwaru gian gana ya ko n ka yiənə dēebu newa. Ba koo maa kənnəsu ita yaba mi. Gbiikuu ga ko n Simeən yīsiru mə, yiruse Isakarigiru, itase maa Sabulonigiru. **34** Səo duu yeru gian gana ya ko n ka yi yi tie dēebu newa. Kpa bu yi kənnəsu ita yaba nge mə ba yiənə kua. Gbiikuu ga ko n Gadin yīsiru mə, yiruse Aseegiru, itase maa Nəfitaligiru. **35** Gana ye ya koo wuu ge sikerena kpuron dēebu bu ko n sāawa gəm soonu nərəbun suba yəndu yiru səri (18.000).

Saa dəma ten di, ba ko n da wuu ge sokuwa Yinni Gusunə u wāa mini.

**Luda yā takada kū Bisā yāo
Portions of the Holy Bible in the Busa language of
Nigeria**

copyright © 2005 SIM International

Language: Bisā (Busa)

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

8631d380-7d17-5581-abf9-174814e8ccc3